

EL SANTO EVANGELIO SEGUN SAN JUAN

YOOZ TAKU CJITACHA JESUCRISTUQUI

¹ Ima tii muntu želan Jesucristo želatčha. Jalla niičha Yooz Taku cjita. Nižaza Yooz Ejpžtančha. Niimi Yoozzakazza.

² Primirquiztanpacha niiqui Yooz Ejpžtanpančha.

³ Jalla niiž cjen Yoozqui tjappacha paachičha. Tjapa niiž paatacamačha. Anaž yekjaž paataqui žejlčha.

⁴ Jalla niizakazza žeti tjaachioui. Nižaza žejtcan žoñinacaqui persun kuzquiz zuma kamaña zisačcha. Tsjii kjanažtakaz Jesucristuqui Yooz zuma kamaña žoñž kuzquiz zizkatñičha.

⁵ Jaknužt tsjii kjanaqui zumchiquiz kjančhaja, jalla nižta Jesucristuqui zumchiquiz ojklayñi žoñinacž kuzquiz zuma kamaña zizkatčha. Nii zumchiquiz ojklayñi žoñinacačha ana zuma kamañčhizqui. Pero Jesucristuž cjenpankaz Yooz zuma kamaña zizasačha.

⁶ Tsjii Yooziž cuchanžquita žoñi želatčha, Juan cjita.

⁷ Nižaza Jesucristučha zuma kamaña zizkatñiqui. Juanqui Jesucristuž puntuquiztan mazñi tjonchičha, tsjii kjanažtakaz. Nižaza testicu cunta Jesucristuž puntu werara mazzinchičha. Tjapa žoñinacžquiz nuž mazzinchičha, Jesucristužquiz criyajo.

8 Juanqui anačha ultim Yooz zuma kamaña zizkatñiqui. Antiz tsjii testicu cunta tjonchičha, nii Yooz zuma kamaña zizkatñiž puntuquiztan mazzinjapa.

9 Jesucristučha ultimu Yooz zuma kamaña zizkatñiqui. Jalla niičha zapa žoñinacž kuzquiz Yooz zuma kamaña zizkatñiqui. Nižaza Jesucristuqui tii muntuquiz tjonchičha.

10 Jalla nuž tjonžcu tii muntuquiz kamchičha. Nižaza niičha tjapa tii muntuquiz žejlñinaca paañiqui. Niiž paataž cjenami tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui Jesucristo ana pajz pecchičha.

11 Jesucristo Yooz Majchqui niiž persun wajtchiz žoñinacžquiz tjonchičha. Pero nii žoñinacazti Jesucristo ana pajz pecchičha.

12 Pero jakziltami nii Jesucristo pajz pecħħaja, nižaza niižquin tjapa kuztan criičħaha, jalla ninačaqui ultim Yooz maatinacapanž cjissa.

13 Jalla nuž muñchičha Yoozqui. Anaž persun maa ejpž kuzcama, nižaza anaž persun kuzcama, nižaza anaž žoñiž pinsitacama, antiz Yooziž pinsitacama žoñinacaqui Yooz maatinaca cjissa.

14 Yooz Taku cjita Jesucristuqui tii muntuquiz tjonžcu, žoñž curpuchiz wejtnacatan juntu kamchičha. Jalla tii muntuquiz kamcan Jesucristuqui Yooz zuma okzni kuz tjeezičha. Nižaza Yooz lilitum kamaň puntunacami werara tjeezičha. Tii muntuquiz kaman, wejrnacqui niiž ancha zuma arajpach kamaña cherchinčha. Niičha Yooz Ejpž zinta Majchqui. Jalla nižtiquiztan niiž tjeežta arajpach kamañaqui niiž kamañapankalčha.

15 Juanqui nii Yooz Majch puntu mazzinchičha, tuž cjican:

—Jalla tiiž puntuquiztan tuqui chiichinčha, tuž cjican: “Tsjiíqui tjončha wejt jarupacha. Jalla niičha wejtquiztan juc'ant chekanaqui. Ima weriž nasan pan želatkalčha niiqui”.

¹⁶ Nii Yooz Majchqui tsjan juc'ant zuma kuzziz cjen učhumnacaquí zuma arajpach kamañchiz cjiskatchičha juc'anti juc'anti.

¹⁷ Tuqui timpu Moisesqui lii mantitanaca žoñinacžquiz tjaachičha. Jaziqui Jesucristuqui Yooz zuma okzni kuz žoñinacžquiz tjeeža. Nižaza žoñinacžquiz Yooz zuma kamañchiz cjiskatčha, nižaza Yooz puntunaca zizkatčha.

¹⁸ Jesucristučha Yooz Majchqui. Anapanž jec žoñimi Yooz cherchiqui. Niiž zinta Majch alajakazza Yooz cherchiqui. Nii Yooz Majchqui Yooz Ejpžtan tsjii kuzzizpankazza. Jalla nižtiquiztan niičha Yooz puntunacami werara zizkatñiqui.

JUAN BAUTISTAZ CHIITA TAKU

¹⁹ Juanž mazzintaqui Jesucristuž puntuquiztan jalla tužučha. Jerusalén wajtchiz judío žoñinacaqui Juanž puntuquiztan iya ziz pecatčha. Nekztan timplu jilirinacami timpluquiz sirwiñinacami Juanžquin pewczni cuchanžquitatačha. Ninaca pewczičha, tuž cjican:

—¿Amqui jequimtaya?

²⁰ Juanqui zumpacha mazzinchičha. Nii pewczni žoñžquiz ana nicchičha. Mazzincan tuž cjichičha:

—Wejrqui anačha Cristutqui, ančhucaž tjewžtaqui.

²¹ Jalla nekztanaqui nii pewczni žoñinacaqui wilta pewczičha tuž cjican:

—¿Jequimt amjo? ¿Elías cjita profetamkaya?

Juanqui kjaazičha, tuž cjican:

—Anačha Eliastqui.

Nekztanaqui ninacaqui pewczičha, tuž cjican:

—Nii profeta tjoniz cjizpacha, ¿niimi amya?

Juanqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejr anačha niitqui.

22 Jalla nekztanaqui ninacaqui cjichičha:

—¿Jecpant amjo? Wejrnacqui quintu chjitstančha wejrnac cuchanžquiñinacžquin. Am persun puntuquiztan ¿kjažum cji?

23 Nekztan Juanqui tuž kjaazičha:

—Wejrtčha alto joržtan ch'ekti yokquin paljaiñtqui. Tuž paljaiñčha: “Yooz Jiliržtajapa zuma kamañ jicz tjaczna”. Jaknužt Isaías cjita profeta chiitčhaja, jalla nuž paljaiñčha.

24 Nii pewczñinacaqui fariseo žoñinacaž cuchanžquitatačha, Juanžquin.

25 Ninacaqui pewczizakazza tuž cjican:

—Nižtaqui amqui anaž Cristumni, nižaza anaž Eliasni, nižaza anaž nii tjonñi profetamni. Ana nižta žoñimžlaj niiqui, ¿kjažtiquiztan am judio žoñinaca bautisjo?

26 Juanqui ninacžquiz kjaazičha tuž cjican:

—Wejrqui kjaztankaz bautisiñčha. Judío žoñinacžquiztan tsjiiqui žejlčha, jalla niiqui ančhucqui anaž pajčha.

27 Jalla niiqui wejt jaruž tjončha. Jalla nuž cjenami niičha wejtquiztan juc'ant tsjan chekanaqui. Jalla nii atintizjapa wejrqui anal waquizučha, niiž zapat chiqui jwerzinimi, anaž cjichuca.

28 Betábara cjita yokquin nuž Juanžquiz pecuntatačha. Betábara cjita yokaqui Jordán cjita pujž tuunačha. Jalla ničju Juanqui bautisatčha.

UUZI WILANAZTAKAZZA JESUCRISTUQUI

29 Jakatažuqui Juanqui Jesusa tjonñi cherchičha. Jalla nuž cheržcu, tuž cjichičha:

—Cherzna. Tiičha Yoozquiztan cuchanžquita žoñi, uuzi wilanažtakaz. Jalla tiiqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacž cuntiquiztan ticznaquičha. Ujchiz žoñinacž laycu ticznaquičha, ninacaž ujnacquitzan ana casticta cjeyajo.

30 Wejrqui tiiž puntuquiztan mazzinchinčha tuž cjican: “Wejt wirquin tjončha tsjiiqui. Jalla niičha wejtquiztan juc'ant tsjan chekanaqui. Ima weriž nasan, niiqui želatkalčha”.

31 Wejrqui persunpacha tii žoñi anal zizaytučha, jecčhalaj, jalla nii. Wejrqui Yooz mantita jaru kjaztan bautisiňčha, Israel wajtchiz žoñinacžquiz nii pajkatta cjisjapa.

32 Nižaza Juanqui Jesusiž puntuquiztan tuž chichizakazza:

—Wejrqui arajpachquiztan Yooz Espíritu Santo palumažtakaz chijiwžquiňi cherchinčha. Nekztan nii palumaqui Jesusiž juntuñpacha cjisquichičha.

33 Tuquiqui wejrqui persunpacha tii žoñi anal zizaytučha, jecčhalaj, jalla nii. Pero Yoozqui wejr mantichičha kjaztan bautisajo. Nižaza wejtquiz tuž cjichičha: “Espíritu Santuqui jecžquiz chijiwžcačhaja, nižaza niižquiz želačhaja, jalla niičha Espíritu Santužtan bautisňiqui. Jalla nii cheržcu niižquiz pajaquicičha”.

34 Jaziqui nižtapan cherchinčha, jalla nižtiquiztan wejrqui ančhucaquiz maznučha, tiičha werar Yooz MaatiQUI, cjican.

ANDRESTAN PEDRUZTAN

35 Jakatažuqui Juanqui pucultan niiž tjaajinta žoñinacžtan tsijtsi želatčha.

36 Jesusaž nijcchuc ojklayan, Juanqui niižquin cheržcu tuž cjichičha:

—Cherzna. Tiičha Yoozquiztan cuchanžquitaqui. Uuzi wilanažtakaz cjequičha.

37 Nii pucultan Juanž tjaajintanacaqui jalla nuž chiiňi nonžcu Jesusižquiz apzičha.

38 Jalla nekztanaqui Jesusaqui wir kjutňi cheržcu, ninaca apzquiňi naychičha. Ninacžquiz cjichičha:

—¿Chjuluž ančhuc kjurya?

Nii apzni žoñinacaqui tuž kjaazičha:

—Rabbí. (Rabbí cjita takuqui Tjaajiňi Maestro cjičha ninacž tawkquiztan.) ¿Jakziquinam am kamya?

39 Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Picha. Wejttan oka, cherzjapa.

Jalla nekztanaqui tjonzni ojkchičha, jakziquin kamchitažlaja, jalla nicju. Tjuňi zezi cjen nii pucultanaqui Jesusižtan kamchičha nii zeztan ween pakara.

40 Tsjii pucultiquiztan Andrés cjitatačha, Simón Pedruž lajktačha. Jalla niiqui Juanž chiita nonžcu Jesusa apzičha.

41 Pero Andresqui ima Jesusižtan ojklaycan niiž Simón cjita jila kjuri ojkchičha. Jalla niižtan zalžcu, tuž mazzičha:

—Wejrqui Mesiastan zalchinčha. (Ninacž tawkquiztan Mesías cjita tjuuqui Cristuž cjicha. Cristo cjita tjuuqui “Yooz illzta” cjičha.)

⁴² Jalla nekztanaqui Andresqui niiž jila Jesužquiz zjijcchičha. Jesusaqui nii cheržcu, tuž cjičhičha:

—Amqui Simona cjitamčha, Jonás majch. Tekztan najwcchuc Cefas cjita cjequičha. (Cefas cjita tjuuqui Pedro cjičha, ninacž tawkquiztan. Pedro cjita tjuuqui “maz” cjičha.)

FELIPZTAN NATANAELZTAN

⁴³ Jakatažuqui Jesusaqui Galilea yokquin ojkz pinsichičha. Jalla nuž okawk cjen, Felipe cjita žoñžtan zalchičha. Niižquiz tuž cjichičha:

—Wejttanpanim chica ojklayaquičha.

⁴⁴ Nii Felipiqui Betsaida wajtchiz žoñitačha. Andrestan Pedružtan nii wajtchiz žoñinacazakaztačha.

⁴⁵ Jalla nekztanaqui Felipiqui Natanael kjuri ojkchičha. Jalla niižtan zalžcu cjichičha:

—Tsjii žoñžtan zalchinčha. Niiž puntuquiztan Moisesqui cjirchipantala Yooziž tjaata liy librunacquiz. Nižaza niiž puntu profetanacaqui cjirchizakaztačha. Niiqui Jesusa cjitačha, Josež majch. Nazaret wajtchiz žoñičha nii Jesusaqui.

⁴⁶ Jalla nuž nonžcu Natanaelqui tuž cjichičha:
—¿Nazaret wajtquiztan zuma žoñi želasajo?
Anaž jaz.

Felipiqui niižquiz tuž kjaazičha:

—Cheržquilay.

⁴⁷ Jesusaqui Natanael cjita žoñi macjatžquiňi cheržcu, tuž cjichičha:

—Cheržca. Nii žoñičha lijatum Israel wajtchiz žoñiqui, ana incallñiqui, nižaza zuma kuzzizza.

48 Jalla nekztanaqui Natanaelqui Jesusižquiz pewczičha tuž cjican:

—Jaknužum am wejr pajjo?

Jesusaqui niižquiz kjaazičha tuž cjican:

—Ima Felipe am kjawznan, wejrqui am cherchinčha, higo munti koztan.

49 Natanaelqui tuž cjichičha:

—Tjaajiňi Maestro, am Yooz Maatimkalala, Israel žoñinacž chawc Jilirimkalala.

50 Nekztanaqui Jesusaqui niižquiz cjichičha:

—Wejrqui chiichinčha, am higo munti koztan žejlňi cherchinčha, nii. Jalla nižta chiitiquiztan alaja wejtquizim kuzziz cjissamčha. Pero wiruñaqui juc'ant pajk obranaca cheraquičha amqui.

51 Nižaza Jesusaqui cjichizakazza:

—Ančhucaquiz weraral cjiwčha. Ančhucqui arajpacha cjetsi cheraquičha, nižaza Yooz anjilanacaqui wejt juntuň chjijwžquiňi yawžquiňi cheraquičha. Wejrtčha tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtqui.

2

ZALZ PJJZTA

1 Chjep majquiztan tsjii zalz pjijzta želatčha Caná wajtquin, Galilea yokquin. Jesusiž maa nicju želatčha.

2 Nižaza Jesusaqui niiž tjaajinta žoñinacžtanpacha nii zalz pjijztiquiz kjawžtatačha.

3 Jalla nuž pjijzta paan vino upzitačha. Jalla nekztanaqui Jesusiž maaqui niižquiz cjichinčha:
—Vino upzičha.

4 Jesusaqui naaquiz tuž kjaazičha:
—Maataka, ¿kjažtiquiztan nii puntu wejtquiz chiijo? Wejt langz ora imazičha.

5 Pero naaqui nekz atintiňi sirwizunacžquiz cjichinčha:

—Tiiž mantitacama ančhucž paaquičha.

6 Jalla nicju sojta pajk maz luuznaca želatčha. Judío žoñinacaqui ajunz cuzturumpi paazjapa luuznaca joojooñitačha. Zapa luuzquiz quinzakal tunc litro, patac litro, nuž kjaz luzñitačha.

7 Nekztan Jesusaqui nii pjijzta paaňi sirwizunacžquiz mantichičha, tuž cjican:

—Tii luuznacquiz ančhucqui kjaz chjijpznaquičha.

Nekztanaqui luuz joracama kjaznaca chjijpzničha.

8 Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:
—Jaziqui tsjii zkolučulla coožna. Nekztan pjijzta paaňi patrunžquiz chjicha.

Jalla nuž niiž chiitacama chjitchičha.
9 Nii pjijzta paaňi patrunaqui mallzičha nii kjazquiztan vino tucchi. Jakziquiztan tjonchi nii vino, jalla nii ana zizatčha. Sirwizunacakaz zizatčha. Ninacaž kjazqui cootkalčha. Jalla nuž nii vino mallžcu pjijzta paaňi patrunaqui nii zalzni tjowa kjawzičha.

10 Nekztan tuž cjichičha:
—Chjul žoñimi zuma vino panž tjaaccha primiraqui. Nekztan kjawžta žoñinacaž zuma vino lictan nii jaru ana zuti zuma vino zakaz tjaaccha.

Amzti tii oracama tii ancha zuma vino čhjojcham, ḷkjažtatajo?

11 Jalla niitačha Jesusaž primer paata milajruqui. Caná de Galilea wajtquiz paachičha. Jesusaqui nii milajru paacan, niiž arajpach kamañami azimi tjeezičha. Jalla nižtiquiztan niižtan chica ojklayňi žoñinacaqui niižquizimi tjapa kuz cjissičha, nižaza criichičha.

12 Jalla niiž wiruň Capernaum wajtquin ojkchičha. Niiž maatan, niiž lajknacžtan, niiž tjaajinta žoñinacžtan, jalla ninacaqui niižtan chica ojkchičha. Jalla nicju tsjii kjaž maj kamchičha.

TIMPLU PEWZA JESUCRISTUQUI

13 Judío žoñinacž pascua pjijsta wajillatačha. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui Jerusalén watja ojkchičha.

14 Jalla nicju timplu patiuquiz luzcu, animala tuyñinaca cherchičha. Vacanaca, uuzinaca, nižaza palumanaca jalla nižtanaca timplu patiuquiz tuyñi cherchičha. Nižaza paaz campiíñinaca ninacž puestuquiz julzi cherchizakazza.

15 Jalla nižtanaca cheržcu Jesusaqui poota zkizquiztan lazu paachičha. Jalla nekztanaqui nii laztañ zancchuc liwj tirkatchičha vacanacami, uuzinacami tjapa nii tuyñinacžtanpacha. Nii paaz campiíñi žoñinacž paazmi k'ala witzinchičha, nižaza ninacž mizanacami pjokžinchičha.

16 Nekztan paluma tuyñi žoñinacžquiz ujzičha tuž cjican:

—Tjapa tinaca jwesa. Wejt Yooz Ejpž kjuya anačha tuyz kjuya tjaczqui.

17 Jalla nekztanaqui niiž tjaajinta žoñinacaqui cji-jrta Yooz taku cjuñzičha. Yooz tawk libruquiz tuž cjijrtkalčha: “Am kjuya rispitta cjiskatz pecučha. Nuž pectiquiztan akztal cjeečha”.

18 Jalla nekztanaqui judío žoñinacaqui niižquiz pewczičha tuž cjican:

—Jalla nižtanaca paazjapa, ¿ject am mantichejo? Yoozqui am mantichižlaj niiqui, tsjii siñala milajruž tjeežna.

19 Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Tii timpla pajlžta cjequičha. Nekztan čhjep majquiz wilta tsjitsnačha.

20 Jalla nižta chiiñi nonžcu judío žoñinacaqui cjichičha:

—Tii timpla kjuyicanaqui pusi tunc sojtan wata kjuytala pero. ¿Amqui čhjep majquizkaz tii timpla tsjitsnasajo? Anapan niim atasačha amqui.

21 Jalla nuž nii timpla puntuquiztan chiican Jesusaqui niiž persun curpu puntuquiztanž chiyatčha.

22 Jesusaž ticziquiztan jacatattan niiž tjaajinta žoñinacaqui nii chiita cjuñzičha. Nekztan Yooz takumi criichičha, Jesusaž jacatatz punto cjijrta. Nižaza Jesusiž chiitanacami criichizakazza.

23 Pascua pijztiquiz Jesusaqui Jerusalén wajtquiz želatčha. Jalla nicju želan walja žoñinacaqui niižquin criichičha. Niiž paata milajrunacami siñalanacami, nii cheržcu criichičha.

24 Jesusaqui niiž persun kuzquiz žoñinacž kuz, jaknužt cjechaja, jalla nii zizatčha. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui nii juntuñ criichi žoñinacžquiz ana juyzu paachičha.

²⁵ Jesusaqui persunpacha žoñinacž kuz jaknužt cječhaja jalla nii zizatčha. Jalla nižtiquiztan niiqui anaž jec tjaajzñimi pecatčha žoñinacž kuz puntuquiztanaqui.

3

JESUSIZTAN NICODEMUZTAN

¹ Tsjii fariseo žoñi želatčha, Nicodemo cjita, judío žoñinacž jiliritačha.

² Jalla nii Nicodemuqui tsjii ween Jesusižquin tjonzñi ojkchičha. Nekztan Jesusižquin paljaychičha, tuž cjican:

—Tjaajiňi Maestro, žoñiqui ana Yooz poderžtanžlaj niiqui, nekztan ana milajrunaca paasačha, amiž paata milajrū, nižtanacami. Jalla nižtiquiztan wejrqui zizučha, Yoozquiztan tjonchamčha, Yooz obra tjeezñi nižaza Yooz puntu tjaajñi.

³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui niižquiz cjichičha:

—Amquiz weraral cjeečha. Jequit ana pizc wilta nassi cječhaja, jalla niiqui arajpach Yooz wajtquiz ana kamasačha.

⁴ Jalla nižta chiitiquiztan nii Nicodemo cjita žoñiqui tuž pewczičha:

—Pero, ¿kjaž tsjii žoñiqui wilta majtta cjesajo? Wilta majtta cjisjapa, ¿maa iczquiz wiltaž luzasajo?

⁵ Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Ultimu werarapal cjiwčha. Jequit kjazquiztanami Espíritu Santužquiztanami ana nassi cječhaja jalla niiqui arajpach Yooz wajtquiz ana luzasačha.

6 Jequit maa ejpžquitztankaz nassaja, jalla niiqui žoñž kamañchizkazza. Pero jequit Yooz Espíritu Santuquitztan zakaz nassaja, jalla niiqui Yooz Espíritu Santuž kamañchizza.

7 Weriž chiitiquitztan anam am ispantaquičha. Tjapa žoñinacaqui pizc wilta nastanpančha cjiwčha.

8 Nicjumi ticjumi tjamioui tjamčha. Nii tjamž jora nonžcanami jakziouitztan tjamžquičhaja, jakzitchuc ojkčhaja, jalla nii ana zizzuca. Jalla nižta irataž Yooz Espíritu Santuqui jecž kuzquizimiž luzasačha. Nižaza ana Yoozquin criichi žoñinacaqui criichi žoñinacž kamaña cherčha. Pero nii Espíritu Santuž tjaata kamaña ana intintazucačha.

9 Jalla nektanaqui Nicodemuqui wilta pewczičha, tuž cijcan:

—¿Jaknužupan cjes teejo?

10 Jesusaqui niijquin tuž kjaazičha:

—Amqui Israel žoñinacžquiz tjaajiňi maestrumla. ¿Jalla tii weriž chiita ana intintazzucakaya?

11 Ultimupan wejr cjiwčha. Wejrqui tii puntuouitztan intintazcu chiyučha. Weraraž chiyučha, tii weriž zizta nižaza cherta puntunacami. Jalla nuž cjenami amqui weriž chiita anam catokčha.

12 Tii muntuquiz watňi puntuouitztan chiyan ana intintazza amqui. Jaziqui juc'ant altu razunžtan arajpach Yooz puntuouitztan chiyanami, ¿jaknužt am intintasasajo?

13 'Anaž jecmi arajpachquin yawchiqui. Wejrpankal arajpach Yooz puntuouitztan

zumpacha zizučha. Wejrqui arajpachquiztan chijiwžquichinčha. Wejrqui arajpachquiztan cuchanžquita Yooz Zoñtčha.

¹⁴ Nižaza wejrqui cruzquiz waytital cjistančha. Jaknužt Moisesqui tsjii korquitztan paata zkora pajk tuñquiz waytitčhaja, jalla nižta wejrqui waytital cjistančha,

¹⁵ wejtquin criichi žoñinacžquiz ew kamaña tjaazjapa, ninaca Yooztan wiñaya kamajo, ana infiernuquin sufrajo.

YOOZ EJPCHA ZOÑINACŽQUIZ OKZÑIQUI

¹⁶ Yooz Ejpqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz ancha okžquichipančha. Jalla nižtiquiztan niiž zinta Majch cuchanžquichičha, žoñinacžquiz ew kamañchiz cjiskatzjapa. Jakziltat niiž zinta Majchquiz criyačhaja, ew kamañchiz cjequičha Yooztan wiñaya kamzjapa ana infiernuquin sufrajo.

¹⁷ Yooz Ejpqui niiž Majch tii muntuquiz cuchanžquichičha. Niiž cjen žoñinaca liwriita cjesačha infiernuquin ana casticta cjisjapa.

¹⁸ Jakziltat Yooz Majchquiz criyačhaja, jalla niíqui ana infiernuquin castictaž cjequičha. Pero jakziltat Yooz Majchquiz ana criyačhaja, jalla niíqui infiernuquin castictapanž cjequičha, Yooz zinta Majchquiz ana criitiquiztan.

¹⁹ Yooz zinta Majchčha Yooz kamaña tjeezñiqui zuma kjanažtakaz. Jalla nuž cjenaqui tii muntuquiz tjontan, žoñinacaqui ana wali kamañchiz kamzpanž pecatčha, zumchiquiz kamzpanž pecatčha. Nižaza ninacaž ana wali kamtanacaž cjen Yooz kamañchiz cjis ana

pecchipančha. Jalla nižtiquiztan castictapanž cjequičha.

²⁰ Tjapa ana wali kamñinacaqui Yooz kamaña tjeeznižjapa quintračha. Nižaza Yooz kamaña tjeeznižquiz anaž cherz pecčha, ninacž ana wali kamtanaca ana tjeezta cjisjapa.

²¹ Pero jakziltat werar Yooz kamañ jaru kamz pecčhaja, jalla niiqui Yooz kamaña tjeeznižquiz macjatžquičha kjanapacha tjeezjapa, niiž zuma kamtanaca Yooz aztan kamtačha, nii. —Jalla nuž cjichičha Jesusaquí.

JUAN BAUTISTAZ CHITA

²² Jalla nuž Nicodemužtan parližcu, Jesusaqui tjaajintanacžtan Judea yokquin ojkchičha. Jalla nicju niiž tjaajintanacaqui bautiscan žejlchičha.

²³ Nižaza Juan bautiscan zakaz želatčha. Salim cjita wajt žcati Enón cjita wajtquin želatčha. Jalla nicju wacchi kjaz želatčha. Nekztan žoñinacaž tjonatčha bautista cjisjapa.

²⁴ Jalla nižtanaca watchičha, ima Juanqui car-silquin chawcta cjen.

²⁵ Jalla nekztanaqui Juanž tjaajinta žoñinacžtan tsjii kjaž judío žoñinacžtan ch'aassičha, ajunz cuz-turumpi puntuquiztan.

²⁶ Juanž tjaajintanacaqui niižquin mazní tjonchičha, tuž cjican:

—Tjaajiňi maestro, tsjii qui amtan chica želatčha Jordán pujž tuuna. Amqui niiž puntuquiztan mazzinchamčha. Jalla niiqui tekz žejlčha bautiscan. Nižaza tjapa žoñinacaqui niižtan ojkzpanž cjissa.

²⁷ Juanqui ninacžquiz tuž cjichičha:

—Yooz Ejpqui wejtquiz tsjii kamaña tjaachičha; nižaza tsjii puestuquiz wejr utchičha. Jaknužt Yoozqui žoñžquiz kamaña tjaatčhaja, jalla nii jaru žoñiqui kamz waquizičha.

28 Ančhucpacha weriž chiita nonzinčhucčha. Wejr cjichinčha: Anačha wejr Cristutqui. Wejrzti niiž tuqui cuchanžquita žoñtčha.

29 Tsjii zalz pjijzти́ quiz zalzni tjowaqui yanapni mazinacžquiztan tsjan importantičha. Nii zalzni tjowaqui tjunchizza. Yanapni mazinacaqui jalla nii nonžcu cuntintučha, nižaza chipchipčha. Jalla nižta iratačha anzioui. Wejrqui Jesusiž quintu nonžcu ancha cuntintutčha.

30 Niiqui juc'anti juc'anti tucquin cjistančha. Wejrzti niižquiztan juc'anti juc'anti wirquin cjistančha.

JESUSACHA TSEWCTAN TJONCHI ZOÑI

31 Nii tsewctan tjonchi žoñičha tjapa žoñinacžquiztan juc'anti chekanaqui. Tii yok muntuquiz kamni žoñinacaqui tii yokjapakaz kamañchizza. Nižaza tii yokjapa kamaña puntuquiztankaz parličha. Nii tsewctan tjonchi žoñizti tjapa žoñinacžquiztan juc'antičha.

32 Nii tsewctan tjonchi žoñiqui arajpachquin čhjulut chertčhaja, nonžtčhaja, jalla nii žoñinacžquiz mazzičha. Jalla nii zumanaca maztiquiztanami žoñinacaqui anaž wira criiz pecčha.

33 Jakziltat niiž mazta criičhaja, niiqui tjurt'aquičha, Yooziž chiita takuqui werarapankalala, cjican.

34 Yooziž cuchanžquita žoñiqui Yooz takupanž parličha. Yooz Espíritu Santučha niiž kuzquiz žejlñipan, yanapzjapa. Jalla nižtiquiztan Yooz takupanž parličha.

35 Yooz Ejpqui niiž Majch k'aachičha. Jalla nižtiquiztan tjappacha tjaachičha niiž Majch kjarquiz.

36 Jalla nižtiquiztan jakziltat Yooz Majchquiz criyačhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamaquičha. Nižaza jakziltat ana Yooz Majchquiz criyačhaja nižaza ana cazačhaja, jalla niiqui anapanž Yooztan kamasačha. Nižaza Yooz Ejpqui cjičha, nii žoñiqui castictaž cjequičha.

4

*JESUSIZTAN   SAMARIA   WAJTCIZ
MAATAKZTAN*

1 Zoñinacaqui Jesusižquiz walja tjonchičha niižtan chica ojklayzjapa, Juanžquitztan juc'ant tama. Nižaza Juanžquitztan juc'anti žoñinaca bautissicha. Jalla nii quintu ojklayan, fariseo žoñinacaqui nii quintu nonchičha. Nekztan Jesusižtan quintrazi kallantichičha. Nii zizzičha Jesusaqui.

2 Jalla nuž nii Jesusiž bautis quintu ojklaychiž cjenami, Jesusaqui anaž bautissičha. Antiz niiž tjaajinta žoñinacakaz bautisatčha.

3 Pero fariseo žoñinacaqui Jesusiž puntuquiztan nonžcu, Jesusižtan quintrazi kallantichičha. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui Judea yokquiztan zarakchičha, Galilea yokquin quejpžquizjapa.

4 Jalla nii jiczquiz ojkcan, Samaria yoka nuž watstantačha.

5 Jalla nuž Samaria yokquin ojkcan Sicar cjita wajtquin irantichičha. Tuqui timpu Jacob cjita žoñiqui niiž José cjita majchquiz tsjii yoka tjaachicha. Nii yok žcati Sicar cjita watja želatčha.

6 Jalla nicju tsjii kjaz tuj želatčha, Jacobž tuj cji-tatačha. Jesusaqui jiczquiz ojktiquiztan otchičha. Nekztan tuj latuquiz julzičha. Nii oraqui taypur wajitačha.

7-8 Nekztanaqui niiž tjaajinta žoñinacaqui watja luzzičha lujlz čhjeri kjayzjapa. Jesusaž nuž zinalla želan, tsjaa Samaria wajtchiz maatakqui nii tu-jquin kjaz cooyi tjonchinčha. Jesusaqui naaquiz paljaychičha:

—Kjaz onalla, —cjican.

9 Jalla nuž kjaz tomanztiquiztan naa Samaria wajtchiz maatak žonqui cjichinčha:

—Amqui judío žoñimla. Wejrqui Samaria wajtchiz žontčha. ¿Kjaätiquiztan amqui wejtquiztan kjaz mayjo?

(Judío žoñinacžtan Samaria wajtchiz žoñinacžtan porapat ana parliňipanla, pero.)

10 Jalla nekztanaqui naa maatakaž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Wejrqui amquiztan kjaz maychinčha. Pero amzti wejt puntuquiztanami nižaza Yooziž tjaaz puntuquiztanami intintasaž niíqui, jalla nekztan wejtquiztan žejtñi kjaz maytasačha. Nižaza nii žejtñi kjaz tjaatam cjitasačha.

11 Jalla nekztanaqui naa maatakqui tuž cjichinčha:

—Señor, am anaj kjaz coozizzamlar. Tii tuj kozičha. ¿Jakzictanam nii žejtñi kjaz tjaasajo?

¹² Učhum Jacob cjita tuquita ejpqui tii tuj ecanchičha. Nižaza tii tujquiztan kjaz licnitačha, nižaza niiž maatinacami, nižaza niiž animalanacami. ¿Amqui niižquiztan juc'antim cjes, kjažtatajo?

¹³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichičha:

—Jakziltat tii tuj kjazquiztan licħħaja, jalla niiqui wilitaž kjaz pecaquičha.

¹⁴ Pero jakziltat weriž tjaata kjaz licħħaja, jalla niiqui anaž iya kjaz pecniž cjequičha. Weriž tjaata kjazqui niiž persun kuzquiz tsjii jalzuriżtakaz cjis-naquičha wiñaya žejtżjapa.

¹⁵ Jalla nekztanaqui naa maatak žonqui niižquiz cjichinčha:

—Señor, nii kjaz tjaalla, ana iya kjaz pecżjapa, nižaza tii tujquiz ana iya kjaz cooyi tjonżjapa.

¹⁶ Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichičha:

—Oka, am luctaka kjawżca. Nekztan wiltam wejtquin tjonaquičha.

¹⁷ Naa maatak žonqui tuž kjaazičha:

—Ana luctakchiztčha.

Jalla nuž kjaaztiquiztan Jesusaqui tuž cjichičha:

—Amqui weraram chiičha, “Ana luctakchiztčha” cjicanaqui.

¹⁸ Amqui pjijska luctakchiztakalala amqui. Jalla nižtiquiztan anzioui am lucum cjičħaja, jalla niiqui anaž am ultim lucuqui. Jazioui weraram chiičha.

¹⁹ Jalla nekztanaqui naa maatak žonqui Jesu- sižquiz tuž cjichinčha:

—Señor, amčha profetaqui, nuž tantiyučha.

20 Wejtnaca tuquita ejpnacaqui tii curquiz Yooz rispitñitačha. Ančhuc judío žoñinacazti cjiňchucčha, Jerusalén wajtquin Yooz rispitsa, nii.

21 Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz tuž kjaazičha:

—Maataka, weriž chiita taku criya. Tsjii tjuñtjončha. Jalla nii tjuñquizi qui anaž tii curquizimi nizaza anaž Jerusalén wajtquizimi Yooz Ejp rispitaquičha.

22 Ančhucqui Yooz ana zuma pajžcu rispitčha. Wejrnaczti Yooz lijituma pajžcu rispitučha. Judío partiquiztanž Yooziž cuchanžquita Liwriiñi qui tjončha.

23 Nii tjonz tjuñquizi qui, nižaza anzimi, werar Yooz Ejp rispitñinacaqui kuztanami animužtanami Yooz rispitaquičha. Nižaza Yooz Ejpž kuzcama weraraž rispitaquičha. Jalla nižta rispitñinacaž Yooz Ejpqui pecčha.

24 Yoozza ana janchichizqui, animužtakaz. Jalla nižtiquiztan niižquin rispitñinacaqui kuztanami animužtanami nii rispitstančha. Nižaza Yooz kuzcama werara rispitstančha.

25 Jalla nekztanaqui naa maatak žonqui Jesu- sižquiz cjichinčha:

—Tsjii noojiqui tsjii Yoozquitztan cuchanžquita cjitaqui tjonaquičha. (Mesías, nižaza Cristo cjitazakazza niiqui.) Jalla nii tjonžcu wejtnacaquiz tjapa Yooz puntuquitztan tjaajnaquičha.

26 Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz tuž cjichičha:

—Werjtčha niitqui, amquiz paljayučha.

27 Jalla nuž parlan Jesusiž tjaajjinta žoñinacaqui quejpžquichičha. Nuž Jesusaž tsjaa Samaria

wajtchiz žonatan parliñi cheržcu, ispantichičha. Ancha ispantižcu tjapa nii tjaajintanacaqui ana pewczñi atchičha, “Naaquitztan ¿čhjulum pec?” cjican, už “¿Kjažtiquiztan naa žonatan parli?” cjican ana pewczñi atchičha.

28 Nekztanaqui naa maatak žonqui kjaz luuz eccu, watja ojkchinčha. Nekztan žoñinacžquin tuž quint'ichinčha:

29 —Ojklay, tsjii žoñiž cheržqulay. Niiqui tjapa weriž kamta puntu zizza. Wejtquiz nii puntu chiichičha. ¿Anaj tii Yooz cuchanžquita Cristo cjesaya?

30 Nekztanaqui zoñinacaqui wajtquitztan ulanžquichičha, jakziquin Jesusa želatčhaja, jalla nicju.

31 Ima nii žoñinacaž irantižcan, niiz tjaajintanacaqui Jesusižquiz chiižinchičha, tuž cjican:

—Tjaajiňi Maestro, čhjululla mekaz lujlžnalla.

32 Jesusazti ninacžquiz cjichičha:

—Wejttac yekja lujlz žejlčha. Jalla nii lujlzqui ančhucqui anaž pajčha.

33 Jalla nuž chiitiquiztan niiz tjaajintanacaqui ninacpora pewcsassičha, tuž cjican:

—¿Jequit tiižquiz lujlz čhjeri zjijcanchi cjesajo?

34 Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Wejrqui wejt cuchanžquiňiž kuzcama kamučha. Nižaza niiz pecta langz cumplučha. Jalla niičha wejttalujlz čhjeri cuntaqui.

35 Ančhucqui cjinčhucčha, “Zkala ajzquinaqui pajkpic jiiz pjaltičha”, jalla nuž cjiňchucčha. Pero wejr ančhucaquiz cjiwčha, “Nii žoñinacžquin cherzna. Pookchi zkalanacažtakaz ninacaqui. Ricujz pecčha.

36 Jakziltat nii pookchi zkalanaca ricujačhaja, jalla niiqui pactaž cjequičha. Nižaza nii ricujta žoñinacaqui Yooztan wiñaya kamaquičha. Jalla nižtiquiztan zkala čhjacñimi ajzñimi nuž chicalpacha cuntintuž cjequičha.

37 Tii zkala puntuquiztan chiitaqui werapančha. Jalla tuž cjičha: “Zkala čhjacñiqui tsjiičha. Nižaza zkala ajzñiqui yekjačha”.

38 Wejrqui ančhuc cuchanžquichinčha, ana amiž trabajta zkala ricujzjapa. Yekjanacačha nii zkalac trabajchi Yooz taku paljaycan. Ančhucqui nii trabajtiquiz yapzinčhucčha, ultimquizi qui Yooztajapa ricujta cjisjapa.

39 Jalla nekztanaqui wacchi Samaria wajtchiz žoñinacaqui niižquiz criichičha, naa maatak žonaž maztaž cjen. “Niiqui tjapa weriž kamta puntuzizza”, jalla nuž cjican mazzinčha naaqui.

40 Nižaza Jesusižquiz tjonžcu, nii Samaria wajtchiz žoñinacaqui Jesusižquiz rocchičha, tuž cjičan:

—Wejtnacatan kamt'alla.

Nekztanaqui Jesusaqui ninacžtan puc maj kamchičha.

41 Jalla nuž niiž persuna tjaajintiquiztan iya juc'anti nii žoñinacaqui niižquiz criichičha.

42 Ninacaqui naa maatak žonaquiz tuž cjichičha:

—Wejrnacqui criyučha. Anaž amiž maztiquiztankaz criyučha. Antiz niiž taku persuna nonžcupan criyučha. Chekapan, tiiqui Yooz cuchanžquita Cristukalčha, žoñinacžquiz liwriiñiqui. Anzil nii zizučha wejrnacqui, niiž tjaajinta taku nonžcu.

TSJII CHJETINTAQUI

43 Puc majquiztan Jesusaqui Galilea yokquin ojkchičha.

44 Jalla nekztanaqui Jesusaqui tuž chiichičha:

—Tsjii Yooz cunquitztan chiiňi profetaqui niiž persun wajtchiz žoñinacžquiz ana rispittačha.

45 Jalla nekztanaqui Galilea irantitan, nii žoñinacaqui Jesusa zuma risiwchičha. Nii žoñinacaqui Jerusalén ojkchizakaztačha, pascua pjizzta payi. Jalla nicju žejlcan tjapa Jesusaž paatanaca cherchičha. Jalla nižtiquiztan nii žoñinacaqui Jesusa zuma risiwchičha.

46 Galilea yokquin žejlcan, Jesusaqui Caná cjita watja wilta ojkchičha. Tuquipui nii wajtquiz kjazquitztan vino tuckatchičha. Tsjii pajk jilirž secretariuqui Capernaum wajtquiz želatčha. Nii secretariuž majchqui laatačha.

47 Jesusaž Judea yokquitztan Galilea tjonchi quintu zizcu, nii secretariuqui Jesusa roqui ojkchičha niiž kjuyquin tjonžcajo, nižaza niiž majch čhetnajo. Niž majchqui ticzmavatačha.

48 Jalla nekztan Jesusaqui niižquiz cjichičha:

—Ančhucqui sinalanacami milajrunacami ana cheraquiž niíqui, ana criyasačha.

49 Nekztan nii secretariuqui cjichičha:

—Señor, ima wejt majch ticznan wejt kjuyquin tjonžcalla.

50 Jesusaqui nekztan cjichičha:

—Am kjuya quepa, am majchqui žetaquičha.

Nekztan nii secretariuqui jalla nuž Jesusaž chitan nii criichičha. Jalla nekztan kjuya quejpchičha.

51 Jalla nuž niiž kjuya okan, niiž piyunanacaqui niižquin zalžquichičha, tuž cjican:

—Am majchqui žejtchičha.

52 Jalla nuž chiitiquiztan nii secretariuqui pewczičha, čhjulora niiž majch žeti kallantichi, jalla nii. Niiž piyunanacaqui cjichičha:

—Zezcu taypuruž paztanalla nii kjakñi ch'ujlñiqui apaltichičha.

53 Nii ejpqui cjuñzičha, nii orapacha Jesusaqui cjichičha, “Am majchqui žetaquičha”. Jalla nižtiquiztan nii ejpqui tjapa kuztan Jesusižquiz criichičha, tjapa niiž kjuychiz žoñinacžtanpacha.

54 Judea yokquiztan Galilea quejpžcu, Jesusaqui nii milajru paachičha. Jalla niižtanaqui pizc wilta milajru paachičha.

5

LAA ZOÑI CHJETINTA

1 Wiruñaqui judío žoñinacaqui pijzta paatčha. Jalla nuž paan, Jesusaqui Jerusalén watja quejpžquichičha.

2 Jerusalén wajtquiz tsjii pajk zana želatčha, uuzi zana cjita. Jalla nii žcati tsjii žoñiž paata cocha kjazjapa želatčha. Nii cochaqui Betesda cjitatačha Hebreo tawkquiztan. Nii coch muytata pjijska kjuyallanaca želatčha.

3 Jalla nekzi wacchi laanaca želatčha, zuranaca, zuch žoñinaca, ana tsijtñinaca. Nii laa žoñinacaqui kjaz kizkiz tjewznatčha.

4 Awiz awizaqui tsjii anjilaqui nii cochquiz tjoñičha kjaz tjarñi. Jalla nuž nii kjaz tjarnan,

primera kjazquiz luzzi žoñiqui že jtchi cjisñitačha, čhjul laaquiztanami.

⁵ Tsjii laa žoñiqui quinsa tunc quinsakalcun wata laa želatčha.

⁶ Jesusaqui nii laa žoñi cherchičha. Nekztan Jesusaqui zizzi cjissičha, nii žoñi ažk watanaca laachitačha, nii. Jalla nuž zizcu nii laa žoñžquiz pewczičha tuž cjican:

—¿Že jtchi cjissim pecya?

⁷ Nii laa žoñiqui kjaazičha tuž cjican:

—Señor, anaž jecmi tii kjaz tjarnan wejr luzkatňi žejlčha. Luz pecučha, pero yekjakaz wejt tuqui lizza, tii kjazquizqui.

⁸ Nekztanaqui Jesusaqui niižquiz cjichičha:

—Zaazna, am tjajz zquiti apta, ojklaya.

⁹ Jalla nii orapacha že jtchi cjissičha. Niiž tjajz zquiti aptižcu ojkchičha. Jeejz tjuñquiz nii čhjetintaqui watchičha.

¹⁰ Jalla nižtiquiztan judío žoñinacaqui nii čhjetinta žoñžquiz tuž chiižinchičha:

—Jeejz tjuñquiziqui, anačha tjajz zquiti joojooz cji taqui. Lii quintrala nii qui.

¹¹ Nii čhjetinta žoñiqui tuž kjaazičha:

—Jalla nii wejr čhjetiňi žoñiqui wejr mantichičha, tuž cjican: “Tjajz zquiti aptižcu, oka”. Jalla nuž cjichičha.

¹² Nii judío žoñinacaqui pewczičha tuž cjican:

—¿Ject amquiz nuž cji chejo, “Tjajz zquiti aptižcu oka”, cjicanajo?

¹³ Jesusaqui nii oraqui walja nekz že jlňi žoñinacž tayıpıquiztan katchičha. Jalla nižtiquiztan nii žoñiqui ana pajchičha, ject nii čhjetinčhaja, jalla nii.

14 Niiž wiruñ Jesusaqui nii laaquiztan žejtchi žoñžtan zalchičha timpluquin. Nekztañ niižquiz cjichičha:

—Jila, amqui žejtchamčha. Jaziqui ana wilta uj paaquičha. Uj paaquiž niiqui, amquiz juc'ant anawalim cjisnasačha.

15 Jalla nekztanaqui nii žoñiqui judío žoñinacžquin mazni ojkchičha, Jesusačha nii čhjetiñi žoñiqui, jalla nii mazzičha.

16 Nii Jesusaž nižta jeejz tjuñquiz čhjetintiquiztan judío žoñinacaqui Jesusiž quintra cjissičha; conz pecatčha.

17 Ninacžquiz Jesusaqui tuž cjichičha:

—Wejt Yooz Ejpqui tiraž langža, wejrmī nižtapachal langznučha.

18 Jalla nižta chiitiquiztan nii judío žoñinacaqui juc'ant žawjchičha, nižaza juc'anti conz pecatčha. Jesusaqui jeejz tjuñquiz ana permitta langz mantchičha, judío žoñinacž lii quintra. Nižaza “Yooz Ejpčha wejt persun Ejpqui” cjican chiichičha. Nuž cjican “Wejrmī Yoozzakaztčha” cjichičha. Jalla nižtiquiztan nii judío žoñinacaqui Jesusiž quintra juc'anti aptichičha, conzjapa.

JESUCRISTUCHA YOOZ MAJCHQUI

19 Nižaza Jesusaqui tuž cjichičha:

—Ančhucaquiz weraral chiyučha. Wejrtčha Yooz Majchqui. Pero persun kuzcama anal paasačha. Yooz Epiž tjaata obranacal paa-učha. Jaknužt Yooz Ejpqui obra paačhaja, jalla nužuzakaz wejr Yooz Majchqui obra paa-učha.

20 Yooz Ejpqui wejr k'aachičha, nižaza tjapa niiž paata obranacami wejtquiz tjeeža. Nižaza Yooz

Ejpqui juc'anti pajk obranacaž tjeenznaquičha, ančhuc ispančihi cjejajo.

²¹ Jaknužt Yooz Ejpqui ticzinaca ja-catatskatčhaja, nižaza wilta žeti tjaac'haja, jalla nižta zakaz wejrqui žeti tjaac'haja, wejt munañpicama.

²² Yooz Ejpqui persunpacha ana casticu tjaac'haja. Pero wejtquiz tjapa niiž mantiz poder intirjichičha castictu tjaazjapa.

²³ Jalla nuž intirjichičha, tjapa žoñinaca wejtquiz rispitajo, jaknužt Yooz Ejpžquin rispitčhaja, jalla nuž. Jakziltat wejtquiz ana rispitčhaja, jalla niíqui wejr cuchanžquiñi Yooz Ejpžquin ana zakaz rispitčha.

²⁴ Ančhucaquiz weraral chiyučha. Jakziltat weriž chiita taku nonžcu tjapa kuztan catokčhaja, nižaza wejr cuchanžquiñižquiz kuz tjaac'haja, jalla niíqui Yooztan wiñaya kamčha. Nižaza ana casticta cjequičha. Infiernuquin ojkñi jiczquiz eccu, arajpach ojkñi jiczquiz kamčha, Yooztan wiñaya kamzjapa.

²⁵ Ančhucaquiz weraral chiyučha. Tsjii timpu tjončha, nižaza anzimi nii timpučha. AnziQUI ticzižtakaz kamñi žoñinacaqui wejt taku nonznaquičha. Jakziltat wejt taku nonžcu tjapa kuztan catokačhaja, jalla niíqui ew kamañchiz kamaquičha. Yooz Majchtčha wejrqui.

²⁶ Yooz Ejpqui persunpacha žejtkatz poderchizza. Nižaza wejt Yooz Ejpqui nii poder wejtquiz intirjichičha.

²⁷ Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui pjalz puestuquiz wejr utchičha. JaziQUI arajpachquin

kamzmi nižaza infiernuquin casticzmi jalla nii mantiznaca wejtquiz intirjichičha.

²⁸ Tii weriž chiitiquiztan ana ispanta. Tsjii timpu tjončha. Jalla nii timpuquiz tjapa ticzinacaqui wejt joraž nonznaquičha. Nekztan sipulturquiztanž žaaznaquičha.

²⁹ Zuma kamchinacaqui jacatataquičha Yooztan wiñaya kamzjapa. Ana zuma kamchinacazti jacatataquičha infiernuquin casticta cjisjapa.

YOOZ EJPZTAN YOOZ MAJCHTAN

³⁰ Wejrqui persun kuzquitztanac anal pjalznasačha. Jaknužt wejt Yooz Ejp mantičhaja, jalla niicamat pjalznučha. Anal wejt kuzquitztan pjalz pecučha. Antiz wejr cuchanžquiňiž kuzcama pjalz pecučha. Jalla nižtiquiztan weriž pjaltaqui lijitumačha.

³¹ Wejrkal persunpacha wejt favora chiyasaž niiqui, weriž chiita taku anaž walasačha.

³² Pero yekja tisticu wejt favora žejlčha. Jalla niičha Yooz Ejpqui. Niiž wejt puntuquitztan chiita takuqui werarapančha. Jalla nii zizučha.

³³ Ančhucqui Juanžquin pewczni cuchanžquichinčhucčha wejt puntuquitztan. Niiž kjaaztaqui werarapančha.

³⁴ Zoňiž wejt favora werara chiiňiž cjenami, wejtquiz anaž ancha importičha. Yooz Ejpčha wejt favora ultim werara chiiňiqui. Nuž cjiwčha, ančhuc wejtquiz cryajyo, ančhuc liwriita cjisjapa.

³⁵ Juanqui tsjii tjeezta lamparažtakaz kjanatčha. Jalla nuž kjancan nii Juanqui wejt puntu kjanzt'ichičha. Nižaza tsjii upacamakaz niiž kjanquiz ančhucqui cuntintu kamchičha.

³⁶ Juanqui wejt favora chiichičha. Pero tsjiiqui žejlčha Juanžquiztan juc'anti. Jalla niičha Yooz Ejpqui. Niiqui wejt favora zakaz chiičha. Nižaza wejt Yooz Ejpqui wejr mantichičha obranaca cumplizjapa. Tii obranacquitztan wejr pajtapan cjesačha, Yoozquiztan tjonchin, ana Yoozquiztan tjonchin, nii. Tii weriž paata obranaca kjana-pacha tjeeža, Yooz Epiž wejr cuchanžquita, jalla nii.

³⁷ Wejr cuchanžquiñi Yooz Ejppacha wejt favora chiičha. Ančhucqui niiž persun jora ana nonz-nasačha nižaza niiž tsiti ana cherasačha.

³⁸ Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichičha. Pero ančhucqui wejtquiz ana criičha. Jalla nižtiquiztan niiž takumi ančhuca kuzquiz ana zakaz catokčha.

³⁹ Ančhucqui cjijrta Yooz taku anchaž istutiičha. Nekztan ančhucqui tantiičha, "Yooz taku istuti-ichiž cjen wejrnacqui Yooztan wiñaya kamaka," cjican. Pero nii cjijrta Yooz takunacaqui wejt puntuquitztanž chiičha.

⁴⁰ Jalla nuž istutiižcupacha, ančhuczti anaž wejtquiz macjatz pecčha, Yooz Ejpžtan wiñaya kamz-japaqui.

⁴¹ Zoñinacaž tjaata honora wejtquiz anaž importičha.

⁴² Ultimu ančhucqui ana Yoozquin kuzzizčhucčha. Nii zizučha.

⁴³ Wejt Yooz Ejpž cuntiquitztan tjonchi cjenami, ančhucqui anaž wejr criičha. Pero yekja žoñiqui persun kuzcama ančhucaquiz tjonasaž niiqui, niižquiz criyasaž, jaz.

⁴⁴ Ančhucqui ančhucporaž honorchiz cjevas pecčha. Ančhucqui Yooziž tjaata honorchiz cjis-

japa anaž importičha. Jaziqui, ¿jaknužt ančhuc wejr criyasajo?

⁴⁵ Ančhucqui Moisés liiquiz kuz tjaachiž cjen, pinsaquičha, Yooztan wiñaya kamaka, jalla nii. Pero nii Moisespacha ančhuca ujnacaž tjeeznaquičha, Yooz Ejpž yujcquiziqui. Anačha wejrqui Yooz Ejpž yujcquiz ančhuca ujnaca tjeezniňtqui.

⁴⁶ Moisesqui wejt puntuquitztan cjirchičha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Moisés cjirpta criitasaž niiqui, wejtquiz zakaz criitasačha.

⁴⁷ Ančhucqui nii Moisés cjirtanaca ana criičhaj niiqui, ¿jaknuž weriž chiitanaca criyasajo?

6

JESUSAQUI CHJERI TJAACHA

¹ Jalla nuž chiiču Jesusaqui Galilea cjita kotž nawjctuňtan ojkchičha. Nii kotaqui Tiberias, cji-tazakaztačha.

² Walja žoñinacaqui niižquin apzičha, milajrunaca paañi cheržcu nižaza laanaca čhjetinchi cheržcu.

³ Pero Jesusaqui tsjii curu yawchičha niiž tjaajintanacžtan. Jalla nicju julzičha.

⁴ Nii oraqui judío žoñinacž pascua pjijzta žcatitačha.

⁵ Acha waytižcu, Jesusaqui walja žoñinaca apžquiñi cherchičha. Nekztanaqui Felipžquiz paljaychičha, tuž cjican:

—¿Jakziquiztan luljz čhjerinaca kjayžcaqui, tii tama žoñinacžquiz luli tjaazjapaya?

6 Jesusaqui nuž chiichičha Felipe yanzjapa, jaknužt kjaazñi, jalla nii. Nii ora Jesusa persun kuzquiz zizatčha, jaknužt nii žoñinaca luli tjaachaja, jalla nii.

7 Nekztanaqui Felipiqui kjaazičha, tuž cjican:

—Paa patac pajk paaz walurchiz t'anta anaž alcansasačha, zapa mayni zkoluuccama lujlz cjenami.

8 Tsjii tjaajintaqui, Andrés, cjitatačha, Simón Pedruž lajk. Jalla niiqui tuž cjichičha:

9 —Tekz tsjii uza žejlčha, pjiijska siwat t'antichiz, pizc ch'izziz. Pero ¿tama žoñinacžquiz wacas teejo?

10 Nekztanaqui Jesusaqui mantichičha:

—Tjappacha nii žoñinaca, julznajo.

Jalla nii yokaqui walja pastu yokatačha. Nekziqui tsjii pjiijska warank luctak žoñinaca julzičha.

11 Jalla nekztanaqui Jesusaqui nii t'anta tanžcu, Yoozquin gracias cjican cjichičha. Nekztanaqui tjaajintanacžquin tjaachičha. Jalla nii tjaajintanacaqui partir paychičha nii julzi žoñinacžquiz. Nužuzakaz nii pizc ch'iztan tojžcu, luljkatchičha, jaknužt zapa mayni pecatčhaja, jalla nuž.

12 Jalla nuž nii žoñinacaž chjekchiž cjen, Jesusaqui niiž tjaajintanaca mantichičha, tuž cjican:

—Nii žejtchi t'unanaca ricuja, ana čhjulumi pertita cjejajo.

13 Nekztanaqui žoñinacaž lujlz žeržtan, niiž tjaajintanacaqui nii pjiijska siwat t'antiquiztan žejtchinaca ricujchičha. Tuncapan canasta chjjipi ricujchičha.

14 Nekz žejlñi žoñinacaqui Jesusiž paata milajru cheržcu, tuž cjichičha:

—Chekapani, tiikalala nii tjonñi profetaqui.

15 Jesusaqui ninacž kuzquiz naychičha. Ninacaqui Jesusa pjorzaž majkz pecatčha, ninacž chawc jiliri cjejaj. Jalla nižtiquiztan Jesusaqui ninacžquiztan zarakžcu cur punt kjutñi yawchičha, zina žejljapa.

JESUSAQUI KJAZ JUNTUÑ OJKCHA

16 Tjuñiž kattan niiž tjaajinta žoñinacaqui kot atquin chijiwžquichičha.

17 Nii curquiztan chijiwžcu warcuquiz luzzičha, Capernaum watja irantizjapa. Jalla nekztanaqui kotquiz oki kallantichičha. Ween zumchitačha. Jesusaqui imapanž ninacžquin tjonatčha.

18 Kotquiz okan tsjii pjursant tjamiqui tjamžquichičha. Jalla nižtiquiztan kjaz ljojkjinacaqui waljaž ljojkinžquichičha.

19 Tsjii tupu zkoluc jilalla ojkchiž cjen, ninacaqui Jesusaž warcuquin žcatžinžquiñ cherchičha. Jesusaqui kjaz juntuñ tjonatčha. Pero Jesusižquiz ana pajatčha nii zumchiquiz cjen. Jalla nekztan ninacaqui ancha tsucchičha.

20 Nekztan Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichičha:

—Werjtčha. Anačha tsuca.

21 Jalla nuž chiitiquiztan ninacaqui Jesusa warcuquiz cuntintu luzkatchičha. Kot taypiquiztačha. Pero nii ratupacha kot atquin cjissičha, jakzi wajtquin okatčhaja, jalla nicju.

ZOÑINACAQUI JESUSA KJURCHA

22 Jakatažuqui nii kotž nawjctuñtan ecta žoñinacaqui Jesusa ana cherchičha. Zezcu zeztan tsjii warcukaz želatčha. Jesusaqui warcuquiz ana

luzzičha. Niiž tjaajinta žoñinacakaz warcuquiz ojkchičha. Pero jakziquin Jesusaqui želatčhaja, ana zizzičha nii ecta žoñinacaqui.

23 Nekztan yekja warcunacaqui irantižquichičha Tiberias cjita wajtquiztan. Jakziquin niiž žoñinaca t'anta lujlchižlaja, jalla nicju irantižquichičha. Ima lujlkatcan, Jesús Jiliri qui Yoozquin parlichičha gracias cjican.

24 Nekzi ecta žoñinacaqui Jesusami niiž tjaajintanacami ana nekz cheržcu warcunacquiz luzzičha. Capernaum watja ojkchičha Jesusa kjuri.

JESUCRISTUZ CHIITA TAKU

25 Kot tsjii latuquin irantižcu, žoñinacaqui Jesusižtan zalchičha. Jalla nuž zalžcu niižquiz pewczičha tuž cjican:

—Tjaajiňi Maestro, ¿čhjulora tekz irantižquichamtajo?

26 Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazičha:

—Ančhucaquiz ultim weraral chiižinučha. Zezcu ančhucqui t'anta lujlchinčhucčha chjekjañcama. Jalla nižtiquiztanž ančhucqui wejr kjurčha. Werij paata milajru anaž intintazza ančhucqui. Jalla niiž intintaztasaž niiqui anaž wejr kjurtasačha čhjeri lujlzjapakaz. Antiz wejr kjurtasačha, Yooz puntu tsjan zizjapa.

27 Anačha miranzni čhjerquinaqui kuz tjaazqui. Tsjii ratujapakazza niiqui. Antis ana miranzni Yooz čhjerquiñčha kuz tja. Yooz Ejpžtan wiñaya kamzjapačha niiqui. Nii Yooz čhjeriqui wejrqui ančhucaquiz tjaasačha. Yooz Ejpqui nijapa wejr

utchipančha. Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha.

²⁸ Jalla nekztanaqui nii žoñinacaqui pewczičha tuž cjican:

—¿Chjulu obranacat paaz waquisasaya, Yooz munañpa cumplisjapaya?

²⁹ Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Yooz cuchanžquita Zoñžquiz kuz tjaa; niižquiz criya. Jalla niičha Yooz munañpaqui.

³⁰ Nekztanaqui ninacaqui cjichičha:

—¿Amqui chjul milajrum tjeenzas, wejrnac cherzjapajo? Nekztan amquin criyasačha. ¿Chjul obram paa-as?

³¹ Učhum tuquita atchi ejpnacaqui ch'ekti yokquin maná cjita chjeri lujlchičha. Nižaza nii puntuquiztan Yooz tawk libruquiz tuž cjijrtačha: “Moisesqui ninacžquiz arajpachquitztan tjonni chjeri tjaachičha”.

³² Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Ančhucaquiz ultim weraral chiižinučha. Moisesqui ančhuca atchi ejpnacžquiz chjeri tjaachičha. Pero Moisesqui anačha tjaachiQUI ultim werar arajpach t'anta chjeriqui. Wejt Yooz Ejpčha ultim werar arajpach t'anta chjeri tjaachiQUI.

³³ Jalla nii Yooziž tjaata t'antaQUI arajpachquitztan chjijwžquichičha. Jalla niičha tii muntuquiz žejlňi žoñinacžquiz arajpach žeti tjaañQUI.

³⁴ Nekztanaqui ninacaqui Jesusižquiz cjichičha:

—Señor, nii t'anta chjeri panž tjaalla.

³⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui tuž cjichičha:

—Wejrtčha arajpach žeti tjaanī t'antitqui. Jequit wejtquin tjonačhaja jalla niiqui ana wira čhjeri eeczniz cjequičha; nižaza jequit wejtquiz criyačhaja, jalla niiqui ana wira kjaz kjara pasniz cjequičha.

³⁶ Tuqui wejrqui ančhucaquiz chiichinčha, “Ančhucqui wejr cheržcumí wejtquiz ana criichinchucčha”.

³⁷ Yooz Ejpqui wejt mantuquiz cjisjapa žoñinaca intirjichičha. Tjapa nii intirjita žoñinacaquí wejtquiz tjonaquičha. Nižaza jakziltat wejtquiz tjonačhaja, jalla niiqui ana weriž čhjatkattaž cjequičha.

³⁸ Wejrqui arajpachquitztan ana wejt persun kuzcama payi tjonchinčha. Antiz wejrqui wejr cuchanžquiñi Yooz Ejpž kuzcama payi tjonchinčha.

³⁹ Jalla tiičha wejt Yooz Ejpž kuzqui. Niiž kuz tuž pecčha, wejr ana zinta niiž intirjita žoñinaca pertiskatajo, nižaza ninaca jacatatskatajo.

⁴⁰ Nižaza tiičha wejt Yooz Ejpž kuzqui. Niiž kuz tuž zakaz pecčha, jequit wejr pajačhaja, nižaza wejtquin criyačhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamaquičha. Nižaza wejrqui ninaca ticziquiztan jacatatskatačha ultim juyzu pjazl tjuñquizioui. Jalla nužučha wejt Yooz Ejpž kuzqui.

⁴¹ Tuqui Jesusaqui chiichičha, tuž cjican:

—Wejrtčha arajpachquitztan tjonchi t'antitqui. Jalla nii chiitiquitztan judío žoñinacaquí niiž quintratra chutchičha.

⁴² Ninacaqui cjichičha:

—¿Anaj tii Jesusac Jus maatejo? Učhumqui niiž maa ejpžquiž pajla. ¿Kjaž tiizti “Arajpachquitztan

tjonchinčha” cjican chiyasajo?

43 Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Ančhucqui anaž nuž wejt quintra chucha.

44 Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichičha. Nižaza niičha wejtquiz macjatskatňiqui. Jakziltat wejt Epiž macjatskatta cječhaj niiqui jalla ninacakaz wejtquiz tjonasačha. Anažlaj wejt Epiž macjatskatžquitaqui, wejtquiz anaž tjonasačha. Nižaza jacatatz tjuñquizi qui wejtquiz criichinacaqui jacatatskatačha, ninaca Yooztan wiñaya kamzjapa.

45 Profetanacaqui tuquitan tuž cjijrchičha: “Yoozqui tјapa niiž partir žoñinacžquiz tjaajnaquičha”. Jalla nižtiquiztan jequit wejt Epiž tjaajinta nonžaja, nižaža catokčhaja, jalla niiqui wejtquiz tjončha, nižazaž criičha.

46 Jalla nuž wejt Yooz Epiž tjaajinta cjenami, anaž jecmi persun čhjujcžtan Yooz Ejp cherchiqui. Wejr alajačha Yooz Ejp cherchintqui. Wejrqui Yooz Ejpžquitztan tjonchinčha.

47 Ančhucaquiz ultim weraral chiyučha. Jequit wejtquiz criyačhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamčha; nižaza arajpachquin žejtňiž cjequičha.

48 Wejrtčha arajpach žeti tjaañi t'antitqui.

49 Ančhuca tuquita atchi ejpnacaqui ch'ekti yokquin maná cjita t'anta lulchičha. Pero nii t'anta lulchiž cjenami, ninacaqui ticzizakazza.

50 Wejrtčha arajpachquitztan tjonchi t'antitqui. Jequit wejt t'antiquiztan lulačhaja, jalla niiqui Yooztan wiñaya kamaquičha; arajpachquin žejtňiž cjequičha.

51 Wejrqui arajpachquitztan tjonchinčha. Jaziqui wejrpančha žeti tjaani t'antitqui. Jequit tii t'antiquiztan lulačhaja, jalla niiqui Yooztan chica wiñaya kamaquičha. Tii wejt curpuqui t'anta cuntačha. Wejt curpuqui tja-ačha, tii muntuquiz žejlíni žoñinaca Yooztan wiñaya kamajo.

52 Jalla nuž chiitiquiztanaqui nii judío žoñinacaqui ninacpora ch'aazi kallantichičha, tuž cjican:

—¿Kjaž tiiž persun curpu učhum lulajo tjaasajo?

53 Jesusaqui nekztanaqui cjichičha:

—Ančhucaquiz weraral chiyučha. Jequit ančhucaquiztan wejt curpu ana lulačhaj niiqui, nižaza wejt ljoc ana licačhaj niiqui, jalla niiqui anapanž ultimu arajpach žejtz wirchiz cjesačha. Anapan Yooztan wiñaya kamasačha.

54 Jequit wejt curpu lulačhaj niiqui, nižaza wejt ljoc licačhaj niiqui, jalla niičha Yooztan chica wiñaya kamñiqui. Nižaza nii žoñinacaqui tsjii tjonz tjuñquizi qui weriž jacatatskattaž cjequičha, Yooztan wiñaya kamzjapa.

55 Wejt curpuqui ultimu arajpachquin žejtkatñi čhjeričha. Nižaza wejt ljocčha ultimu arajpachquin žejtzjapa liczqui.

56 Jequit wejt žejtkatñi curpu luljčhaja, nižaza wejt žejtkatñi ljoc licčhaja, jalla ninacačha wejttan tsjii kuzzizqui. Nižaza wejrtčha ninacžtan tsjii kuzzizqui.

57 Wejr cuchanžquiñi Yooz Ejpčha arajpach žejtñi kamañchizqui. Wejrmi niiž cjen arajpach žejtñi kamañchiztčha. Nižaza jequit wejtquitztan luljčhaja, jalla niičha weriž cjen arajpach žejtñi kamañchizqui.

58 Wejrtčha nii arajpachquitztan tjonchi t'antitqui. Jalla tii t'antaquai anačha nii maná cjita t'anta irataqui. Nii maná t'anta lulchiž cjenami, ančhuca tuquita atchi ejpnacaqui ticzičha. Jequit tii wejt t'anta lulačhaja, jalla niíqui arajpachquin wiñaya žetaquičha.

59 Jalla nuž Jesusaqui tjaajinchičha Capernaum wajtquiz ajcz kjuyquiz.

TSJII ZOÑINACAQUI ANAZ CRIICHA

60 Jalla nižta tjaajinta nonžcu walja niižquiz apzñinacaqui tuž cjichičha:

—Tii chiitaqui ch'amačha intintazqui. ¿Jequit tiiž tjaajintižquiz criyasajo?

61 Jesusaqui persun kuzquiz zizzičha, tsjii apzñi zoñinacaqui niiž chiitiquiztan chutchičha jalla nii. Jalla nižtiquiztan tuž cjichicha:

—¿Tii chiitiquiztan chuchya, wejtquitztan zarakz pecya?

62 Tuquioui arajpachquin wejr želatčha. Ančhucqui wejr wilta arajpachquin ojkñi cheraquiž niíqui, nekztan žjaknužt ančhuc cjeequi?

63 Tsjii zoñiqui animuž cjen žejtčha. Niiž curpuqui curpukazza, ana wiñaya žejtñičha. Nižaza weriž chiita takuqui ančhuca animunaca arajpachquin žetñi cjiskatasaccha, Yooztan wiñaya kamajo.

64 Yekjapanacaqui ančhucaquitztan wejtquiz ana criičha.

Jesusaqui primirquitztanpacha zizzičha, jequit niižquin ana criichi cječhaja, jalla nii Nižaza

zizzičha, jequit niiž quintra tarazuna paačhaja, jalla nii.

65 Jalla nekztanaqui Jesusaqui tuž cjichičha:

—Wejrqui cjichinpančha, “Yooz Ejppankazza žoñinaca wejtquiz macjatskatñiqui, wejtquiz criizjapa. Jequit wejtquiz macjatžquichi cječhaja, jalla niíqui wejtquiz tjončha, nižaza criičha. Pero jequit ana macjatžquichi cječhaja, jalla niíqui anapan wejtquiz tjonasačha, criizjapa”.

66 Jalla nekztanaqui walja nii apzñinacaqui Jesusižquiztan zarakchičha. Niižtan chica ana iya ojklaychičha.

67 Nekztanaqui Jesusaqui niiž tuncapan tjaajintanacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Ančhuczakaz zarakz pecya?

68 Nekztanaqui Simón Pedruqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿jecžquin wejrnat okasajo? ¿Yooz puntu tjaajinta cjisjapajo? Am takunacakazza werara tjaajintaqui, jaknužt Yooztan wiñaya kamčhaja, nii.

69 Wejrnatcqui amquiz criichinčha. Nižaza zizñi cjissinčha, amqui Yooz cuchanžquita Cristumpančha; wiñaya žejtñi Yooz Ejpž Maatimčha.

70 Jesusaqui nekztan tuž cjichičha:

—Wejrqui ančhuc illzinčha, tuncapani. Jalla nižta cjenami tsjii ančhucaquiztan diabluž mantuquiz žejlčha.

71 Jalla nuž chiican Jesusaqui Judas Iscariote, niiž puntuquiztan chiichičha. Simonž majchtačha niíqui. Judasqui tuncapan illzta

žoñinacžquiztanpachačha. Niiqui tarasunažcu, Jesusa intirjaquičha quintra žoñinacž kjarquiz.

7

JESUSIZ LAJKNACAQUI NIIZQUIN ANA CRIICHA

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Galilea yokaran ojklaychičha. Judea yokquin ana ojklayz pecatčha. Jalla nicju judío žoñinacaqui Jesusa conz pecatčha.

² Nii timpuqui tsjii judío žoñinacž pjijztaqui žcatitačha. Nii pjijzta paazjapa chjujlla kjuyanaca kjuychičha.

³ Jalla nižtiquiztan Jesusiž lajknacaqui niižquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Ana tekz žela amqui. Judea yokquin oka. Jalla nicju am apzñinaca žejlčha. Jalla ninacžquiz amiž paata obranaca cherskata.

⁴ Jakziltami žoñinacžquiz persun poder cherskatz pecħħaja, jalla niiqui anaž chjojzacuň obranaca paačha. Jaziqui amqui obranaca paaz poderchizzamžlaj niiqui, kjanapacham žoñinacžquiz tjeenazaquičha.

⁵ Jesusiž lajknacami ana niižquin criichičha.

⁶ Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Ančhucqui čħjurorami pjijzta okasačha. Wejt ojkz oraqui imazičha.

⁷ Tii muntuquiz žejlni žoñinacaqui ančhucatan ana chjaawjkatasačha. Wejttanzti chjaawjkatčha. Wejrqui kjanapacha tjeenzučha ninacaž ana wali paatanaca. Jalla nižtiquiztan wejttan quintračha.

⁸ Ančhuckaz pjijzta oka. Wejrqui anal okasačha. Wejt ojkz oraqui imazičha.

⁹ Jalla nuž chiižcu, nii Galilea yokquin eclichečha.

JESUSAQUI PJIZTA OJKCHICHA

¹⁰ Niiž lajknacaž pjijzta ojktanaqui Jesusaqui chjojzacuň ojkchizakazza, žoñinaca ana cherajo.

¹¹ Judío žoñinacazti Jesusa kjurchičha nii pjijzta paaňi žoñinacžporquiz, tuž cjican:

—¿Jakziquin nii žoñi želasaya?

¹² Wacchi nii pjijztiquin žejlňi žoñinacaqui Jesusiž puntu parlatčha. Yekjap žoñinacaqui cjetčha: “Niičha zuma žoñiqui”. Yekjap žoñinacazti cjetčha: “Niičha ana zuma žoñiqui. Žoñinacžquiz tsjii kjutňi tjaajincan incallňičha”.

¹³ Pero judío jilirinaca ekscu, anaž jecmi Jesusiž favora cuza kjana parlatčha, antiz jamazitž parlatčha.

¹⁴ Pjijzta taypi cjisnan, Jesusaqui timpluquin luzcu tjaajinchičha.

¹⁵ Jesusaž nuž tjaajnan judío žoñinacaqui ispan-tichičha, tuž cjican:

—¿Kjaž tii žoñiqui zizňi zizňi tjaajnasajo, ana instutiižcojo?

¹⁶ Jalla nuž nii judío žoñinacaž parlitiquiztan Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Weriž tjaajintaqui anačha wejt kuzquiztan jwesta. Antiz wejr cuchanžquiňiž kuzquiztan tjončha.

¹⁷ Jakziltat Yooz kuzcama kamz pecčhaj ni-iqui, nii žoñiqui zizaquičha, weriž tjaajintaqui Yoozquiztan tjončičha, nii. Anačha wejt persun kuzquiztan tjončiqui.

18 Jakziltat persun kuzcama tjaajinčhaja, jalla niiqui persun honorakaz waytiz pecčha. Pero wejrqui Yooz kuzcama tjaajnučha. Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichičha. Jaziqui Yooz honora waytiz pecučha. Weriž tjaajintami kamtami Yooz kuzcamapankazza. Werarapančha. Ana zinta toscara chiyasačha.

19 'Moisesqui ančhucaltajapa lii ecchičha, ¿ana jaa? Jalla nuž ecchiž cjenpacha, anaž jecmi ančhucaquiztan nii lii jaru kamchinčhucčha. ¿Kjažtiquiztan ančhucqui wejr conz pecjo, ančhuca lii quintrao?

20 Jalla nižtiquiztan nii žoñinacaqui kjaazičha tuž cjican:

—Amqui zajraž tantamčha. ¿Ject am conz pecjo?

21 Jesusaqui ninacžquiz kjaazičha tuž cjican:

—Tsjii pajk obra paachinčha jeejz tjuñquiz. Jalla nižta paatiquiztan ančhucqui ispantichinčhucčha. Pero weriž paata obra ana intintazzinčhucčha.

22 Nonžna. Moisesqui janchiquizchimpuz cuzturumpi ančhucaquiz mantichičha. Primirquiztanpacha ančhuca atchi ejpnacatačha nuž mantichiqui. Wiruñaqui Moisés zakaz nuž mantichičha, nii jaru. Jalla nižtiquiztan ančhucqui nii lii jaru žoñž janchiquizchimputa cjiskatiňčhucčha, jeejz tjuñquizimi.

23 Moisés lii rispittapanž cjisjapa, ančhucqui jeejz tjuñquiz cjenami žoñž janchiquizchimputa cjisiňčhucčha. Jalla nižtiquiztan ¿kjažtiquiztan ančhucqui wejt quintra žawj-jo, weriž jeejz tjuñquiz žoñž curpu čhjetintiquiztanajo?

24 Ančhucqui, Yooz kuzmi nižaza žoñž kuzmi ana zizcuqui, anačha uj jwez peczqui. Ujchiz jwez peccuqui zuma ujchiz jwezpančha.

¿JAKZIQUIZTAN TJONCHI JESUSAJO?

25 Jalla nekztanaqui yekjap Jerusalén žejlñi žoñinacaqui pewczičha, tuž cjican:

—Tiičha nii conz pecta žoñi, ¿ana jaa?

26 Pero tekz žejl-la, anaž chjojzacuň tjaajinla; kjanaž tjaajinla. Niiž quintra žoñinacaqui ana kjažmi cjila. Jaziqui, ¿jilirinacami pajkay, tiiqui Yooz cuchanžquita Cristokay? Anapanž cjesačha.

27 Wejrnacqui zizučha, jakziquiztan tii žoñi tjonchižlaja, jalla nii. Pero Cristuž tjonžcuqui anaž jecmi zizaquičha jakziquiztan tjončhaja, jalla nii.

28 Jalla nekztanaqui Jesusaqui timpluquin tjaajincan, alto tawkžtan tuž cjichičha:

—Ančhucqui cjiñchucčha, nii žoñi pajučha, nižaza jakziquiztan tjonchižlaja, nii. Ultimu ančhucqui wejr ana pajčha. Wejrqui persun kuzquiztan ana tjonchinčha. Antiz cuchanžquita tjonchinčha. Nii wejr cuchanžquiñqui zuma lujitumačha. Nižaza ančhucqui nii ana pajčha.

29 Pero wejrqui niižquiztan tjonučha. Nižaza niíqui wejr cuchanžquichičha. Jalla nižtiquiztan wejrqui nii pajučha.

30 Jalla nižta chiitiquiztan ninacaqui preso tanz pecatčha. Jesusiž preso tanta cjis oraqui imazitačha. Jalla nižtiquiztan ana jakziltami tanzñi atchičha.

31 Jalla nuž tanz pecñi žoñinaca želanami walja žoñinacaqui Jesusižquin criichičha. Nii criichi-nacaqui tuž cjichičha:

—Yooz cuchanžquita Cristo tjonžcuqui, ¿tii žoñžquiztan juc'ant cuza milajrunaca paasajo?

ZULTATUNACA CUCHANTA

32 Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui Jesu-iž puntu chiitanaca nonžcu, ninacaqui timplu jilirinacžtanpacha Jesusa preso tani zultatunaca cuchanžquichičha.

33 Jalla nižtiquiztan Jesusaqui cjichičha:

—Wejrqui tsjii kjaž jiizkal ančhucatan želačha, jalla nekztan wejr cuchanžquiñižquin quepačha.

34 Jalla nekztan ančhucqui wejr kjuraquičha. Jalla nuž kjurcan anaž wejr wachi ataquičha. Nižaza ančhucqui anaž oki atasačha, jakziquint wejr želačhaja, jalla nicju.

35 Jalla nekztanaqui nii judío žoñinacaqui ninac-pora pewcsassičha, tuž cjican:

—¿Jakziquint tii okas, ana watžta cjisjapajo? ¿Yekja yokquin kamñi judío žoñinacžquin nižaza nekz žejlñi žoñinacžquin okas teejo, ninacžquin tjaajinzjapajo?

36 ¿Čhjulut tiiž chiitac cjes? “Ančhucqui wejr kjuraquičha, pero wejr ana wachi ataquičha”, cjican. Nižaza “Ančhucqui anaž oki atasačha, jakziquint wejr želačhaja, jalla nicju” cjican. Jalla nuž chiyanaqui, ¿čhjulut cjes?

37 Jalla nekztanaqui pjijzta tucužinž tjuñquizi qui wali chawc tjuñitačha. Jalla nii tjuñquizi qui Jesusaqui tsijtscu, alto tawkžtan paljaychičha:

—Jakziltat kjaz kjara passaja, jalla niiqui wejtquiz macjatžca, wejt wiñaya žejetkatni kjaz lizc-japa.

³⁸ Jequit wejtquiz criyačhaja, jalla niiž kuzquitztan walja zumanaca ulnaquicħa jaknužt tsjii zuma jalzurquitztan zuma kjaznaca ulanħħaja, jalla niżta. Jalla nuž Yooz tawk libruquiz cjir-tačha.

³⁹ Jalla nuž chiican Jesusaqui Espíritu Santuž puntuquitztan chiichiċha. Wiruñaqui Yooz Espíritu Santuqui Jesusiżquiz criichinacż kuzquiz luza-quicħa. Pero Jesusaqui imaž ticznatħcha, niżaza imaž tsewc arajpacha okatħcha. Jalla niżti quitztan imazitačha Espíritu Santo tjaataqu.

CRISTUZ PUNTU PARLITA

⁴⁰ Jalla nuž Jesusaž chiita nonžcu yekjap žoñinacaqui cjichiċha:

—Chekapan tiičha nii tjonni profetaqui.

⁴¹ Yekjapazti tuž cjichiċha:

—Tiičha Yooziż cuchanżquita Cristuqui.

Yekjapanacaqui cjichiċha:

—¿Kjaž Galilea žoñinacżquitztan Cristuc nasasajo? Anaž cjesačha.

⁴² “Cristuqui Davidž majchmajtquitztan naspħa, niżaza Belén cjita wajtquin nasaquicħa. Nii watjaqui Davidž watja cjitačha”. Jalla nuž cjičha Yooz takuqui.

⁴³ Jalla nuž parliżcu nii žoñinacaqui t'aka t'aka cjissiċha, Cristuž puntuquitztan ch'aazcu.

⁴⁴ Yekjapanacaqui Jesusa preso tanz pecatħcha. Jalla nuž peccanami, ana jaknužumi payi atchiċha.

45 Timplu zultatunacaqui timplu jilirinacžquinami fariseonacžquinami quejpchičha, ana Jesusa preso tani atžcu. Nii jilirinacaqui zultatunacžquiz cjichičha:

—¿Kjažtiquiztan ančhuc nii ana zjijcjo?

46 Nii žultatunacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Anaž jecmi chiičha, jaknužt nii žoñi chiyatčhaja, jalla nužuqui. ¿Yooziž cuchanžquita nii žoñejo?

47 Jalla nekztanaqui fariseo žoñinacaqui tuž cjichičha:

—¿Ančhuczakaz incallskatchinchucž, jaz?

48 Tjapa učhum jilirinacami nižaza tjapa fariseo žoñinacami niižquinaqui ana criichipanla.

49 Tii ana lii pajñi žoñinacaqui, jalla ninacakazza niižquin criichioui. Ninacaqui Yooziž castictapanž cjequičha.

50 Nicodemo cjtatačha tsjiioui ninacžquiztan. Tuquipui ween chjojzacuñ Jesusižquin zina ojkchičha. Jalla niioui ninacžquiz cjichičha:

51 —Učhum liioui tuž cjičha, “Tsjii žoñiqui ima casticta cjican, primero kjawžta cjequičha, niiž persun razuna nonžta cjisjapa”. Nuž cjičha učhum liioui, ¿ana jaa?

52 Nekztanaqui ninacaqui kjaazičha tuž cjican:

—¿Am zakaz Galileaquiztanajo? Yooz taku istutiya. Anaž jec profetaqui Galileaquiztan tjonasačha. Jazim zizaquiž, jaz.

53 Jalla nekztanaqui tjappacha persun kjuya ojkchičha.

8***ADULTERIUQUIZ OJKLAYÑI ZON***

¹ Jesusaqui Olivos cjita curulla ojkchičha.

² Jakatažuqui kjantati timpluquin quejpžquichičha. Tjapa nekz žejlñi žoñinacaqui niižquin tjonchičha. Jesusaqui julžcu wilta tjaajinchičha.

³ Jalla nuž julzi tjaajnan, lii tjaajiñinacami fariseonacami tsjaa maatak žon zjjjcchičha. Jalla naa maatak žonqui adulterio paachiž cjen tanstkalčha. Zoñinacaqui jalla nuž tanžcu naa maatak žon Jesusiž yujcquiz zjjjcchičha. Nižaza nii žejlñi žoñinacž taypiquiz tsijtskatchičha naa žonqui.

⁴ Nekztanaqui ninacaqui Jesusižquiz tuž paljaychičha:

—Tjaajiñi Maestro, taa maatak žonqui adulterio paañipacha tanassinčha.

⁵ Moisés liiquiz tuž mantitačha, “Tižta adulteriuquiz cjicijñi žoñinacaqui čhajc jawi conz cjitačha”. Am, ¿kjažum cjiy?

⁶ Jalla ninacaqui nuž paljaychičha, Jesusa kjaz cjíiit cjes, jalla nii zizjapa. Nižaza Jesusiž chii-tiquiztan ujchiz jwez pecatčha, niiž quintra tsjii uj tjojtunzjapa. Jalla nekztanaqui Jesusaqui pach-piquiz colžcu yokquiz cjijri kallantichičha, niiž loc'anžtan.

⁷ Pero ninacaqui tirapanž Jesusižquiz pewcnatčha, “Am, ¿kjažum cjii?” cjican. Jalla nekztan Jesusaqui zumpacha acha waytižcu, ninacžquiz cjichičha:

—Ančhucaquiztan jakziltapirižlaj ana ujchiz, nioui primiru taa maatak žonaquiz maztan čhajczkazza.

⁸ Jalla nuž chiižcu wilta colžcu yokquiz tira cji-jratčha.

⁹ Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan nii žoñinacaqui persun ujquiztan sint'ichičha. Nekztanaqui mayat mayat ch'uju ulñi kallantichičha. Chawc žoñinacaž primiraqui ulanchiqui. Nekztan tjappacha nii žoñinacaž ulantan, Jesusaqui naa maatak žonatan, nuž pucultankaz, eclichečha.

¹⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta acha waytichičha. Anaž jecmi želatčha. Naa maataka alajakaztačha. Nekztan naaquiz cjichičha:

—Cullaca. ¿Jakziquin amquiz uj tjojtunñi žoñinacajo? ¿Ana jakziltami am castiqui atchikaya?

¹¹ Naa maatak žonqui cjichinčha:

—Wejt Jiliri, anaž jakziltami wejr castiqui atchičha.

Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichičha:

—Wejrmi anal am ujquiztan casticačha. Jaziqui oka amqui, anam iya uj paaquičha. —Nuž pertunchičha Jesusaqui.

KJANAZTAKAZ JESUCRISTO

¹² Wiruñaqui Jesusaqui žoñinacžquiz wilta paljaychičha, tuž cjican:

—Wejrqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz zuma kamaňa tjeeznučha, tsjii kjanažtakaz. Jakziltat wejt kamaň jaru kamačhaja, jalla nioui anawal zumchiquiz anaž kamaquičha. Nižaza nii zuma kamaňchiz žoñinacačha wiñaya Yooztan kamñinacaqui.

13 Jalla nekztanaqui nii fariseo žoñinacaqui cjichičha:

—Am alaja am persunjapa chiičha. Jalla nižtiquiztan anaž walčha.

14 Jesusaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tii weriž chiitaqui wejt persunjapa cjenami walčha. Wejrqui zizučha jakziquiztan tjontučhaja, nižaza jakzit wejr okačhaja, jalla nii. Anchuczti anaž nii zizza.

15 Ančhucqui žoñiž pinsita jarukaz wejtquiz uj tjojtz pecčha. Pero wejt kuz ana zizza. Wejrzti anal nižta uj tjojtiňčha.

16 Pero weril tsjii žoñžquiz “Uj paachamčha” cjeež nioui, wejrqui weraral chiyučha nii žoñiž uj paañiž cjen. Anal wejt kuzquiztankaz chiyučha. Wejr cuchanžquiňi Yooz Ejpž kuzcamakal wejrmi chiyučha. Wejrmi wejt Yooz Ejpmi tsjiikaz chiyučha.

17 Ančhuca liiquiz tuž cjirtačha: “Pucultan tistic žoñinacaqui tsjiikaz chiyaquiž nioui ninacž chiitaqui walčha”.

18 Wejrqui persun puntuquiztan chiyučha. Nižaza wejr cuchanžquiňi Yooz Ejpqui wejt puntuquiztan zakaz chiičha. Jaziqui weriž chiitaqui panž walčha.

19 Jalla nekztanaqui ninacaqui Jesusižquin cjichičha:

—Jakziquint am Ejpjo?

Jessaqui tuž kjaazičha:

—Ančhucqui wejr anaž ultimu pajčha, nižaza wejt Ejpmi anaž pajčha. Wejr ultimu pajčhaj nioui, wejt Ejp zakaz pajasačha.

20 Nuž tjaajincan Jesusaqui timpluquiz želatčha. Jakziquin ofrenda utz cajanaca želatčhaja, jalla nekz želatčha. Nuž želan, anaž jecmi Jesusa preso tanchičha. Jesusa preso tanta cjis oraqui imazi- tačha.

JESUSA OJKZ PUNTU

21 Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta ninacžquiz cjichičha:

—Wejr okačha. Jalla nekztanaqui ančhucqui wejr kjuraquičha. Pero jakziqint wejr okačhaja, jalla nicju ančhucqui anaž oki atasačha. Ančhucqui ticznaquičha persun ujquiztan ana pertunta.

22 Nekztanaqui nii judío žoñinacaqui cjichičha:

—Tiiqui chiičha, “Jakziqint wejr okačhaja, jalla nicju ančhucqui ana oki atasačha”, cjicanž chiičha. ¿Tiiqui persunpacha curpu conasaya?

23 Nekztanaqui Jesusaqui tuž cjichičha:

—Ančhucqui tii kozta yokchiz žoñčhuckazza. Wejrzti tsewcta yokchiz žoñtčha. Ančhucqui tii yokquiz žejlňi žoñž kuzcama kamiñčhucčha. Wejrzti ana tii yokquiz žejlňi žoñž kuzcama kamiñčha.

24 Jalla nižtiquiztan wejrqui ančhucaquiz chichinčha, ančhucqui ticznaquičha, persun ujquiztan ana pertunta. Ultimupan ančhucqui weriž chiitaqui ana catokaquíž niiqui, ticznaquičha, persun ujquiztan ana pertunta.

25 Jalla nekztanaqui ninacaqui pewczičha, tuž cjican:

—¿Jequimt amjo?

Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Jaknužt wejt persun puntuquiztan chiintčhalaja, jalla nižta žoñtpañcha wejrqui.

26 Ančhuca puntuquiztan wejttä walja chiiz žejlčha, ančhuca uj tjeejjapa. Pero wejt chiizqui anačha wejt kuzquiztanqui. Antiz wejr cuchanžquiñiž kuzcamapankazza. Wejr cuchanžquiñi qui werara chiiñipančha. Wejrqui niižquiztan nonžtanaca maznučha tii muntuquiz žejlñi žoñinacžquiz. Jalla nižtiquiztan weriž chiitaqui ančhuca puntuquiztan ultim weraračha. —Jalla nuž chiichičha Jesusaqui.

27 Jalla nuž Yooz Ejpž puntuquiztan chiyan, nii judío žoñinacaqui ana intintazzičha.

28 Jalla nekztan Jesusaqui cjichičha:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Chjulorat ančhucqui wejr tsewcchuc waytita cheračhaja, jalla nii ora ančhucqui zizaquičha, weraračha wejt persun puntuquiztan chiitaqui, nii. Wejrqui anal wejt persun kuzquiztan kamučha. Antiz wejt Yooz Epiž kuzcama kamučha. Wejt waytiz oraqui jalla niizakaz zizaquičha.

29 Wejr cuchanžquiñi qui wejttan chicaž žejlčha. Wejrqui niiž kuzcamapan kamučha. Jalla nižtiquiztan wejt Ejpqui anaž wejr zina ecčha.

30 Jalla nuž Jesusiž chiitiquiztan muzpa žoñinacaqui niižquin criichičha.

LIWRIIZ PUNTU

31 Jalla nekztanaqui Jesusaqui niižquiz criichi judío žoñinacžquiz cjichičha:

—Ančhucqui weriž chiita tawkquiz tjapa kuztan tjurt'aquž niiqui, ultim werara wejt partir žoñinaca cjequičha.

³² Nižaza Yooz takučha ultim weraraqui, nii zizaquičha. Jalla nuž werara zizcu liwriitaž cjequičha.

³³ Nii ana criichi judío žoñinacaqui Jesusižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrnacqui Abrahamž majchmajtquiztan tjetoniňčha. Jaziqui Yooz wajtchiz žoñinactčha wejrnacqui. Yekjaž mantuquiz anaž wira žejlchinčha. Amzti, Ɂkjažtiquiztan chiichamta, “Ančhucqui liwriitaž cjequičha” cjicanajo?

³⁴ Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Ančhucaquiz weraral chiyučha. Jakziltat uj paacan kamčhaja, jalla niiqui ujž mantuquiz kamčha.

³⁵ Tsjii mantita piyunaqui patrunž kjuyquiz kamchi cjenami ultimu anaž nii kjuychiz famillž partiquiz želasačha. Antiz nii famillž majchqui jalla niičha famillž partiquiz žejlňipančha.

³⁶ Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz Majchiž liwriita cjequiž niiqui ultim werara liwriita cjequičha, Yooz kjuychiz famillquiz cjisjapaqui.

³⁷ Wejr zizučha, ančhucqui Abrahamž majchmajtquiztan tjetoniňčhucčha, nii. Pero jalla nuž cjenami, ančhucqui weriž chiitanaca anapan catokčha. Jalla nižtiquiztan ančhucqui wejr conz pecčha.

³⁸ Wejrqui chiyučha, wejt Yooz Epiž chiitanaca, jalla nii. Ančhuczti ančhuca epiž chiita jaru paačha.

³⁹ Ninacaqui tuž kjaazičha:

—Wejtnaca atchi ejpčha Abrahamqui.

Pero Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Ančhucqui ultimu Abrahamž majchmajtčhuc cjičhaj niiqui, niiž kamta irataž kamčhani.

⁴⁰ Yoozquitztan nonžtanac jaru werara chiichinčha. Jalla nuž werara chiitiquitztan ančhuczti wejr conz pecčha. Abrahamqui ana nižta paachičha.

⁴¹ Ančhucqui persun epiž kamta irataž kamčha.

Nekztanaqui ninacaqui cjichičha:

—Wejrnacqui anačha adulteriuquiz kamñi maa ejpžquitztan tjoníñqui. Wejtnaca maa ejpnaca zizučha. Nižaza wejrnacqui tsjii arajpach Ejpchizkazza. Yoozza niiqui.

⁴² Jesusaqui nekztan cjichičha:

—Ančhuca ejpqui Yoozzalaj niiqui, ančhucqui wejttan zuma munazitasačha. Wejrqui Yooz Ejpžquitztančha; niižquitztan tjonučha. Niiž pinsitiquitztan tekz tii muntuquiz želučha. Anal wejt kuzcamakaz tjonchinčha. Wejt Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichičha.

⁴³ ¿Kjažtiquitztan ančhucqui weriž chiitanaca ana intintazasajo? Ančhucqui weriž chiitanaca anapanž kuztan nonz pecčha, nekztan.

⁴⁴ Ančhuca ultim ejpqui diablučha. Niiž kuzcama kamz pequiňčhucčha. Primirquitztanpacha niičha žoñi conňiqui. Nižaza diabluqui werara chizquitztan ana juyzu paañičha. Anapančha werar taku chiiñi niiqui. Niiž ana zum kuzcamapan toscar takunaca chiičha. Niipankazza toscara chiiñiqui. Nižaza niičha toscar chiiñinacž ejpqui.

45 Wejrqui ančhucaquiz weraral chiyučha. Ančhuca diablu ejpchiz cjen, weriž werara chiitanaca ana criiñčhucčha.

46 ¿Ject ančhucaquitztan tsjii weriž paata uj tjeesnasajo? Wejrqui Yooz taku werarapan chiyučha. ¿Kjažtiquiztan wira ana wejtquiz crii ančhucjo?

47 Yooz partir žoñinacaqui Yooz takuž nonža. Ančhuczti anapančha Yooz partira. Jalla nižtiquiztan ančhucqui Yooz taku ana nonz pecčha.

IMA ABRAHAM ZELAN, JESUCRISTUQUI ZELATCHA

48 Nekztan judío žoñinacaqui Jesusižquiz kjaazičha tuž cjican:

—Amqui anawal Samaria wajtchiz žoñimžlani. Zajraž tanta žoñimžlani. Nužupančha.

49 Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazičha:

—Wejrqui anačha zajraž tantitqui. Wejt Yooz Ejpz honora waytučha. Ančhuczti wejr iñarcان wejtquiz anaž honora tjaačha.

50 Wejrqui persun honora ana waytiz pecučha. Tsjiiqui žejlčha. Jalla niičha wejt honora waytiz pecňiqui. Jalla niičha lijitura pjalzňiqui.

51 Wejrqui ančhucaquiz weraral chiyučha. Jequit weriž chiitacama kamčhaja, jalla niiqui ana ticzňiž cjequičha; Yooztan wiñaya kamaquičha.

52 Jalla nuž chiitiquiztan judío zoñinacaqui tuž kjaazičha:

—Jalla nuž amiž chiitiquiztan wejrnacaqui zizzinčha, zajraž tantapanimkalal amqui. Abraham ticzičha; profetanacami ticzizakazza.

Amzti cjičha, “Jequit weriž chiitacama kamčhaja, ana ticzníž cjequičha”, nii.

⁵³ Amqui wejtnacaž ticzi Abraham ejpžquiztan tsjan jilirim cjes, ¿kjažtatajo? Yooztajapa chiiňi profet žoñinacami ticzičha. ¿Chjul žoñipanim amzt cjesajo?

⁵⁴ Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Wejt persun honora waytaž niiqui, jalla nuž waytita honoraqui anaž walčha. Wejt Yooz Ejpc̄ha wejt honora waytiňiqui. Jalla niiž puntu ančhucqui “Wejtnaca Yoozza” cjiňčhucčha.

⁵⁵ Ančhucqui nii Yoozqui anapan pajčha. Wejkal nii pajučha. “Wejrqui Yooz Ējp anal pajučha”, cjesaž niiqui, wejrqui toscaral cjesačha, ančhuc irata. Yooz Ejp pajučha; nižaza niiž chiitacama kamučha.

⁵⁶ Tuquita atchi Abraham ejpqui wejt tjonž tjuňi nonžcu, walja cuntintutačha. Nižaza wejt tjonz tjuňi zizcu, walja chipchičha.

⁵⁷ Jalla nuž chiitiquiztan nii judío žoñinacaqui Jesusižquiz cjichičha:

—Amqui imazi pjijzka tunc watchizzam pero. ¿Jaknužt amzti Abraham pajcham cjesajo?

⁵⁸ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazičha:

—Ančhucaquiz ultim weraral cjiwčha. Ima Abraham želan, wejrqui žejlchinčha.

⁵⁹ Jalla nuž chiitiquiztan judío žoñinacaqui maznaca aptichičha. Jesusa maztan čhajcz pecatčha. Jesusazti chjojzičha. Nekztan timpluquiztan ulanchičha. Nekz žejlňi žoñinacž tayıpıquiztan atipassičha.

9***ZUR ZOÑI CHJETINTA***

¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui jiczquiz ojkchičha. Nii jicz latuquiz tsjii zur žoñi želatčha. Majtiquiztanpacha zuratačha.

² Jalla nii žoñi cheržcu Jesusiž tjaajinta žoñinacaqui pewczičha, tuž cjican:

—Tjaajiiňi Maestro, ¿kjaätiquiztan zurapan majtata? ¿Niiž maa ejpž ujquiztan nižta zura majtta cjesaya? Už ¿persunž ujquiztan cjesaj?

³ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazičha:

—Anaž niiž persun ujquiztanami, nižaza anaž niiž maa ejpž ujquiztanami zura majttatačha. Antiz zura žejlčha, niiž suržquiz Yooz obra tjeežta cjisjapa.

⁴ Jaknužt žoñinaca majiň langžaja, jalla nižta irata wejrnacqui tii muntuquiz žejlcan langstančha. Wejt cuchanžquiňiž tjaata obranaca langstančha. Zumz timpu wajillačha. Zumchi cjenaqui anaž jecmi langzuca.

⁵ Tii muntuquiz žejlcan wejrqui žoñinacžquiz Yooz zuma kamaňa tjeeznučha, tsjii kjanažtakaz.

⁶ Jalla nuž chiižcu, Jesusaqui yokquiz tjuitzičha. Nekztan nii tjuitžta llawsa yok pjilžtan tjarzičha. Jalla nii aptižcu nii zur žoñž čhujcquiz tjalžinchičha.

⁷ Nekztanaqui nii zur žoñžquiz cjichičha:

—Siloé cjita coch paata kjazquin oka. Jalla nicju čhujQUI awjžca.

Siloé cjita tjuuqui “Cuchanžquita” cjičha ninacž tawkquiz. Jalla nekztanaqui nii zur žoñiqui

ojkžcu čhujqui awjzičha. Nekztan cherñi cjisičha. Cherñi quejpžquichičha.

⁸ Jalla nekztan niiž žcati kamñi žoñinacami nižaza niižquiz pajñi žoñinacami nii žejtchi cheržcu, tuž cjichičha:

—¿Anaj tiiqui nii paaz tomtomangzñi žoñiya?
Tuquipui julzi žejlñitala.

⁹ Yekjapanacaqui cjetčha:

—Niipansala.

Yekjapac cjetčha:

—Anapanž nii tiiqui. Nižtažtakazla, pero.

Pero nii žejtchi žoñipachačha cjichiui:

—Wejrpantčha.

¹⁰ Jalla nekztanaqui niižquiz pewcunchičha:

—¿Kjažum am jazic cher, kjažtatajo?

¹¹ Niiqui ninacžquiz kjaazičha tuž cjican:

—Nii Jesusa cjita žoñiqui llawsıštan yok pjilžtan tjarzičha. Jalla nuž tjaržcu wejt čhujcquiz tjalžinchičha, tuž cjican: “Siloé cjita kjazquin oka. Jalla nicju ajunžca”. Jalla nekztanaqui ojkchinčha wejrqui. Chujqui ajunžcu cherñi cjissinčha.

¹² Jalla nekztanaqui nii žejtchi žoñžquiz pewczizakazza tuž cjican:

—¿Jakzquin nii žoñiya?

Niiqui tuž kjaazičha:

—Anal zizučha.

¹³ Jalla nekztanaqui jakatažuqui nii zurquitztan čhjetinta žoñiqui fariseo partinacžquin chjichtatačha.

¹⁴ Jeejz tjuñquiz Jesusaqui nii milajru paachičha.

¹⁵ Fariseo žoñinacaqui nii zurquitztan čhjetinta žoñžquiz wilta pecunchičha, tuž cjican:

—¿Anzioui kjažtam cherya?

Nii žoñiqui tuž kjaazičha:

—Llawsižtan pjilžtan tjaržcu, wejt čhujjqui tjalžinchičha. Jalla nekztan wejt čhujjqui ajuňču, cherñi cjissinčha. Jaziqui cheručha.

¹⁶ Tsjii fariseo žoñinacaqui nii Jesusižjapa quinta chiichičha, tuž cjican:

—Nii žoñiqui anaž Yooz partiquiztan cjesačha. Niíqui ana jeejz tjuñimi rispitchila.

Yekjapazti cjetčha:

—¿Kjažt ujchiz žoñiqui nižta milajrunaca paasajo? Anaž cjesačha.

Jalla nižtiquiztan Jesusiž puntuquiztan t'aka t'aka cjissičha.

¹⁷ Jalla nuž t'aka t'aka cjiscu, wilta nii zurquitztan čhjetinta žoñžquiz pecunchičha, tuž cjican:

—¿Amqui kjažum cjii, am čhujjqui čhjetiñi žoñž puntu?

Nii žoñiqui tuž kjaazičha:

—Wejrqui cjiwčha, jalla niičha Yooz cunquiztan chiiñi profet žoñipanqui.

¹⁸ Tuquiqui nii žoñiqui zuratačha, jaziqui cherñi cjissičha. Pero nii judío žoñinacaqui nii milajru ana criiz pecatčha. Jalla nekztan nii žoñž maa ejp kjawzičha, pewczjapa.

¹⁹ Jalla tuž pewczičha:

—¿Tiic am majchkaya? ¿Tiic zurapan majttakaya? ¿Kjažt tiizti cherñi cjesajo?

²⁰ Nii maa ejpqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tiipančha wejtnaca majchqui. Nižaza zurapan majttatačha. Jalla niikal chiyasačha.

²¹ Anziqui cherñi cjissižlani, jalla nii puntuquiztanaqui anal zizučha. Nižaza jecčhalaj tiiž

čhujjqui čhjetinchi anal zizučha. Tiika pewcnani. Pajk žoñičha tiiqui. Tiipachaž razunaqui tjaasačha.

22 Nii judío žoñinacaqui tsjii acuerduquiz parlassitačha, jakziltat Jesusiž puntuquiztan “Tiičha Cristuqui” cjican chiyachaja, jalla niiqui ajcz kjuyquiztan chjatkattaž cjistančha. Jalla nii acuerduquiz parlassitačha. Jalla nižtiquiztan nii zur žoñž maa ejpmi ekzičha; ana kjanacama chiiz pecatčha.

23 Jalla nižtiquiztan ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Tiika pewcnani. Pajk žoñičha tiiqui.

24 Jalla nekztanaqui nii judío žoñinacaqui nii zurquiztan čhjetinta žoñi wilta kjawzičha. Nekztan tuž cjichičha:

—Yooz honora wayta. Anačha Jesusiž honora waytizqui. Wejrnaca zizučha, nii čhjetinni cjita žoñiqui walja uj paañipančha.

25 Jalla nekztan nii zurquiztan čhjetinta žoñiqui tuž kjaazičha:

—Wejrqui anal zizučha, uj paañi ana uj paañi, nii. Pero wejrqui zuratačha. Jaziqui cheručha. Jalla nužupan zizučha.

26 Wilta niižquin pecunchičha, tuž cjican:

—¿Jaknužt paachitajo? ¿Jaknužt am čhujjqui čhjetintajo?

27 Nii žoñiqui tuž kjaazičha:

—Ančhucaquiz chiichinsala. Weriž chiita ana nonz pecčha. ¿Kjažtiquiztan wilta wilta wejr chiyaj cjeejo? ¿Ančhucazakaz niižtan chica ojklayni cjis pecjo?

28 Jalla nekztanaqui nii judío žoñinacaqui nii zurquitztan čhetinta žoñžquiz ch'aanichičha tuž cjican:

—Amqui nii žoñž jaru ojkčha. Wejrnaczti Moisés jaru okučha.

29 Yoozqui Moisesquiz chiichičha. Jalla nii zizučha. Tii žoñžquitztanaqui anal zizučha, jakziquitztan tjončhaja, jalla niimi.

30 Jalla nekztanaqui nii čhetinta žoñiqui tuž cjichičha:

—Tiičha ispantichuca. Ančhucqui jakziquitztan tjončhaja, nii ana zizza. Wejtquiz pero čhujqui čhjetinžinchičha.

31 Učhumqui zizla. Yoozqui ujchiz žoñinacž mayiztaqui anaž nonznasačha cjičha. Yooz rispitni žoñinacžquizimi nižaza Yooz kuzcama kamňi žoñinacžquizimi, jalla ninacžquiz nonznasačha Yoozqui cjičha.

32 Anawira tsjii zur žoñž čhujqui čhetinta quintu žejlňitala, tuquitanpachami.

33 Nii žoñiqui ana Yooz partiquitztanžlaj niiqui, ana čhjul pajk obrami paačhani.

34 Jalla nekztanaqui nii judónacaqui tuž cjichičha:

—Amqui ujchizpan majtamtačha. ¿Jaziqui wejt-nacaquiz tjaajinzim pec, kjažtatajo?

Jalla nekztan nii zurquitztan čhetinta žoñi ajcz kjuyquitztan chjatkatchičha.

ZURANZ PUNTUQUIZTAN

35 Jalla nuž chjatkattiquitztan Jesusaqui zizzičha. Jalla nekztan nii žoñžtan wilta zalžcu, tuž cjichičha:

—¿Tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñžquizim criya?

³⁶ Nii čhujjqui čhetinta žoñiqui tuž kjaazičha:

—Señor, maznalla, ¿ject niiqui? Wejrqui niižquin cryasačha.

³⁷ Jesusaqui niižquin kjaazičha, tuž cjican:

—Anzioui werim cherčha. Niičha wejrtqui, amtan parliňtqui.

³⁸ Jalla nekztanaqui nii žoñiqui Jesusiž yujcquiz rispitcan quillzičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri. Amquiz criyučha.

³⁹ Jesusaqui niižquiz cjichičha:

—Wejrqui tii muntuquiz tjonchičha, žoñinaca pjalzjapa. Tsjii žoñinaca žejlčha ana zuma kamañchiz. Pero ninacž ujquiztan kuz zint'ičha, “ujchizpančha wejrqui” cjican. Wejrqui tjonchinčha ninaca zuma kamañchiz cjiskatzjapa. Tsjii žoñinaca žejlčha. Jalla ninacaqui ana zuma kamañchizzakazza. Pero “Yooz puntu zuma zizučha” cjiňičha. Jalla nuž chiichiyamni ninacačha zur žoñinacažtakaz. Jalla nii tjeezjapa, tii muntuquiz tjonchinčha.

⁴⁰ Jesusaž nuž chiyan yekjap fariseo žoñinacaqui niiž žcati želatčha. Ninacaqui nii chiita nonžcu, pewczičha tuž cjican:

—¿Wejrnacmi zur žoñinacažtakaz cjesajo? Anaž cjesačha.

⁴¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichičha:

—Ančhucqui persun kuzquiz zur žoñižtakaz naytasaž niiqui, ančhucqui anaž ančhuca ujquiztan casticta cjitasacha. Pero “Wejrnacqui Yooz puntu zuma zizučha” cjicanž chiila.

Jalla nižtiquiztan ančhuca ujquiztan casticta cjequičha.

10

UUZANACZ QUINTU

¹ Jesusaqui zakaz cjichičha:

—Ančhucaquiz weraral chiyučha. Jakziltat uuzi uyquiz ana zan kjutan luzzaja, yekja latuquiztan chjojzacuň luzzaja, jalla niičha ana wal tjañqui. Uuzanaca kjañzjapa luzzza.

² Pero jakziltat uuzi uy zanquiztanpan luzzaja, jalla niičha uuzi itzñi awatiriqui.

³ Nižaza uy zana cwitiňi žoñqui uy zana cjetžiňičha nii uuza awatiri luzjapa. Nižaza nii uuzanacaqui awatirž jora pajčha. Nii awatiriqui uuza tjuucu tjuucu kjawža, nižaza uyquiztan jwessa.

⁴ Jalla nuž tjapa niiž uuzanaca jwescu, niiž uuzanacž tucquinž ojkčha. Nižaza nii uuzanaca niiž wirquiz apža, jora pajžcu.

⁵ Tsjii ana pajta žoñž wirquizioui anaž apža, antiz nii ana pajta žoñžquiztan zajtčha, niiž jora ana pajžcu.

⁶ Jalla nuž Jesusaqui quint'ichičha. Pero nonžñi žoñinacazti ana wira intintazzičha, čhjul puntuquiztan chiičhaja, jalla nii.

ZUMA AWATIRI

⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta ninacžquiz chiichičha, tuž cjican:

—Ančhucaquiz weraral chiyučha. Wejrtčha uuzi uy zantqui.

8 Ima weriż tjonan, žoñinacaqui tjonchičha, "Yoozquiztan tjonučha", cjicanaqui. Pero tjañicamačha tjapa nii tjonchi žoñinacaqui. Uuza tjangzñinacačha ninacaqui. Pero ninacž wirquiziqui wejt uuzanacaqui ana apzičha.

9 Wejrtčha uuzi uy zantqui. Jakziltat weriż cjen Yooz jamillquiz luzzaja jalla niiqui liwriitaž cjequičha. Jalla niiqui Yooz uuza cuntaž cjequičha. Uuza uyquiz luznaquičha, zaž ulnaquičha, zuma pastu watzjapa. Liwriitapaž cjequičha.

10 'Tjañi cjicjiňi žoñinacaqui tjončha, cjisňi, coni, nižaza tirkati, jalla nii alaja tjončha. Wejrztı tjonchinčha, zuma kamaňa tjaazjapa, ančhuc ancha zuma kamaňchiz cjiskatzjapa.

11 Wejrtčha zuma awatirtqui. Tsjii zuma awatirioui niiž uuzanacž laycu ticznasačha.

12 Pero yekjapanacaqui pacä tanzjapakaz uuza ichñičha. Jalla ninacaqui tsjii uuzi tanňi animalaž tjonan uuzi eccu zatasačha. Nii uuzaqui anačha persun uuzanaca. Jalla nuž uuzanaca ectan nii anawal animala tjonchiqui uuzanacaž tančha, nižaza witčha. Anačha nižta zuma awatirioui.

13 Nii anawal awatirioui pacä tanzjapakaz uuzi ichñičha. Ana nii uuzanacžjapa juyzu paaňičha, čhjulunacat watačhaja, jalla nii. Jalla nižtiquiztan uuzanaca eccu, anawal animalquiztan zatasačha.

14-15 'Wejrtčha zuma awatirtqui. Jaknužt wejt Yooz Ejpqui wejtquiz pajčhaja, nižaza wejrmi wejt Ejpžquiz pajučhaja, jalla nižtačha wejrqui wejt uuzanacžquiz pajučha, nižaza wejt uuzanacaqui wejtquiz pajčha. Wejrqui wejt uuzanacž laycu ticznacha.

16 Wejtta zakaz žejlčha yekja uuzanaca ana tii uyquiz cjiñiqui. Wejrqui nii uuzanaca ricujzquiz-tanzakaztčha. Jalla ninacaqui wejt taku caza-quic̄ha. Tjapa wejt uuzanacaqui tsjii tamaž cje-quic̄ha, nižaza tsjii awatirchiz.

17 Wejt uuzanac̄ laycu ticznačha, nižaza jacatačha. Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui wejr k'aachičha.

18 Anaž jecmi wejr ticzkatasāčha. Antiz wejrqui persun kuzquiztan ticznačha. Nižaza poder-chiztčha jacatatzjapa. Jalla nii poder wejt Yooz Ejpqui wejtquiz tjaachičha.

19 Jalla nuž Jesusiž chiita taku nonžcu judío žoñinacaqui wilta t'aka t'aka cjissičha.

20 Tsjii žoñinacaqui cjichičha:
—Zajraž tantala. Lucuratala tiiqui.
¿Kjažtiquiztan tiiž chiita ančhucqui nonžjo?

21 Yekjapac cjichičha:
—Tiiqui anaž zajraž tanta žoñižta chiičha.
¿Nižaza zajraž tanta žoñiqui tsjii zur žoñi čhjetnasajo? Anaž cjesačha.

TSJII ZOÑINACAQUI JESUSA ANA NONZ PECCA

22 Zac timputačha. Nižaza Jerusalén wajtquin timplu cumpleaň pjijzta paatčha.

23 Jalla nii oraqui Jesusaqui timpluquin ojklay-atčha, Salomón cjita kjuy patiuran.

24 Jalla nuž ojklayan judío žoñinacaqui Jesusiž muytata ajczičha, tuž cjican:

—¿Chjulorcama amqui wejtnaca kuz turwayskataquejo? Amčhalaj Cristumž niiqui, tsjiika kjanacama chiizna.

25 Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazičha:

—Ančhucaquiz nuž cjichinčha. Pero weriž chitami ana criichinčhucčha. Jaknužt wejt Yooz Ejp mantačhaja, jalla nii mantita jaru zuma obranacal paa-učha. Jalla nii obranacaž cjen, ančhucqui zizasačha, werjtčha Cristo už anažlaj Cristo, nii.

²⁶ Ančhuczti ana wejtquiz criiñčhucčha. Ančhucqui anačha wejt uuzaštakazi, jaknužt tuquiqui chiitučhaja, jalla nii.

²⁷ Wejt uuzanacaqui wejt jora pajčha, nižaza wejrqui wejt uuzanaca pajučha. Nižaza nii wejt uuzanacaqui wejtquiz apžquiñipančha.

²⁸ Wejrqui ninacžquiz zuma kamaña tjaa-učha, Yooztan wiñaya kamzjapa. Anapan infiernuquin okasačha. Nižaza anaž jecmi wejt kjarquiztan ninaca kjañasačha.

²⁹ Wejt Yooz Ejpqui wejt kjarquiz tjaachičha. Jalla niíqui tjappachquiztanami juc'ant azzizza. Jalla nižtiquiztan anaž jecmi Yooz Ejpžquiztan wejt uuzanaca kjañasačha.

³⁰ Wejttan wejt Yooz Ejpžtan tsjii kuzziztčha.

³¹ Jalla nuž chiitiquiztan nii judío žoñinacaqui maztan aptižcu wilta Jesusižquiz čhajcz pecatčha.

³² Nekztan Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Wejrqui Yooz Ejpž aztan zuma obranacal ančhucaquiz tjezinčha. Nii zuma obranaca Yooz kuzcama paachinčha. ¿Jakziltat nii zuma obranacquiztan wejr maztan čhajcz pecjo?

³³ Nii judío žoñinacaqui tuž kjaazičha:

—Anal am čhacačha, zuma obriquiztan. Yooz quintra chiitiquiztan am čhacačha. Amqui žoñimkazza. Pero Yooztakam cjiicjiičha.

³⁴ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichičha:

—Ančhuca liiquizpacha tuž cjijrtapančha: “Yoozqui cjičha: ‘Ančhucqui Yooztakazza.’”

³⁵ Cjijrta Yooz takuqui anaž niqui atasāčha. Jalla nii zizza učhumqui. Yoozqui niiž taku catokní žoñinacž puntuquiztan cjichičha, “Ančhucqui Yooztakazza”, cjicanaqui.

³⁶ Yoozqui wejr ut'aychičha tii muntuquiz cuchanžquizjapa. Jalla nižtiquiztan wejrqui cjichinčha, “Wejrtčha Yooz Majchtqui”. Jalla nuž chiitiquiztan, ¿kjažt ančhucqui Yooz quintra chiiňi cjeejo?

³⁷ Wejrqui wejt Yooz Epiž mantita obranaca ana paayiň cjitasāž nioui, wejtquiz criiz ana waquizičha.

³⁸ Pero wejt Yooz Epiž mantita obranaca paayiňčha. Jalla nižtiquiztan wejtquin criya. Weriž chiitiquiztan anačha wejtquiz criyačhaj nioui, weriž paata obranacquiztan mekaž wejtquiz criyalla. Wejtquin criyaquíž nioui, ančhucqui intintazaquičha, wejttan Yooz Ejpžtan tsjiikazza, jalla nii. Wejt Yooz Ejpqui wejt kuzquiz žejlčha, nižaza wejrqui wejt Yooz Ejpž kuzquiz želučha. —Jalla nuž chiichičha Jesusaqui.

³⁹ Nekztanaqui wilta Jesusa preso chjitz pecatčha. Pero Jesusaqui ninacžquiztan atipassičha.

⁴⁰ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Jordán pujž tuuna ojkchičha. Jakziquin Juanqui primero bautistčhaja, jalla nicju želatčha.

⁴¹ Walja žoñinacaqui niížtan zali ojkchičha. Niñacaqui tuž cjichičha:

—Chekapan, tjapa Juanž chiita tiiž puntuquiztan werarapančha. Ana čhjul milajru paachi cjenami, Juanqui tiiž puntuquiztan werarapan chiiňitakalala.

⁴² Jalla nicju želan walja nekz žejlñi žoñinacaqui Jesusižquiz criichičha.

11

LAZARO TICZICHA

¹ Tsjii laa žoñi želatčha, Lázaro cjita. Betania wajtchiz žoñitačha. María, nižaza naaža cullaqui, Marta, jalla nii pucultanaqui Betania wajtchizzakaztačha.

² Mariiqui nii laa Lazaruž cullaquitačha. Nižaza Mariiqui Jesusa Jilirž kjojchquiz zuma ulurchiz asiiti alžinchintačha. Nekztan naaža persun ach charžtan Jesusiž kjojchanaca chjužinchintačha.

³ Jalla nuž nii pucultan maatakanacaqui Jesusižquiz mazñi cuchanžquichičha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, amiž pecta k'aachita amigo laa cjichičha.

⁴ Jesusaqui nii mazta nonžcu, cjichičha:

—Niiž laacjitiquiztan ana ticznaquičha. Antiz niiž laacjitiquiztan Yooz azi tjeežtaž cjequičha. Nižaza Yoozqui honorchiz cjequičha. Nižaza Yooz Majchqui honorchiz zakaz cjequičha.

⁵ Jesusaqui Martaquiz, naaža cullaqui Mariaquiz, nižaza ninacž jila Lazaružquiz, jalla ninacžquiz anchaž k'aachichičha.

⁶ Jalla nuž cjenami Lazaruž laa quintu nonžcu, Jesusaqui iya puc majžtan kamchičha, jakziquin kamatčhaja, jalla nicju.

⁷ Jalla nii puc majquiztan niiž tjaajintanacžquiz cjichičha:

—Wiltaž Judea yokquin okla.

⁸ Nekztanaqui niiž tjaajintanacaqui cjichičha:

—Tjaajiňi Maestro, ažk tsjii kjaž majkaz nekzta žoñinacaqui am maztan čhajcz pecatla, conzjapaqui. ¿Wilta am nicju ojkz pecya?

⁹ Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazičha:

—Tsjii noojiqui tuncapan orchizza, majiňqui. Jakziltat kjanquiz ojkčhaja, anaž ezasačha. Jalla nižta iratačha wejt kjanquiz ojkñi žoñinacaqui. Ima niiž ticz ora irantižcan, walikaz cjequičha.

¹⁰ Jakziltat ween zumchiquiz ojkčhaja, jalla niíqui ezasačha, kjanaž ana želanaqui. Jalla nižtačha ana wejt kjanquiz ojkñi žoñinacaqui. Ana Yooz kuzcama kamtiquiztan anawalquiz tjojtsnasačha.

¹¹ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Učhum Lázaro amiguqui tjajčha. Pero wejrqui Lázaro tjajil wajtskatačha.

¹² Jalla nekztanaqui niiž tjaajintanacaqui cjichičha:

—Jiliri, tjajčhaj niíqui, nuž cjenäqui upallat cjsansi; žetaquíž, jaz.

¹³ Niiž tjaajintanacaqui tsjii kjutñi intintazzičha. Jesusaqui Lázaro ticz puntuquiztan chiichičha. Niiž tjaajintanacaqui ultimu tjajz puntuquiztan intintazzičha.

¹⁴ Jalla nižtiquiztan Jesusaqui kjanapacha chiichičha tuž cjican:

—Lazaruqui ticzičha.

15 Ana nicju žejlchiž cjen wejrqui cuntintučha. Jalla nuž cjenčha ančhucaltajapaqui waliqui, wejtquiz juc'anti criichi cjisjapa. Jazic nii cheriž ojkla.

16 Nekztanqui Tomasaqui, niiž mazinacžquiz cjichičha:

—Učhumnac zakaz ojkla, tuižtan chica ticzñi.

Tomasaqui “Pacha” cjita žoñizakaztačha.

JESUSACHA JACATATSKATÑQUI

17 Betania watja irantižcu, Jesusaqui zizzičha, Lazaruž ticžtaqui nižaza tjattaqui pajkpic tjuñitačha.

18 Betania watjaqui Jerusalén wajtquiztan pizc kilómetro jilallatačha.

19 Jalla nii žcati želan walja žoñinacaqui Martaquiz nižaza Mariyaquiz kuzñi tjonzitačha, niñacž jila ticziž cjen.

20 Martiqui Jesusaž waj irantižquiñi quintu nonžcu, Jesusižquin zali ojkchinčha. Mariiqui kjuyquin eclichintačha.

21 Jesusižtan zalžcu, Martiqui paljaychinčha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, am tekz žejltasaž niiqui, wejt jilaqui ana ticzi cjitasačha.

22 Jalla nuž cjenami wejrqui zizučha, čhjulu amiž Yoozquiztan mayitztami tjaataž cjequičha. —Jalla nuž Jesusižquiz chiichinčha Martiqui.

23 Jesusaqui naaquiz cjichičha:

—Am jilaqui jacatataquičha.

24 Martiqui cjichinčha:

—Wejrqui zizučha, tii muntu tucužinžtan, jacatatz tjuñquizi qui jacatataquičha.

25 Nekztan Jesusaqui naaquiz cjichičha:

—Wejrtčha jacatatskatiňtqui, nižaza arajpach žeti tjayiňtqui. Jakziltat wejtquiz criyačhaja, ticzi cjenami, wílta žetaquičha.

26 Nižaza jakzilta žejtñi žoñimi wejtquiz criyačhaja, jalla niiqui anaž wira ultimu ticznsasačha. Arajpachquin wiñaya žetaquičha. Jalla niicrii amya?

27 Naaqui tuž kjaazinčha:

—Criyučha, wejt Jiliri. Nižaza criyučha, amqui Cristumčha; nižaza Yooz Maatimčha tii muntuquiz tjonchiqui. Jalla niiqui criyučha.

MARIAQUIJESUSIZTANZALIULANCHINCHA

28 Jalla nuž chiižcu, Martiqui naaža Marii cul-laqui kjawzñi ojkchinčha. Nekztan Mariaquiz jamazit chiichinčha, tuž cjican:

—Tjaajiňi Maestruqui tekz tjonchičha. Am kjawžca cjičha.

29 Jalla nuž nonžcu Mariiqui apura žaazinčha. Jesusižquin zali ojkchinčha.

30 Jesusaqui imaž watja irantižcatčha, jakziquin Marti niižtan zalčhaja, jalla niiranž želatčha.

31 Lázaro jilaž ticziž cjen, Mariaquiz kuzcan žoñinaca kjuyquin želatčha. Jalla ninacaqui María apura žaažcu ulanñi cheržcu wirquizpacha apzičha. Ninacaqui cjichičha, “Lázaro jilž sipulturquin kayit ojkčhani” cjican.

32 Jesusižtan zalžcu Mariiqui niiž yujcquiz quil-lzinčha, tuž cjican:

—Wejt Jiliri, tekzim cjitčhaj amqui, wejt jilaqui anaž ticzi cjitasačha.

³³ Jesusaqui naa María kaañi cheržcu, nižaza naatan tjonñi judío žoñinaca kaañi zakaž cheržcu, persun kuzquiz ancha sint'ichičha, nižaza ancha llaquita cjissičha.

³⁴ Jalla nekztan pewczičha, tuž cjican:

—¿Jakziquin tjatchinchuctaya?

Ninacaqui cjichičha:

—Jiliri, niiž cheržinžcalla.

³⁵ Nekztanaqui Jesusaqui kaachičha.

³⁶ Jalla nuž cheržcu žoñinacaqui cjichičha:

—Cherzna. Lázaro jila anchaž k'aachichičha.

³⁷ Yekjapa ninacazti cjichičha:

—Tiiqui zur žoñž čhujqui čhjetinchičha. ¿Anaj tiic Lázaro jila čhjetnasaya, ana ticzi cjisjapaya?

LAZARO JACATATSKATTA

³⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ancha kuzquiz sint'ican, sipulturquin macjatchičha. Sipultur-aqui pajk mazquiz pjetatačha. Nižaza pajk maztan pjucžtatačha, nii sipultur zana.

³⁹ Jesusaqui nekztan cjichičha:

—Nii maz cjewžna.

Martiqui, nii ticzi jilž cullaquiqui, cjichinčha:

—Wejt Jiliri, pajkpic tjuñi tiiž ticztaqui. Jalla nižtiquiztan tiiqui chjonanchižlani.

⁴⁰ Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichičha:

—Amqui wejtquiz criyaquiž niiqui, Yooz azi tjeežtam cheraquičha. ¿Anaj werj nuž amquiz chiichinpanejo?

⁴¹ Jalla nekztanaqui nii sipultura mazqui cjewžtatačha. Nekztanaqui Jesusaqui arajpach kjutñi cheržcu, tuž cjichičha:

—Yooz Ejp, weriž mayizta nonzniž cjen gracias amquin cjiwčha.

⁴² Weriž mayiztaqui nonzñampančha amqui. Jalla nii zizučha. Tekz tsijtchi žoñinacžtajapa nuž chiyučha, amčha wejr cuchanžquichi, jalla nii criyajo.

⁴³ Jalla nuž mayizizcu, Jesusaqui alto tawkžtan mantichičha tuž cjican:

—Lázaro, nekztan ulanžca, ticchuc tjona.

⁴⁴ Nii ticziQUI ulanžquichičha, kjarami kjojchami jweržintapacha, nižaza niiž yujcmi tsjii pañžtan ch'okžinta. Nekztanaqui Jesusaqui nekz žejlñi žoñinacžquiz mantichičha:

—Nii jweržina. Nekztan ojklayaj cjee.

JESUSA CONZJAPA KAZZICHA

⁴⁵ Jalla nižtiquiztan muzpa judío žoñinacaqui Jesusižquin criichičha. Ninacaqui Mariaquiz cumpantižcu Jesusiž paata milajru cherchičha.

⁴⁶ Yekjap nekz žejlñi žoñinacazti fariseo žoñinacžquin mazñi ojkchičha. Nicju tjapa Jesusiž paatanaca quint'ižquichičha.

⁴⁷ Jalla nuž nonžcu fariseo partir žoñinacami timplu jilirinacami tjapa jilirinaca ajcskatchičha. Nekztan jilirinacžquiz pewczičha, tuž cjican:

—Nii žoñiqui anchaž milajrunaca paačha. Učhumnacqui kjaža cjeequi nii žoñžtan?

⁴⁸ Jalla nužkaž milajrunaca tira paañižlaj niíqui, tjapa žoñinacaqui niižquincama criyačhani. Jalla nuž cjenaqui roman jilirinacaqui zultatunaca cuchanžcačhani, učhum timplu pajlzjapani, nižaza učhum naciona akzjapani.

49 Nii wataqui Caifás cjitaqui uchtatačha timplu chawc jiliri. Jalla niiqui paljaychičha, tuž cjican:

—Ančhucqui ana zizñi žoñinacažtakaz, ġkjažtatajo?

50 Učhum wajtchiz žoñinacžtajapa nii Jesusac ticstančha, tjapa učhumnaca ticz cjenquiztanpacha. Jalla nuž waquizičha. Tjapa tii naciona akžinasaž niiqui, jalla niičiž ana wali cjesačha. Nuž ana waquizičha.

51 Nii timplu chawc jiliriqui anačha persun kuzquitzan chiichiqui. Timplu chawc jiliriž cjen, Yooza nuž chiikatchi. Jalla nuž chiican, Jesu-siž puntu mazinchičha, Jesusaqui nii wajtchiz žoñinacžtajapa ticznacičha.

52 Anazaž nii wajtchiz žoñinacžtajapakaz ticznacičha. Tjapa žoñinacžtajapa ticznacičha. Yooz partiquiz kamni žoñinacaqui tjapa kjutni tii muntuquiz wicanzičha. Jalla ninacaqui Jesusaqui tjapa nacionquitzan ricujačičha. Tsjii Yooz jamillajapa ricujačičha.

53 Jalla nuž palt'ižcu nii noojtanpacha judío jilirinacaqui Jesusa conzjapa kazzičha.

54 Jalla nižtiquiztan Jesusaqui chjojzacuñ ana kjanacama ojklaychičha Judea cjita yokquiz. Jerusalén žcati yokquitzan ojkchičha Efraín wajtquin. Efrain watjaqui ch'ekti yok žcatitačha. Jalla nicju niičiž tjaajintanacžtan kamchičha.

55 Judío žoñinacž pascua pjijzta wajillatačha. Jalla nižtiquiztan walja žoñinacaqui jochinacquitztanami zkolta watjanacquitzanami Jerusalén watja ojkchičha ima pascua pjijzta tjonan. Ajunz cuzturumpi payi ojkchičha. Ana nii cuzturumpi paaquž niiqui, ana pascua pjijzta paasačha.

56 Nii tjonchi žoñinacaqui Jesusa kjuratčha. Tim-pluquin tsijtchi žejlcan ninacpora Jesusiž puntu pewcsassičha, tuž cjican:

—¿Am jaknužum tantii? ¿Tii pjijztiquiz Jesusac tjonasaya?

57 Nižaza fariseo partir žoñinacami timpla jilirinacami ordena tjaachičha, jequit Jesusa cheračhaja, jalla niiqui ninacžquiz maztančha, Jesusa preso tanta cjisjapa.

12

ASIITI TJAJLZINTA QUINTU

1 Pascua pjijzta wajilla sojta tjuñiž cjen Jesusaqui Betania watja ojkchičha, Lazaruž kjuya. Niiž tuquiqui Jesusaqui ticziqiztan nii Lázaro jila jacatatskatchitačha.

2 Jalla nicju Jesusižquiz rispitcan zuma čhjeri tjaczinchicħa. Martiqui čhjeri atintichinčha. Lazaruzti mizquiz želatčha, Jesusižtan chica lujl-can nii parti žoñinacžtanpacha.

3 Jalla nuž lulan Mariioui medio litro zuma ulurchiz asiiti zjjjcchinčha. Nii asiitiqui zuma legal nardo cjita asiititačha, wali preciuchizzačha. Jalla nii asiitiżtan Jesusiž kjojchquiz alžcu tjajlzinchinčha. Nekztan naaža persun ach charžtan chjujžinchinčha. Walja zuma ulurchizzačha. Tjapa nii kjuyquizioui nii zuma ulura chji-jpsitačha.

4 Jalla nuž asiiti alžinñi cheržcu, Judas Iscariote cjita Simonž majchqui chutchičha. Jalla niiqui Jesusiž tjaajinta žoñinacž partiquiztantačha. Nižaza niipacha niiž wiruň Jesusiž quintra tarasunaž

paaquičha. Jalla nii Judasqui naa Mariaquiz paljaychičha, tuž cjican:

⁵ —¿Kjažtiquiztan tii aceite ana 300 paazuň tuytata, pori žoñinacquiz yanapzjapajo?

⁶ Judaszti anaž porinaca importayatčha. Tjañi zañañitačha. Niiž kjarquiztačha paaz pulsaqui. Nižaza nii utžta paaznacquiztan tjangñitačha. Jalla nižtiquiztan nuž chiichičha.

⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui Judasquiz cjichičha:

—Ana naaquiz nuž cjee. Ima wejt ticz tjuñi tjonan, naaqui wejttajapa tii aceite čhjojchinčha, wejr zuma tjatta cjisjapa.

⁸ Tii muntuquiz porisanacac panž žejlčha. Wejrzi ančhucatan ana tira želačha, tii muntuquiz.

LAZARUZAKAZ CONZ PECCHA

⁹ Walja judío žoñinacaqui Jesusiž quintu zizzičha, Betania wajtquin žejlñi, jalla nii. Jalla nekztan nicju ojkchičha, Jesusa cherzñi, nižaza Lázaro cherzñi. Jesusaqui Lázaro ticziquiztan jacatatskatchičha.

¹⁰ Jalla nuž Lázaro jacatatskatta quintu nonžcu timplu jilirinacaqui Lazaruzakaz conz kazzičha.

¹¹ Jalla nii Lazaruž jacatattaž cjen, walja judío žoñinacaqui nii jilirinacž chiitanaca ana caazzičha. Nekztan zarakžcu, Jesusižquiz apoychičha. Nižaza niižquin criichičha.

JERUSALEN WAJTQUIN LUZTA QUINTU

¹² Walja žoñinacaqui Jerusalén watja tjonžcu, nekz želatčha pascua pijzta paazjapa. Jakatažuqui žoñinacaqui zizzičha, Jesusaqui wajtquin wajillaž irantižquičha, jalla nii.

13 Jalla nekztan chjañinacžtanpacha ramuza cjita munti itsa kjajpchičha. Jalla nuž nii ramuz itsanac manžcu, wajtž tjiya Jesusa risiwi ulanchičha, tuž kjawcan:

—¡Yoozqui honorchiz cjila! ¡Yooz Jilirž tjuuquiz tjonňi žoňi rispittaj cjila! ¡Israel chawjc jiliri rispittaj cjila!

14 Jesusaqui tsjii aznu cunsicžcu, yawchičha, jaknužt Yooz tawk liwruquiz cjijrtčhaja, jalla nuž.

15 Cjijrta Yooz takuqui tuž cjičha:

—Sión wajtchiz žoňinaca, anaž eksna. Cherzna. Aznuquiz yawchi am chawjc jiliriž tjončha.

16 Jalla nuž watan nii ora niiž tjaajintanacaqui anaž intintazatčha, kjažtiquiztan nižta wat, jalla nii. Jesusa arajpacha ojktan, jalla nekztan ninacaqui intintazzi cjissičha. Jalla nii ora cjuňzičha, tuquitan cjijrta Yooz takuqui tjapa nii watchinaca mazinchičha, nii. Nii cjijrtanac jaru, nužcama watchičha.

17 Niiž tuquiqui Jesusaqui Lázaro ticziquiztan jacatatskatchičha. Nekztan kjawžcu sipulturquiztan ulanskatžquichičha. Jalla nii cherňi žoňinacaqui parti žoňinacžquiz walja parlichičha tjapa nii milajru paatiquiztan.

18 Jalla nižtiquiztan Jesusaž paata milajru zizcu, walja žoňinacaqui Jesusižquin zali ojkchičha.

19 Jalla nuž cheržcu fariseo žoňinacaqui ninac-pora tuž cjichičha:

—Wejrnacqui jazicž cheručha. Tjapa žoňinacaqui niižquin ojkzpanž cjiskalala. Nižaza wejrnacqui anaž čhjulumi kjaž cjiyi atchuca cjesaž, jaz.

GRIEGO WAJTCIZ ZOÑINACA

20 Nii pjijzta ojkchi žoñinacžporquiz tsjii kjaž griego wajtchiz žoñinaca želatčha. Ninacaqui Jerusalén watja ojkchizakazza, Yooz rispiti.

21 Ninacaqui Felipižquin tjonchičha. Felipiqui Betsaida wajtchiztačha, nižaza Galilea yokchiztačha. Felipižquiz rocchičha tuž cjican:

—Señor, wejrnatqui Jesusižtan zalz pecučha.

22 Nekztanaqui Felipiqui Andrežquiz mazní ojkchičha. Nekztanaqui pucultanaqui Jesusižquiz mazní ojkchičha.

23 Jalla nuž maztiquiztan Jesusaqui cjichičha:

—Wejrqui tsewctan cuchanžquita Yooz Zoñtčha. Jazi qui wejt ticz ora wajičha. Jalla nekztanaqui wejrqui honorchiz cjeečha.

24 Ančhucaquiz weraral chiyučha. Tsjii čhjacta trigo semillaqui yokquiz tjatčta, katčha. Jalla nižta čhjacta cjen, ew zkala jecža, nižaza pookčha. Ana nižta čhjacta cjequíž niiqui, nužquizkaz žejlčha semillaqui.

25 Jalla nižta iratačha tii chiitaqui. Jakziltat persun kuzcamakaz kamz pecčhaja, jalla niiqui ultim zuma kamaña pertaquičha. Pero jakziltat tii muntuquiz žejlcan persun kuzcama ana kamz pecčhaja, nižaza Yooz kuzcama kamz pecčhaja, jalla niiqui wiñayjapa zuma kamañchiz cjequic̄ha.

26 Jakziltat wejtquiz sirwačhaja, jalla niiqui wejttan chica ojklaysa čhjul sufritzquitztanami. Nekztan jakziquin wejr želačhaja, jalla nicju wejttan chica wejt sirwiñinaca zakaz cjequic̄ha. Nižaza jakziltat wejtquiz sirwačhaja, jalla niižquiz wejt Yooz Ejpqui honoraž tjaaquičha.

JESUSIZ TICZ MAZINTA

27 'Anziqui wejt kuzqui ancha turwaysičha. ¿Kjaž cjisnaqui? Yooz Ejp, tii sufrisquiztanž liwriyalla. ¿Nuž cjis wali cjesaya? Anačha. Wejrqui tii muntuquiz tjonchinpančha, sufrisjapaqui.

28 Yooz Ejp, am munañpaj cjila; ampacha rispittaj cjila. —Nuž cjichičha Jesusaqui. Jalla nii orapacha arajpachquitzan tsjii joraqui paljayžquichičha, tuž cjican:

—Wejrqui rispittitčha, nižaza rispittapan cjeečha, amiž cjen.

29 Nekz žejlňi žoñinacaqui jalla nii chiiňi jora nonžcu, cjichičha:

—Tsjii jorjorňi želatčha —nuž cjichičha.

Yekjapanacaqui tuž cjichičha:

—Tsjii anjilaž paljayžquichila.

30 Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Anaž wejttajapa nii jora chiižquichičha, antiz ančhucaltajapačha.

31 Weríž ticztaž cjen tii muntuquiz žejlňi žoñinacaqui pjalžtaž cjequičha. Nižaza tii muntuquiz mantíni diabluqui atiptaž cjequičha, chjatkattaž cjequičha.

32 Yooz Zoñtčha wejrqui. Jaziqui tii yokquiztan cruzquiz waytital cjeečha. Nekztan tjapa wejt partir žoñinacžquiz wejtquin macjatskatačha, wejtquin criijjapa.

33 Jalla nuž chiican Jesusaqui jaknužt ticznačhaja, jalla nii chiichičha.

34 Nekz žejlňi žoñinacaqui tuž cjichičha:

—Učhumnacqui učhum liiquiztan zizzičha, Cristuqui wiñaya žetaquičha. ¿Kjaž amqui

chiyasajo, Yooz Zoñi cruzquiz waytita cjequičha, cjicanajo? ¿Ject tii Yooz Zoñeo?

³⁵ Jalla nekztanaqui Jesusaqui cjichičha:

—Wejrqui tsjii upacamakal ančhucatan želačha Yooz kamaña tjeežcan, tsjii kjanažtakaz. Jalla nuž wejt kjana želan, ančhucqui zuma kamañchiz kama. Zumchi cjis wajillačha. Nii zumchi cjen, ana tsucaquičha. Jakziltat anawal zumchiquiz kamčhaja, jalla niiqui jakzitchuc ojkčhaja, jalla nii ana zizza.

³⁶ Jaziqui tsjii kjanažtakaz weriž želan, wejtquiz criya, zuma Yooz kamaña tjeezñinaca cjisjapa.

Jalla nuž chiiču Jesusaqui ojkchičha. Nekztan ninacžquiztan čhjojzičha.

ISAIAS CJIJRTA TAKU CUMPLISSICHA

³⁷ Ninacaž cheran walja milajrunaca paachičha Jesusaqui. Jalla nuž paachiž cjenami parti žoñinacaqui ana niižquin criichičha.

³⁸ Jalla nuž ana criitiquiztan Isaías cjita profetž takunaca cumplissičha. Isaías cjita Yooz cun-tiquiztan chiiňi profetaqui tuž cjichičha:

“Yooz Jiliri, ¿ject wejtnacaž chiita taku criijo?

Nižaza am azi tjeeznan, žoñinacaqui anapaž intintazza”.

³⁹ ¿Kjažt žoñinacaqui criyasajo? Isaiasqui tuž cjichičha:

⁴⁰ “Yoozqui tii žoñinaca zur žoñižtakaz cjiskatchičha, ana cherñi žoñinacažtakaz cjeyajo. Nižaza chojru kuzziz cjiskatchičha, ana intintazñi kuzziz cjeyajo. Jalla nuž cjen ana wejtquin macjatžcaquičha, liwriita cjeyajo”.

Nuž cjijrchičha Isaiasqui,

41 tuquitan Jesusaž tjeežta honora puntu zizcu.

42 Jila parti ana criichiž cjenami, muzpa žoñinacaqui Jesusižquiz criichičha, nižaza jilirinacami. Pero fariseo žoñinaca ekscu ana kjanacama cjiicjichičha. Jamazit criichičha, ana ajcz kjuyquiztan chjatkatta cjeyajo.

43 Zoñinacaž rispitta cjis pecatčha, Yoozquiztan cjen juc'anti. Jalla nižtiquiztan jamazit criichičha Jesusižquiz.

JESUSIZ CHIITA TAKU

44 Jalla nekztanaqui Jesusaqui altu joržtan chiichičha tuž cjican:

—Jakziltat wejtquiz criichaja, jalla niiqui wejr cuchanžquiñižquiz nužuzakaz criičha.

45 Nižaza jakziltat wejr cherčaja, jalla niiqui wejr cuchanžquiñižquiz nužuzakaz cherčha.

46 Wejrqui tii muntuquiz tjonchinčha, Yooz kamaña tjeezjapa, tsjii kjanažtakaz. Jakziltat wejtquiz criichaja, jalla niiqui anawal zumchiquiz ana tira kamaquičha.

47 Jakziltat weriž chiita nonžcu ana catokačhaja, jalla niiž quintra tii ora anal chiyučha. Wejrqui žoñinacž quintra chiizjapa ana tjonchinčha. Antiz žoñinaca liwriizjapa tjonchinčha.

48 Jakziltat wejtquiz ana criichaja, nižaza werj ana cherz pecchaja, nižaza weriž chiita taku ana catokčhaja, jalla niičha persun quintra cjiicjiiñiqui. Pjalz tjuñquizioui weriž chiita taku ana catoktiquiztan jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui ultimquiz ninaca casticaquicičha.

49 Wejrqui anal persun kuzquitztan chiiñčha. Antiz wejr cuchanžquiñ Yooz Ejpž mantita jaru chiiñčha, nižaza niiž mantitacama tjaajniñčha.

50 Wejt Yooz Epiž mantitacama kamzqui araj-pachquin Yooztan wiñaya kamzjapančha. Jaziqui weriž chiitaqui Yooz Epiž mantitacama chi-ichinčha.

13

JESUSAQUI PIYUNAZTAKAZ KJOJCHANACA AWJZICHA

1 Ima pascua pjizzta tjonan, Jesusaqui zizzičha niiž ticz ora wajitačha, jalla nii. Nižaza zizzičha, tii muntu eccu niiž Ejpžquinž okaquičha, nii. Tii muntuquiz žejlcan Jesusaqui niiž pecta mazinaca walja k'aachichičha, ultim werarapan. Ticzcama k'aachichičha.

2 Pascua pjizzta paacan, Jesusaqui niiž tjaajintanacžtan čhjeri lulchičha. Judas Iscariote cjita Simonž majch chicapacha nekz želatčha. Judas kuzqui diabluž mantuquiz cjiskatchičha. Diabluž mantitaž cjen Judasqui tarzuna paaz pinsichičha, Jesusa tankatzjapa.

3 Jesusaqui zizzičha, Yooz Ejpqui tjapa mantiznaca niiž kjarquiz tjaachičha. Nižaza niiqui Yooz Ejpžquitztan tjonchičha, nižaza Yooz Ejpžquin quepaquičha. Jalla nii zizzičha Jesusaqui.

4 Jalla nuž zizziž cjenami, piyunažtakaz cjisičha. Misquitztan tsijtscu, niiž juntuňta zquiti chjojksičha. Nekztanaqui toalla aptižcu, niižtan tsjaasičha.

5 Jalla nekztanaqui tsjii purinquiz kjaz alžcu, niiž tjaajintanacž kjojcha awjžiñi kallantichičha.

Nekztan nii tsjaazta toallžtan kjojchanaca chjužinchičha.

⁶ Nižaza Jesusaqui Simón Pedro cjita žoñžquiz niüz kjojcha awjžiñi macjatchičha. Nekztan Pedruqui Jesusižquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, ɿamqui wejt kjojcha awjžinz pecya? Ana wejt kjojcha awjžinz waquizičha.

⁷ Jalla nuž chiitiquiztan Jesusaqui tuž kjaazičha:
—Tii weriž paataqui amqui ana intintazza anziqui. Tii jarquinam intintazaquičha.

⁸ Pero Pedruqui cjichičha:
—Wejt Jiliri, amqui wejt kjojcha anapanim awjžinasacha.

Jessaqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican:
—Wejrqui am kjojcha anal awjžinaž niiqui, anam wejt partiquiz cjesačha.

⁹ Jalla nekztanaqui Simón Pedro cjitaqui tuž cjichičha:

—Wejt Jiliri, ana wejt kjojcha alajakaz awjnasačha, wejt kjarami achami awjžinalla.

¹⁰ Jesusaqui niižquiz tuž cjichičha:
—Tsjií ajunta žoñiqui anaž wilta wilta ajunz pecčha, antiz kjojchakaz ajunz pecčha. Nekztan limpuž niiqui tjappacha. Ančhucqui limpučha, pero tsjiíqui ana limpučha ančhucqui.

¹¹ Jesusaqui zizzičha, jakziltat tarsuna paazcu nii tankatačhaja, nii. Jalla nižtiquiztan nuž chiichičha Jesusaqui, “Tsjiíqui ana limpučha ančhucqui” cjicanaqui.

¹² Nekztan Jesusaqui ninacž kjojchanaca awjawjžiñžcu, niiž juntuñta chjojkta zquit aptichičha. Zquit cujtžcu wilta misquiz julzičha. Nekztan ninacžquiz cjichičha:

—¿Tii weriž paata ančhucqui intintazziñčhuckaya?

¹³ Ančhucqui wejr “Tjaajiñi Maestruž” cjičha, nižaza “Jiliriž” cjičha. Jalla nužupančha wejrqui. Jalla nižtiquiztan nužpan chiiz waquizičha.

¹⁴ Wejrtčha werara ančhuca Jiliritqui nižaza Tjaajiñi Maestrutqui. Jaziqui wejrqui ančhuca kjojcha ajunžinchinchā. Jalla nižta irata ančhucmi piyunanacažtakaz, porapat yanaparassa, nižta kjojchanaca ajunz tjepi.

¹⁵ Jazic nižta paachinčha, ančhuc nižtapacha paajo.

¹⁶ Ančhucaquiz ultim weraral chiyučha. Tsjii piyunaqui niiž jiliržquiztan anačha juc'anti Nižaza tsjii cuchanžquitaqui niiž cuchanžquiñižquiztan anačha juc'anti.

¹⁷ Ančhucqui tii puntu intintazzaj niiqui, jalla nii jaru kamz waquizičha. Nekztan cuntintuž cjequičha ančhucqui.

¹⁸ Wejrqui weriž illztanaca pajučha. Nižaza tsjiizuň pajučha. Niiž puntuquiztan cijrta Yooz takuqui tuž cjičha: “Tsjii wejttan chica lujlñi qui wejt quintraž cjisnaquičha”. Jalla nii cijrta Yooz takuqui cumplisnaquičha. Tjapa ančhuca puntuquiztan anal chiyučha.

¹⁹ Pero anzioui ima tankatan ančhucaquiz chiyučha jaknužt wejr tanta cječhaja, nii puntu kjanzt'učha. Jalla nižtiquiztan wejr tantanaqui, ančhucqui wejtzquiz criyaquičha, wejrtčha Yoozquiztan cuchanžquitaqui, jalla nii.

²⁰ Ančhucaquiz weraral chiyučha. Jakziltat weriž cuchanžquita žoñinaca risiwčhaja, jalla niíqui wejr zakaz risiwčha. Nižaza jakziltat wejr

risiwčhaja, jalla niiqui wejr cuchanžquiñižquiz risiwtazakaz cjequičha.

JESUSAQUI TARAZUNTAZ CJEQUICHA

²¹ Jalla nuž chiižcu Jesusaqui persun kuzquiz ancha llaquita sint'ichičha. Jalla nekztan tuž kjanapacha cjichičha:

—Ančhucaquiz weraral chiyučha. Tsjii ančhucaquitztan wejr tankataquičha.

²² Jalla nuž chiitiquiztan niiž tjaajintanacaqui porapat chersassičha, kuzquiz pinsican, “¿Jakzil-tižjapa chiičhaja?” jalla nii.

²³ Tsjii ancha k'aayi tjaajinta žoñi Jesusiž latuquiz žcati julzi želatčha.

²⁴ Jalla nekztan Simón Pedruqui nii žcati žejlňižquiz kjaržtan paljaychičha. “¿Jecžquitztanpan chii? Maznalla”, cjicanaqui.

²⁵ Jalla nižtiquiztan nii žcati žejlňi žoñiqui Jesu- sižquiz pewczičha tuž cjican:

—Wejt Jiliri, ¿ject am tankatňi žoñiqui?

²⁶ Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Jecžquizkat wejrqui čhjer mazquiquiz t'awžcu tii t'anta tjaachaja, jalla niiž cjequičha niiqui.

Jalla nekztanaqui nii t'anta t'awžcu, Judas Iscar- iotiquiz tjaachičha. Niiqui Simonž majchtačha.

²⁷ Jalla nii t'awžta t'anta tanžtanaqui, Satanás cjita diabluqui Judas kuzquiz luzzičha. Nekztanaqui Jesusaqui Judasquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Chjulum paačhaja, apura paa.

²⁸ Nii parti mizquiz julzi žoñinacaqui ana intin- tichičha, nii Jesusiž chiita.

29 Yekjapanacaqui tantiyatčha, jalla tuž: Judas paaz pulsa tanzniž cjen, Jesusaqui niižquiz mantichižlani pijzta paazjapa čhjulunaca kjayžjapani. Yekjapanacazti zakaz tantiyatčha, jalla tuž: Judas paaz pulsa tanzniž cjen, Jesusaqui mantichižlani, pori žoñinacžquiz paaz onanzjapani.

30 Judasqui nii t'anta tanžcu nii orapacha ulanchičha. Nii oraqui weentačha.

EW MANTITAQUI

31 Jalla nuž Judas ulantanaqui, Jesusaqui cjichičha:

—Wejrtčha Yooz cuchanžquita Zoñtqui. Jaziqui wejrqui wejt Yooz tjaata kamaña tjeeznučha, honorchiz cjisjapa. Nižaza weriž cjen Yooz Ejpqui honorchiz cjequičha.

32 Jalla nižtiquiztan Yooz Ejpqui wejtquiz zakaz honorchiz cjiskataquičha. Jalla niiqui wajillaž wataquičha.

33 Weriž pecta jilanaca, tsjii upacamakaz ančhucatan želačha. Nekztan ančhucqui wejr kjuraquičha. Pero jaknužt tuquiqui žoñinacžquiz chiučhaja, jalla nižtapachal anziqui ančhucaquiz tuž chiyučha: Jakziquint wejr okačhaja, jalla nicju ančhucqui ana oki atasačha.

34 Wejrqui tsjii ew mantita ortina ančhucaquiz tjaa-učha: “Porapat zuma munazizpančha, jalla nii. Jaknužt wejrqui ančhucatan zuma munazi-tučhaja, jalla nižta ančhucqui porapat zuma munazaquičha”.

35 Ančhucaž nii ortina mantita jaruž kaman, tjapa žoñinacaqui zizaquičha, ančhucčha weriž tjaajinta žoñinacapan.

PEDRUQUI K'OTAQUICHA

36 Jalla nekztanaqui Simón Pedruqui niižquiz cjichičha:

—Wejt Jiliri, ¿am jakzim okaquiya?

Jesusaqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Jakziqint wejr okačhaja, jalla nicju anaž apzñi atasacha anziqui. Tii jarquinaqui amqui wejtquin tjonaquičha.

37 Pedruqui cjichizakazza:

—Wejt Jiliri, ¿kjažtiquiztan anzic ana am apzñi atasajo? Anzimi amquitzanami weril ticznasačha.

38 Jesusaqui tuž kjaazičha:

—¿Wejtquitztan ticznasaya? Ultim weraral amquiz cjiwčha: Ima quer wallpaž kjawan, amqui čhjep wilta wejr ana pajñim toscara chiyaquičha.

14

ARAJPACHA OJKZ PUNTU

1 Wejt tjaajinta žoñinaca, Yooz Ejpžquin criyiñčhucčha nižaza wejtquiz zakaz criya. Ana turwayzi kuzziz cjee.

2 Wejt Ejpž arajpach kjuyquin wacchi campu žejlčha, kamzjapa. Ana nižta žejltsaž nioui wejrqui ančhucaquiz maztasačha. Jaziqui wejrqui okačha ančhucaltajapa campu tjaczquizjapa.

3 Jalla nuž campu tjaczñi ojkžcu, wiltal quejpžcačha ančhuc chjichi, wejttan kamzjapa. Jakziquint wejr želačhaja, jalla nicju ančhuc zakaz želaquičha, weriž chjichtaž cjen.

4 Ančhucqui jakziquint wejr okačhaja, niiqui zizza. Nižaza wejt ojkz jicz zizza.

5 Nekztanaqui Tomasqui cjichičha:

—Wejt Jiliri, jakziquinam am okačhaja, anal zizučha wejrnacqui. ¿Kjažt am ojkz jicz zizasaya?

6 Jesusaqui niižquiz tuž kjaazičha:

—Wejrtčha jicz cuntitqui, arajpachquin irantizjapaqui. Nižaza wejrtčha werarapankaztqui. Weriž cjen werar Yooz kamaña zizasačha. Nižaza wejrtčha žeti tjaayiňtqui, Yooztan winaya kamzjapa. Weriž cjenpankaz Yooz Ejpžquin iranti atasačha.

7 Ančhucqui wejr ultimu pajtasaž niiqui, ančhucqui wejt Yooz Ejp zakaz pajtasačha. Jaztanpacha weriž cjen ančhucqui wejt Yooz Ejp pajčha, nižaza weriž cjen ančhucqui Yooz Ejp cherčha.

8 Nekztanaqui Felipi qui cjichičha:

—Wejt Jiliri, Yooz Ejp cherkatalla, nužquiz niimi bastakal cjeečha.

9 Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Felipe, ančhucatan ažkpacha žejlchinzala. ¿Anapanim wejr pajjo? Jakziltat wejr cherčhaja, nižaza Yooz Ejp cherčha. ¿Kjažt am nuž cjeejo, “Yooz Ejp cherkata”, cjicanajo?

10 Wejrmí Yooz Ejpmi tsjii kuzzizza. ¿Jalla nii anam crii amya? Weriž ančhucaquiz chiitaqui anaž persun kuzquiztan chiyučha, antiz Yooz Ejpž cuntiquiztan chiyučha. Yooz Ejpqui wejt kuzquiz

žejlčha. Jalla nižtiquiztan niiž cjen obranacal paa-učha.

¹¹ Wejrmī Yooz Ejpmi tsjii kuzzizza. Jalla nii criyaquičha, jaziqui. Weriž chiitiquiztan ana criyasaž niiqui, weriž paata obranaca cheržcu mekaz criyalla.

¹² Werarapan ančhucaquiz chiyučha. Jakziltat wejtquiz criican tjapa kuzziz cječhaja, jalla niiqui weriž paata obranaca irataž zakaz paaquičha, nižaza weriž paata obranacquiztan juc'ant pajk obranaca paaquičha, weriž Yooz Ejpžquin ojk-tiquiztan.

¹³ Wejtquiz tjapa kuzziz cjen, ančhucqui čhjul mayiztami Yooz Ejpžquitztan mayačhaj niiqui, jalla nii mayiztiquiztan wejrkal čhjulumi tja-ačha. Jalla nuž tja-ačha, weriž cjen Yooz Ejp juc'ant honorchiz cjisjapa. Werjtčha Yooz Ma-jchqui.

¹⁴ Ančhucqui wejtquiz tjapa kuzziz cjen čhjul mayiztami mayačhaja, jalla nii mayiztiquiztan wejr tja-ačha.

ESPIRITU SANTUZ PUNTU

¹⁵ Ančhucqui wejttan tjapa kuztan munazaquīž niiqui, weriž tjaata ortinanaca cazaquičha.

¹⁶ Wejrqui Yoozquitztan mayačha, tsjii tjurt'ižiñi cuchanžquizjapa. Nii tjurt'ižiñiqui ančhuca kuzquiz wiñayaž kamaquičha. Yooz Espíritu Santučha niiqui.

¹⁷ Nii tjurt'ižiñiqui werara intintazkataquičha. Ana criichi žoñinacž kuzquiz anaž luzasačha. Ninacaqui nii tjurt'ižiñi ana cherasačha, nižaza ana pajasačha. Nii tjurt'ižiñiqui ančhuca kuzquiz

žejlčha. Jalla nižtiquiztan nii pajčha ančhucqui. Nižaza wiñaya ančhuca kuzquizpacha želaquičha.

18 Wejrqui ančhuc anal ecačha maa ejp wajchallažtakaz. Ančhucaquin wilta tjonačha.

19 Tsjii upacamakaz, nekztan ana criichi žoñinacaqui ana iya wejr cheraquičha. Anchuczti wejr wilta cheraquičha. Nižaza jacatatžcu wiñayjapa žetačha. Weriž žejtchiž cjen, ančhuc zakaz wiñaya žetaquičha Yooz tan kamcan.

20 Jacatatžtanaqui ančhucqui zizaquicha, wejrqui wejt Yooz Ejpžtan tsjii kuzzizza. Nižaza ančhucqui wejttan tsjii kuzzizza. Nižaza wejrqui ančhucatan tsjii kuzzizza.

21 Jakziltat weriž mantita ortinanaca catokčhaja, nižaza cumpličhaja, jalla niiqui ultimuž wejttanž munazičha. Nižaza jakziltat wejttan munazičhaja, jalla niížtan zakaz wejt Yooz Ejpqui munazičha. Nižaza wejrzakal niížtan munazučha. Nižaza wejrqui nii žoñžquiz kjanacama wejt puntu ziskatačha.

22 Nekztan Judas (anačha Iscariotiqui) tuž pewczičha:

—Wejt Jiliri, ¿kjažtiquiztan amqui wejtnacaquizkaz pajkataquiya, am puntuquiztan zuma zizjapaya? Nižaza ¿kjažtiquiztan parti žoñinacžquin am persuna ana pajkataquiya? ¿Kjažtiquiztan nuž cjeejo?

23 Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Jakziltat wejttanpan munazičhaja, jalla niiqui weriž chiita taku cazza, nižaza wejt Yooz Ejpqui niížtan munazičha, nižaza wejrnacqui niížquin tjonučha, niíž kuzquiz kamzjapa.

²⁴ Jakziltat wejttan ana munazičhaja, jalla niíqui weriž chiita taku ana cazza. Weriž chiita takuqui anačha wejt persun kuzquitztan. Antiz wejr cuchanžquiňi Yooz Ejpž kuzquitztanpančha weriž chiita takuqui.

²⁵ 'Ančhucatan iya žejlcan ančhucaquiz tii puntunaca chiyučha.

²⁶ Wejt wiruň weriž cjen Yooz Ejpqui tsjii tjurt'ižiňi cuchanžcaquičha. Yooz Espíritu Santučha nii tjurt'ižiňiqui. Jalla niíqui wejt cunquitztanž cjequičha. Niíqui ančhucaquiz tjapa Ÿooz puntunaca tjaajnaquičha, nižaza tjapa weriž chiita takunaca cjuñkataquičha.

²⁷ 'Wejrqui ančhuca kuznaca jeejzkatučha. Ančhuca kuznaca jeejzkatžcuqui okačha. Zoñinacaqui anapanž žoñž kuz nižta jeejzkatascha. Ančhuca kuznacaqui anačha turwaysi cjee, nižaza anačha eksna.

²⁸ Ančhucqui weriž chiita nonzinčhucčha: Okačha, nižazal ančhucaquiz wiltal tjonačha, jalla nii. Ančhucqui wejttan zuma munaztasaž niíqui, chipchiž cjisasačha, nii weriž chiitaž cjen. Wejrqui wejt Yooz Ejpžquin okačha. Wejt Yooz Ejpqui wejtquitztan juc'antičha.

²⁹ Ima ojkcan ančhucaquiz anzioui mazinchinčha, jalla nuž wattan wejtquiz tjapa kuztan criyajo.

³⁰ 'Tii muntuquiz žejlňi žoñinacaž mantiňiqui tjoncha. Jalla nii anawal mantiňi diabluqui Judasquiz cuchanžquičha, wejr tankatzjapa. Jalla nižtiquitztan tsjii upacamakaz ančhucatan parlučha. Pero nii anawal mantiňiqui wejtquitztan

anačha juc'ant azzizqui. Jazic niiqui wejr anaž mantasačha.

³¹ Wejrqui wejt Yooz Epiž mantitacama okačha. Jalla nižtiquiztan tii muntuquiz žejlñi žoñinacaqui zizaquičha, wejrqui Yooz Ejpžtan zuma munazičha, jalla nii. Jaziqui žaažna. Tekžtan ojkla.

15

UWAS MUNTI PUNTU

¹ Wejrtčha chekan lijitumtqui, tsjii zuma uwas muntižtakaz. Wejt Yooz Ejpqui nii munti cwitiňičha.

² Nii uwas muntiquiztan skoz uwas piz itzanacaž pajkčha. Jakzilta uwas piz itzat ana čhjerchiz pajkčhaja, nii ana čhjerñi itzaqui c'utžtaž cjequičha. Nižaza nii munti cwitiňiqui čhjerñi itzanaca zumpachaž azquichaquičha, juc'ant čhjeri pookajo. Yooz Ejpčha nii munti cwitiňiqui.

³ Weriž chiitiquiztan ančhucqui zuma kuzziz cjissinčhucčha.

⁴ Nižaza wejrqui ančhucatan tsjii kuzziztčha. Jalla nižta ančhucqui wejttan tsjii kuzziz cjee. Tsjii muntiquiztan ojkñi piz itzaqui nii muntiquiztan apakta cjequiž niiqui, ana čhjerchiz cjisnasačha. Antiz nii zuma muntiquiz pajkñi itzanacakaz čhjerasačha. Jalla nižta nii munti itzanaca irataž ančhucqui. Ančhucqui wejttan ana tsjii kuzziz cječhaj niiqui, ana zuma kami atasačha. Antiz wejttan tsjii kuzziz cječhaj niiqui, nekzipanž zuma kamaña nižaza zuma obranaca tjeeznasačha.

5 'Wejrtčha nii zuma uwas muntižtakaztqui. Ančhuczti nii uwas piz pajkñi itzanacažtakazza. Jakziltat wejttan ultimu tsjii kuzzižlaj niiqui, nižaza wejrmi niižtan tsjii kuzziz cjesaž niiqui, jalla niičha ancha zuma kamaña nižaza zuma obranaca tjeezñi qui. Jakziltat wejttan ana tsjii kuzzižlaj niiqui, Yooz yujcquiz ana čhjul zum obranacami tjeeznasačha.

6 Jakziltat wejttan ana tsjii kuzzižlaj niiqui, Yoozquiztan chjatkattaž cjequičha. Nekztanaqui ana zuma kamañchiz cjen kjoñchi itsanacažtakaz cjequičha. Jalla nižtiquiztan nii kjoñchi itsanacažtakaz ricujtaž cjequičha ujquin ujzjapa.

7 'Ančhucqui wejttan tsjii kuzzižlaj niiqui, nižaza weriž tjaajinta takunaca catokaquiž niiqui, nekztan wejtquiztan čhjulumiž mayasačha. Nekztanaqui amiž mayiztiquiztan tjaataž cjequičha.

8 Ančhucqui walja zuma obranaca tjeezñiž cjen, Yooz Ejpqui honorchiz cjequičha. Nižaza ančhuca zuma obranacchiz cjen ančhucqui weriž tjaajinta zoñinacčhuccħa, jalla nii kjanapachaž tjeeznaquičha.

9 Jaknužt wejt Yooz Ejpqui wejttan zuma munazičhaja, jalla nižtapacha wejr ančhucatan zuma munazučha. Weriž ančhucatan munazñiž cjen, jalla niípanž cjuñzna.

10 Ančhucqui weriž mantita ortinanaca cumplaquičha. Jalla nekztan wejrqui ančhucatan tirapan munaziñil cjeečha. Wejrqui wejt Yooz Epiž mantita ortinanaca cazzinčha. Jalla nižtiquiztan niiqui wejttan tirapanž munazičha. Jalla nižta irata ančhucatan wejttan cjequičha.

¹¹ Jalla nii puntunaca ančhucaquiz chiyučha, wejttan chica cuntintuž cjisjapa, nižaza ančhuca kuznacami ancha cuntintu cjisjapa.

¹² Weriž mantita ortinaqui tužučha, jaknužt wejr amtan zuma munazitučhaja, jalla nižta irata ančhucqui porapat munazaquic̄ha.

¹³ Jakziltat persunpacha niiž mazinacž laycu ticžaja, jalla niiqui, ancha munaziňi kuz tjeeža. Jalla nižta žoñžquiztan anaž juc'anti munaziňi kuzziz žoñic želasačha.

¹⁴ Ančhucqui weriž mantitacama kamaquiuž niiqui, nekzipančha ančhucqui wejttan munaziňi qui.

¹⁵ Tekztan najwcchuc anal ančhucaquiz “wejt piyunanacačha” cjican cjesačha. Tsjii piyunaqui čhjulut patruna paačhaja, ana zizza. Wejrqui tjapa wejt Yooz Epiž chiitaqui ančhucaquiz zizkatchinchā. Jalla nižtiquiztan tekztan najwcchuc ančhucaquiz “wejt mazinacapančha” cjeečha.

¹⁶ Ančhucqui ana wejr illzinčhucčha. Wejrzti ančhuc illzinčha, nižaza apóstol puestuquiz utchinčha, Yooz taku parli okajo, nižaza walja žoñinaca wejtquiz criiskatajo. Nižaza nii wejtquiz criichi žoñinacaqui wejtquiz tiraž tjurt'aquičha. Wejtquiz kuzziz cjen, čhjul mayiztami Yooz Ejpžquiztan mayačhaja, jalla nii mayiztaqui tjaataž cjequičha.

¹⁷ Wilta ančhucaquiz mantučha:

Porapat zuma munazaquic̄ha.

¹⁸ 'Ana criichi žoñinacaž ančhucatan chjaawjkatan, cjuñzna, jalla nižta ninacaqui wejttan chjaawjkatchičha.

¹⁹ Ana criichi žoñinacž partiraž cjitasaž niiqui, ančhucqui ninacžquiz munazita cjitasacha. Pero wejrqui ančhuc illzinčha. Jalla nižtiquiztan anačha ana criichi žoñinacž partira ančhucqui. Nižaza nižtiquiztan ančhucqui ana criichi žoñinacžquiz ana munazita cjequičha, nižaza chjaawjtaž cjequičha.

²⁰ Weriž chiitac cjuñzna. Wejrqui cjichinčha, "Tsjii piyunaqui niiž patrunžquiztan anačha juc'anti". Ana criichi žoñinacaqui wejtquiz sufriskatchičha. Nižaza ninacaqui ančhucaquiz zakaz sufriskataquičha. Weriž tjaajinta taku ana catokchičha. Jaziqui ančhucaž tjaajinta taku ana zakaz catokaquičha.

²¹ Pero ana criichi žoñinacaqui ančhuca quintra cjequičha, ančhucaž wejtquiz kuzziz cjen. Nii quintranacaqui wejr cuchanžquiňi anaž pajčha. Jalla nižtiquiztan ančhucaquiz quintrazza.

²² Wejrqui ninacžquiz Yooz taku mazňi ana tjon-tasaž niiqui, ninacaqui ana nii pajk ujchiz cjitasacha. Pero wejrqui wejt puntuquiztan kjana-pacha ninacžquiz chiichinčha. Jalla nižtiquiztan ninacaqui ana čhjulumi chiyi atasačha, casticž tjuñquizioui. Nižaza ninacžquizioui anaž pertunac želasačha.

²³ Jakziltat wejtquiz chjaawjkatčhaja, jalla niiqui wejt Yooz Ejpžquiz zakaz chjaawjkatčha.

²⁴ Wejrqui ninacž yujcquiz walja milajru obranaca paachinčha, jakzilta wali žoñžquiztanami juc'anti. Pero anapančha

wejtquiz criiz pecchičha. Jaziqui pajk ujchiz cjissičha. Jalla nižta obranaca anal paatasaž niiqui, ninacaqui ana nii pajk ujchiz cjitasačha. Pero nižta obranaca paachinčha. Nižaza ninacaqui weriž paata milajrunaca cherchičha. Jalla nuž cheržcumi, wejtquizimi wejt Yooz Ejpžquizimi chjaawjchipančha.

²⁵ Jalla nuž ninacaž chjaawjtaqui cijrta Yooz taku cumplissičha. Ninacž liiquizpacha cijrta Yooz takuqui, tuž cjičha: “Wejtquiz chjaawjchičha ana čhjul razunžtan”.

²⁶ Wejrqui Yooz Ejpžquiztan ančhucaquiz Yooz Espíritu Santo cuchanžcačha. Jalla nii Yooz Ejpžquiztan tjonchi Espíritu Santuqui wejt puntuquitztan weraraž intintazkataquičha, nižaza ančhucaltajapa tjurt'ižinaquičha. Jalla nii Espíritu Santuqui tjonžcu wejt puntuquitztan zizkataquičha.

²⁷ Primirquiztanpacha ančhucqui wejttan chica ojklaychinčhucpančha. Jalla nižtiquiztan ančhuczakaz wejt puntuquitztan zizkataquičha.

16

PRUEBANACAZ TJONAQUICHA

¹ Tjapa weriž chiitanacaqui ančhucaquiz chiichinčha, čhjul sufrisquitztanami tirapan wejtquin kuzziz cjisjapa, nižaza ana wejtquitztan zarakzjapa.

² Jazta timpuquiz ančhucqui ajcz kjuyanacquitztan chjatkattaž cjequičha. Nižaza tsjii sufris ora tjonaquičha. Jalla nii oraqui jecmít ančhuc

conacha, jalla nii conñi žoñiqui cjequičha, “Wejrtčha Yooz sirwintqui. Jalla nižtiquiztan nii žoñi conchinčha”, nuž cjequičha.

³ Nii ančhuc conñi žoñinacami wejtquizimi wejt Yooz Ejpžquizimi anapan pajčha. Jalla nižtiquiztan ančhuc conasačha.

⁴ Tjapa weriž chiitanacaqui ančhucaquiz chiichinčha, ančhucaquiz yanapzjapa. Nii sufris ora tjontanaqui jalla tii weriž chiitanaca cjuñznaquičha. Primirquitztanpacha tii sufris puntuquiztan ančhucaquiz kjanacama ana chiichinčha. Ančhucatan kamiňtačha. Jalla nižtiquiztan tii sufris puntu ana chiiž pecchintačha.

ESPIRITU SANTUZ PUNTU

⁵ Pero anz wajilla wejr cuchanžquiňižquin okačha. Ančhucaquitztan anaž jakziltami wejr pewcža, “Jakxit okačhaja?” jalla nii.

⁶ Anchucqui ancha llaquita cjissinčhucčha, jalla nuž weriž chiiňiž cjen.

⁷ Pero wejrqui werara takunaca chiyučha. Weriž ojktanaqui waliž cjequičha ančhucaltaqui. Wejrqui anal okasaž niiqui, tjurt'ižiňi Espíritu Santuqui anaž tjonasačha. Pero wejr ojkžcuqui nii Tjurt'ižiňi cuchanžcačha.

⁸ Jalla niiqui tjonžcuqui, ana criichi žoñinacž kuzquiz ninacž persun uj tantiyaskataquičha. Nižaza Yooziž mantita kamaň puntu tantiyaskataquičha, nižaza nii Espíritu Santuqui Yooz casticž puntu tantiyaskataquičha.

9 Espíritu Santuqui ana criichi žoñinacž kuzquiz persun uj tantiyaskataquičha, wejtquiz ana criichiž cjen.

10 Nižaza nii Espíritu Santuqui ana criichi žoñinacž kuzquiz Yooziž mantita kamaň puntu tantiyaskataquičha, weriž Yooz Ejpžquin ojkchiž cjen. Jalla nižtiquiztan ančhuc zakaz wejr ana iya cheraquičha.

11 Tii muntuquiz mantíñi diabluqui Yooziž yatis-inztačha, ana walipančha, nii. Jazic niiqui castic-taž cjequicičha ultim juyzuquiz. Jalla nižtiquiztan Espíritu Santuqui ana criichi žoñinacžquiz Yooz casticz puntu tantiyaskataquičha.

12 'Iya juc'anti kjažumi ančhucaquiz chiižinznaca žejlčha wejtaqui. Pero anziqui ančhucqui anaž nii intintazasačha.

13 Werar intintazkatñi Espíritu Santuqui tjonžcu, ančhucaquiz tjaajnaquičha tjapa weraranaca. Anaž persun kuzquiztan tjaajnaquičha, antiz Yoozquiztan nonžtanaca tjaajnaquičha. Nižaza tekztan najwcchuc čhjulut watačhaja, jalla nii zakaz tjaajnaquičha.

14 Espíritu Santuqui wejt puntuquiztan ančhucaquiz tjaajnaquičha. Jalla nuž tjaajinñiž cjen wejrqui honorchiz cjeečha.

15 Tjapa Yooz Epiž chiitaqui wejrpankazza chiiñtqui. Tsjiikaztčha wejrnacqui. Jalla nižtiquiztan wejrqui chiichinčha, Espíritu Santuqui wejt puntuquiztan ančhucaquiz tjaajnaquičha, nii.

CUNTINTUZ CJEQUICHA

16 'Upaquižtancama ančhucqui wejr ana cheraquičha. Nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan wejr wilta cheraquičha.

17 Nekztanaqui yekjap tjaajintanacaqui porapat pewcsassičha, tuž cjican:

—¿Kjažt cjii tjeejo, tuž cjicanajo? “Upaquižtancama ančhucqui wejr ana cheraquičha. Nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan wejr wilta cheraquičha”. Nižaza tiiqui “Wejrqui Yooz Ejpžquin okačha”, cjičha. Jalla nuž cjican, ¿kjažt cjii teejo? ¿Čhjul puntut chii teejo?

18 Ninacaqui cjichizakazza:

—“Upaquižtancama” chiicanaqui, ¿kjažt cjii teejo? Anačha intintazzuca tiiž chiitaqui.

19 Jesusaqui persun kuzquiz zizatčha, ninacaqui niūžquin tsjii pewcz pecatčha, jalla nii. Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz tuž cjichičha:

—Wejrqui chiichinčha, tuž cjican: “Upaquižtancama ančhucqui wejr ana cheraquičha, nekztanaqui tsjii kjaž majquiztan wejr wilta cheraquičha”. Jalla nuž chiican, ¿kjažt cjii? ¿Jalla niičha ziz pecya?

20 Ultim weraral ančhucaquiz cjiwčha. Ančhucqui llaquita cjequičha, nižaza kaaquičha. Ana criichi žoñinacazti cuntintuž cjequičha. Ančhucqui llaquita kuzziz cjenami, tsjii kjaž majquiztan ancha chipchipcan cuntintuzakaz cjisnaquičha.

21 Nonžna. Majtz ora irantižcan tsjaa maatak žonqui janchinaca walja mizkatiňčha. Nekztan wawa majtžcuqui, naa maatak žonqui wawchiz

cjen ana janchi mizkattami cjuñiñčha. Wawchiz cjen, ancha cuntintučha naaqui.

²² Jalla nižta irataž ančhucqui anziqui llaquita kuzzizza. Pero wejrqui am wilta cheračha. Jalla nii oraqui ančhuca kuznaca cuntintučha. Nižaza nii ančhuca cuntintu cjis kuzqui anaž jecmi wilta nižta llaquita cjiskatasačha.

²³ 'Nii orquitztan najwcchuc ančhucqui zizñi cjiscu wejr anaž iya pewcnaquičha. Ančhucaquiz weraral chiyučha. Wejtquiz tjapa kuztan cjen, ančhucqui Yooz Ejpžquitztan čhjulumi mayačhaja, jalla nekztan weriž cjen nii mayiztaqui tjaataž cjequičha.

²⁴ Tii oracama ančhucqui anaž čhjulumi maychinčhucčha wejt tjuuquiz. Mayiza, nekztanaqui tjaataž cjequičha, ančhuca kuz juc'anti cuntintu cjisjapa.

JESUSIZ CHITANACA

²⁵ Tii oracama wejrqui ančhucaquiz ch'aman intintazzuc takunaca chiichinčha. Tsjii tjuñiqui tjončha. Jalla nii tjuñquitztan nižta ch'aman intintazzuc takunacami anal iya chiyačha. Antiz Yooz Ejpž puntuquitztan jalla niil kjanacama chiyačha.

²⁶ Nii oraqui ančhucqui wejt tjuuquiz čhjulquitztanamiž mayizaquičha. Nekztan wejrqui ančhucaltajapa anal iya maynačha wejt Yooz Ejpžquitztanqui.

²⁷ Ančhucqui wejttan munazichinčhucčha. Nižaza wejtquiz criichinčhucčha, wejrqui Yooz Ejpžquitztan tjonchi, jalla nii. Jalla nižtiquitztan Yooz Ejppacha ančhucatan munazičha.

28 Wejrqui Yooz Ejpžquitztan tii muntuquiz tjonchinčha. Nižaza tii muntuquitztan, wejt Yooz Ejpžquin quepačha.

29 Jalla nekztanaqui niiž tjaajintanacaqui cjichičha:

—Jaziqui ultimu kjanacama chiichamčha, ana ch'aman intintazzuc takunacžtan.

30 Jaziqui zizučha, amqui tjapa čhjulumi zizňampangančha, nii. Ampankam wejtnaca kuzmi zizza. Jalla nižtiquitztan wejrnacqui anal iya pewcnasačha. Nižaza wejrnacqui ultim chekpacha criyučha, amqui Yooz Ejpžquitztan tjonchamčha, jalla nii.

31 Jesusaqui ninacžquiz tuž kjaazičha:

—¿Jaziqui ančhucqui ultim chekpacha criichinčhucjo?

32 Tsjii ora wajičha. Anzpachačha nii oraqui. Nii oraqui ančhucqui wichanziž cjequičha, nižaza zina zina wichanziž cjequičha. Wejrqui zinalla ectal cjeečha. Pero wejr zina ecta cjenami, wejrqui ana zina cjeečha. Wejt Yooz Ejpž wejttan chica cjequičha.

33 Jaziqui tjappacha tii takunaca ančhucaquiz chiichinčha, wejtquiz kuzziz cjen, cuntintu cjisjapa. Tii muntuquiz žejlcan ančhucqui sufraquičha. Walja tjup kuzzizpan cjee. Wejrqui tjapa liju atipchinčha.

17

JESUSIZ YOOZ EJPZTAN PARLITA

1 Jalla nuž chiižcu Jesusaqui tsewcchuc araj-pach kjutni cherzičha. Nekztan Yooz Ejpžtan parlichičha, tuž cjican:

—Yooz Tatay. Wejt sufris ora tjončha. Wejrtčha am Majchtqui. Wejtquiz honorchiz cjiskatalla. Nekztan wejrqui amquiz juc'ant honorchiz cjiskatačha.

² Tjapa žoñinaca mantizjapa, jalla nii poder wejtquiz tjaachamčha. Jakziltami amqui wejtquiz intirjičhaja wejt parti cjisjapa, jalla ninacžquiz arajpachquin wiñaya kamkatačha wejrqui.

³ Amčha zinta werara Yoozqui. Nižaza wejrtčha Jesucristutqui; amiž cuchanžquita Zoñtčha. Wejt parti žoñinacaqui amquizimi wejtquizimi pajčha. Jalla nižtiquiztan arajpachquin učhumtan wiñaya kamaquičha.

⁴ 'Tii muntuquiz kamcan amquiz honorchiz cjiskatchinčha. Nižaza amiž mantita obranaca žerzinčha.

⁵ Jaziqui, Yooz Tatay, amquin wilta quejpžcu, arajpachquin amtan chica želaquičha. Nekztan wejtquiz honorchiz cjiskatalla. Ima tii muntu želan, wejrqui amtan chica honorchitzala. Jalla nižta tuquita honorchiz irata wilta wejtquiz honorchiz cjiskatalla.

⁶ 'Amqui žoñinaca illzamčha, wejt partiquiz cjisjapa. Jalla nii žoñinacžquiz intintazkatchinčha am puntuquiztan. Ninacaqui amtačha. Nižaza wejt parti cjisjapa wejtquiz tjaachamčha. Nižaza ninacaqui am takunac jaru kamčha.

⁷ Jaziqui wejt partir žoñinacaqui zizza, tjapa weriž chiitaqui amquiztan tjonñicamačha, jalla nii.

⁸ Amiž chiita takunacacama ninacžquiz tjaajinchinčha. Jalla nekztan ninacaqui weriž tjaajinta catokchičha. Nižaza weriž tjaajinta

žoñinacačha zizñipanqui, wejrqui amquiztan tjonchinčha, jalla nii. Nižaza criichipančha, amqui tii muntuquiz wejr cuchanžquichamčha, nii.

⁹ Jaziqui ninacžtajapa amquiz mayizučha. Ana criichi žoñinacžtajapa anal mayizučha. Antiz wejt partir žoñinacžtajapakaz mayizučha, amiž illzñiž cjen.

¹⁰ Amtačha tjapa wejt partir žoñinacaqui. Nižaza wejttačha ninacaqui. Jalla ninacaž cjen wejrqui honorchizza.

¹¹ Wajilla ana iya tii muntuquiz kamačha. Nii wejt partir žoñinacaž eclaquičha. Tii muntuquiz tira želaquičha ninacaqui. Wejrzti amquin quejpžcačha. Zuma arajpach Yooz Tatay, tii žoñinaca wejtquiz tjaachamčha. Jaziqui am aztan tinaca tirapan cwitalla, tsjii kuzziz cjeyajo, jaknužt učhumqui tsjii kuzzislaja, jalla nižta.

¹² Tii muntuquiz tinacžtan kamcan, tii žoñinaca cwitichinčha, am aztan. Nižaza tinacžquiztan tsjitsinchinčha čhjulquiztanami ana kjaž cjisnajo. Tsjiliqui pertissipančha. Jalla nuž pertisjapa nii Judas Iscariotiqui žeјltkalčha. Jalla nuž cjen tuquita cijrta Yooz taku cumplissičha.

¹³ Anziqui wejrqui amquin quejpžcačha. Iya tsjii zkolicžtan tii muntuquiz kamcan wejrqui tinacžquiz chiižinučha, wejtquiz criichi žoñinacaž wejržtapacha cuntintu cjeyajo.

¹⁴ Wejrqui tinacžquiz am taku tjaajinchinčha. Jaknužt wejrqui ana criichi žoñinacž partiquiz ana želatučhaja, jalla nižta irata wejtquiz criichi žoñinacaqui ana žeјlčha ana criichi žoñinacž partiquiz. Jalla nižtiquiztan ana criichi žoñinacaqui

ninacžquiz chjaawjčha.

¹⁵ Amquiztan ana mayizučha, wejt žoñinacaž tii muntuquiztan chjichtaž cjisjapa. Antiz amquiztan mayizučha, ana wal diablužquiztan wejt žoñinaca tsjitsinta cjisjapa.

¹⁶ Jaknužt wejrqui ana criichi žoñinacž partiquiz ana želatučhaja, jalla nižta irata wejt žoñinacaqui ana žejlčha, ana criichi žoñinacž partiquiz.

¹⁷ Amiž chiitaqui ultim weraračha. Am takuž cjen wejtquiz criichi žoñinaca zuma kamañchiz cjiskata. Chjul ana zuma kamañquiztanami zaraskata.

¹⁸ Jaknužt amqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacž kjutñi wejr cuchanžquičhaja, jalla nižaza wejrqui tii muntuquiz žejlñi žoñinacž kjutñi wejt žoñinaca cuchnučha.

¹⁹ Wejtquiz criichi žoñinacžtajapa ancha kuztančha wejrqui ticjzapa. Nižaza am werar tawk jaru kamtiquiztan tii žoñinaca t'akzinučha amta cjejajo.

²⁰ Wejrqui tii tekžta žoñinacžtajapa alaja anal mayizučha, antiz tjapa wejtquiz anzimi wiruñami criichi žoñinacžtajapa mayizučha. Tii tekžta žoñinacaž Yooz taku paljaytiquiztan yekjapanacaqui wejtquiz criyaquičha. Jalla ninacžtajapa zakaz mayizučha.

²¹ Jalla tjapa ninacžtajapa mayizučha tsjii kuzziz cjisjapa. Yooz Tatay, amqui wejttan tsjii kuzzizza. Nižaza wejrqui amtan tsjii kuzziztčha. Jalla nižta irata ninacaqui učhumnacaquiz tsjii kuzziz cjila. Jalla nuž mayizučha, tii muntuquiz žejlñi žoñinaca cryajao, am wejr cuchanžquičhi, jalla nii.

22 Amiž wejtquiz tjaata arajpach kamaña, jalla nii kamaña ninacžquiz cjiskatchinzakazza, tsjii kuzziz cjayajo, jaknuž učhumqui tsjii kuzzizza-laja, jalla nižta.

23 Jaknužt amqui wejttan žejlčhaja, jalla nižtačha wejrqui ninacžtan želačha, ninaca tsjii kuzzizpan cjayajo. Jalla nižtiquiztan žoñinacaqui zizaquičha, amqui wejr cuchanžquichičha, jalla nii. Nižaza žoñinacaqui zakaz zizaquičha, amqui ninacžtan munazičha, jaknužt amqui wejttan munazičhaja, jalla nižta.

24 'Yooz Tatay, amqui wejtquiz tii žoñinaca tjaachamčha, wejtquiz criyajo. Jalla tinacaqui wejttan chica kamñijapa pecučha, jakziquin wejr želačhaja, jalla nicju. Jalla nuž juntu žejlcan tinacaqui wejt arajpach kamaña kjana cheraquičha. Ima tii muntu želan, wejttan munaziňiž cjen amqui wejtquiz nii arajpach kamaña tjaachamčha. Jalla nii kamaña cheraquičha wejt partir žoñinacaqui.

25 Ultim lijitum Tatayi ana criichi žoñinacaqui am anaž pajčha. Wejrzti am pajučha. Nižaza jalla tinacaqui zizza, amqui wejr cuchanžquichamčha, jalla nii.

26 Am puntuquiztan tinacžquiz zumpacha intintazkatchinchá. Nižaza wejrqui tiral intintazkatushá, ninacaž zuma munazizjapa, jaknužt učhumqui zuma munazičhaja, jalla nižta. Nižaza am puntuquiztan ninacžquiz intintazkatushá, wejr ninacžtan tsjii kuzziz cjisjapa.

18*JESUSAQUI TARAZUNTACHA*

¹ Jesusaqui nuž chiiču niiž tjaajintanacžtan ojkchičha. Cedorón cjita k'awž tsjii latuquin ojkchičha. Jalla nicju ch'ojni muntinaca želatčha. Nijcchuc luzzičha.

² Jesusaqui nii yokquin kjaž wilta ajczñipantakalčha niiž tjaajintanacžtan. Tarazunni Judasqui nii yoka pajchičha.

³ Jalla nicju Judasqui zultatunacami, nižaza timplu wijilni zultatunacami, jalla ninaca chjitchičha. Timplu jilirinacami, fariseo žoñinacami jalla ninacačha nii timplu wijilni zultatunaca cuchanchiqui. Ninacaqui irantichičha michanacžtan teyanacžtan pajk cuchillunacžtan, nižaza wjajtz carotinacžtan. Jalla nižtanacžtan irantichičha.

⁴ Jesusaqui čhjulut watačhaja, jalla nii tjapa zizatčha. Nii tjonchi žoñinacžquiz macjatžcu, pewczičha, tuž cjican:

—¿Jectčha kjur ančhucjo?

⁵ Jalla ninacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrnacqui kjuručha Jesusa, nii Nazaret wajtchiz žoñi.

Jesusaqui tuž kjaazičha:

—Wejrtčha niitqui.

Judas, nii tarazuňi žoñiqui ninacžtan chica tsi-jtchi želatčha.

⁶ Jesusaž “Wejrtčha niitqui” cjitiquiztan nii tanňi žoñinacaqui wir kjutňi atžcu porapat tewksarascu yokquiz tjojtassičha.

⁷ Jesusaqui wilta pewczičha:

—¿Jectpan ančhuc kjurjo? —cjican.

Ninacaqui wilta kjaazičha, tuž cjican:

—Wejrnacqui kjuručha Jesusa, nii Nazaret wajtchiz žoñi.

⁸ Jesusaqui nekztan zakaz cjichičha:

—Wejrtčha cjichinsala. Ančhucqui wejr kjurčha. Jaziqui tii parti žoñinaca cutznaquičha.

⁹ Jalla nekztan Jesusaž tuqui chiita taku cumplissičha. Tuquiqui Jesusačha chiichiqui, jalla tuž: “Yooz Epiž wejtquiz tjaata žoñinacaqui ana tsjiimi pertichinčha”.

¹⁰ Simón Pedruqui pajk cuchillchiztačha. Jalla nii cuchillu jwescu, Pedruqui timplu jilirž piyunž žew cjuñi pootžcu chajtžinchicħa. Jalla nii cjuñi chajtžinta žoñiqui Malco cjitatačha.

¹¹ Nekztanaqui Jesusaqui Pedružquiz cjichičha:

—Am cuchillu cuchillž žejlžquiz quijtžna. Wejt Yooz Ejpž pinsita kuz jaru wejtlaqui sufristančha. ¿Anaj wejr tii sufrasajo?

JESUSAQUI CHJICHTACHA

¹² Jalla nekztanaqui zultatunacami, zultatž commandantimi, nižaza judío timplu wijilňi zultatunacami, jalla ninacaqui Jesusa tanžcu kjara jweržinchicħa.

¹³ Nekztan Anás cjita jilirž kjuyquiz chjitchičha. Anasqui Caifás ajmuž ejptačha. Jalla nii wata Caifasqui timplu chawjc jiliritačha.

¹⁴ Nii Caifasqui tuquiqui tuž cjitkalčha: “Učhumnacaltajapa tsjii žoñi ticstančha, tajpa žoñinaca ana conta cjejajo”.

¹⁵ Jesusa chjichan, Simón Pedružtan tsjii tjaajinta žoñžtan Jesusa apzičha. Nii tsjii Jesusiž

tjaajinta žoñiqui timplu jiliriž pajtatačha. Jalla nižtiquiztan Jesusižquiz apžcu nii timplu jiliriž patiuquin luzzičha.

¹⁶ Pedruqui ana pajtaž cjen zancu eclichečha. Nekztan nii tsjii luzzi tjaajinta žoñiqui ulanžquichičha, naa ulanz zanquiz cwitiñi žonaquin paljayzjapa. Jalla nuž paljayžcu patiuquiz Pedro luzkatchičha.

¹⁷ Nekztan naa cwitiñi žonqui Pedružquiz pewczinčha, tuž cjican:

—¿Anaj am zakaz nii žoñžtan chica ojklayňamtajo?

Nekztan Pedruqui chiichičha:

—Anaž wejr, —cjican.

¹⁸ Ch'uñuriž cjen piyunanacami timplu zultatunacami uj taazičha carpunžtan. Nekztan nii uj parazquiz tsijtchi kutnatčha. Ninacžtan chica Pedruqui tsijtchi zakaz želatčha, kutuncan.

TIMPLU CHAWJC JILIRZQUIN APANTITA

¹⁹ Jalla nekztanaqui timplu chawjc jiliriqui Jesusa pecunchičha, niiž tjaajinta žoñinacž puntuquiztanami nižaza niiž persun tjaajintami.

²⁰ Jesusaqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Tjapa žoñinacž yujcquiz tjaajinchinchā. Učhum ajcz kjuyquizimi timpluquizimi tjaajinchinchā. Timpluquiz tjapa žoñinaca ajczničha. Ana chjojzaka tjaajinchinchā.

²¹ ¿Kjažtiquiztan nuž wejr pecunjo? Weriž tjaajinta nonzni žoñinacžquiz pewczna, čhjulut tjaajintučhaja, jalla nii. Jalla ninacaqui weriž tjaajintanaca zizza.

²² Jalla nuž chiitan, tsjii nekz tsijtchi žejlñi zultatqui Jesusa yujcquiz kjaržtan tsjajpchičha, tuž cjican:

—Jalla nuž timplu jiliržquiz kjaazkaya?

²³ Jesusaqui nii zultatžquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Wejr ana zuma chiituchaj niiqui, žjaknužt cji-
can ana zuma chiichintajo? Zumal chiyučha.
¿Kjažtiquiztan am wejr tsjajpjo?

²⁴ Jalla nekztanaqui Jesusa kjara jw-
eržintapacha cuchanchičha Caifás timplu chawjc
jiliržquin.

PEDRUQUI K'OTCHICHA

²⁵ Jalla nii oraqui Simón Pedruqui tsijtchi želatčha nii ujquiz kutuncan. Tsjii tsjii nekz žejlñi žoñiqui Pedružquiz cjichičha:

—Amqui nii žoñžtan chica ojklayñamčha, ¿ana
jaa?

Pedruqui toscara chiichičha:

—Anačha wejrqui, —cjican.

²⁶ Jalla nekztanaqui tsjii timplu jilirž piyunaqui Pedružquiz pewczizakazza. Nii piyunaqui nii cjuñi chjajtzinta piyunž familiatačha. Jalla tuž cjican pewczičha:

—Nii munti yokquin nii žoñžtan chica am
cherchinla, ¿ana jaa?

²⁷ Pedruqui wilta toscara chiichičha. Jalla nuž wilta toscara chiyan, nii orapacha tsjii querwallpi
jora kjawchičha.

PILATUZQUIN CHJICHTA

²⁸ Jalla nekztanaqui Caifás cjita žoñžquiztan Jesusaqui chjichtačha pajk mantinž kjuyquin. Waj
kjantatitačha. Nii judío žoñinacapacha nii pajk

mantiñiž kjuyquin ana luzzičha, ninacž cuzturmipi cjen. Jalla nuž lutzasaž niiqui, pascua pijzta čhjeri ana lujltasačha.

²⁹ Jalla nižtiqvitztan Pilatuqui ninacžquiz paljayi ulanžquichičha, tuž cjican:

—Ančhucqui, ¿čhjul ujž tii zoñž quintra jwes pecya?

³⁰ Zoñinacaqui tuž kjaazičha:

—Tii zoñiqui ana čhjul pajk ujnacami paatasaž niiqui, anal wejrnatqui tii intirjitascha.

³¹ Nekztanaqui Pilatuqui ninacžquiz cjichičha:

—Ančhuckaz chjicha, ančhuca lii jaruž justicia paažca.

Nii zoñinacaqui kjaazičha, tuž cjican:

—Wejtnacalta zoñi conzqui lii quintračha.

³² Niiž tuquiqui Jesusaqui chiitkalčha, persunticz puntuqvitztan, jaknužt ticznačhaja, jalla nii. Nižaza niiž chiitaqui cumplisnaquičha.

³³ Pilatuqui wilta niiž kjuyquin luzquichičha. Jesusa kjawžcu, niižquiz pewczičha, tuž cjican:

—¿Judío zoñinacž chawc jilirimkaya?

³⁴ Jesusaqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—¿Amqui jalla nuž persun kuzqvitztan wejr pewczya? Už ¿yekja zoñinaca amquiz nuž pewczna cjichi jaa?

³⁵ Pilatuqui tuž kjaazičha:

—Wejrqui judío zoñt, ¿jaa? Am persun wajtchiz zoñinacami nižaza am persun timplu jilirinacami, jalla nii zoñinacačha wejtquin am intirjichioui. ¿Čhjul uj paachamt, amjo?

³⁶ Jesusaqui nekztan cjichičha:

—Wejtla mantizqui anačha tii muntuqvitztan. Tii muntuqvitztan wejtla mantiz cjesaž niiqui,

wejt piyunanaca kichaskatasačha wejt quintra žoñinacžquiz, ana wejr intirjita cjisjapa. Pero wejtla mantizqui anačha tii muntuquitztanaqui.

³⁷ Nekztan Pilatuqui cjichičha:

—¿Nižtaqui amčhalani mantíni jilirinqui?

Jesusaqui cjichičha:

—Jesalla, wejr mantíni jilirtchiya, am chiičha jalla nuž. Tii muntuquiz tjonžcu nassinčha, werara puntu tjaajinzjapa. Jakziltat nii werara tjaajinta jaru kamčhaja, jalla niiqui weriž chiita taku nonža.

³⁸ Jalla nuž chiitiquiztan Pilatuqui cjichičha:

—Werara puntuqui, ¿čhjulut neejo?

Jalla nuž pewcžcu Pilatuqui wilta ulanchičha judío žoñinacžquin parli. Ninacžquiz cjichičha:

—Wejrqui tii žoñžquiz ana čhjul ujmi jwesi atučha.

³⁹ Pascu pjijztiquiz ančhucalta tsjii custurumpi žejlčha, wejtla tsjii preso tanta žoñi cutzqui. ¿Tii judío wajtchiz chawjc jiliri cutznaquiya? ¿Jalla nuž cutskatz pecya?

⁴⁰ Judío žoñinacaqui kjawchičha:

—¡Tii žoñi ana cutzna! ¡Barrabás cutzna! —cjican. Barrabasqui tsjii anawal tjañi žoñitačha.

19

PILATUQUI JESUSA CUTZ PECCHA

¹ Jalla nekztanaqui Pilatuqui wilta kjuylchuc Jesusa majcchičha. Nekztanaqui Jesusižquiz wjajtajo mantichičha.

² Nekztan zultatunacaqui ch'apquitztan tsjii pillužtakaz paachičha. Jalla nii paatižtan Jesusiž

achquiz tewžinchičha. Nižaza jilirž murat zquiti tjutzičha.

³ Jalla nuž paažcu niižquin macjatchičha,
—¡Viva, judío žoñinacž chawjc jiliri! —cjican.

Nižaza Jesusiž yujcquiz kjaržtan tsjajpchičha.

⁴ Nekztan Pilatuqui judío žoñinacžquin wilta ulanžquichičha. Nekztan ninacžquiz cjichičha:

—Cherzna. Ančhucaž intirjita žoñi ticju jwescačha, ančhuc zumpacha intintazajo. Wejrqui tii žoñžquiz anal čhjul ujmi jwesi atučha.

⁵ Jalla nekztan Jesusaqui ulanzkatžquichičha. Ch'apquitztan paataqui achquiz tewžinta, nižaza jilirž murat zquiti tjutžta. Nekztanaqui Pilatuqui ninacžquiz cjichičha:

—Tiičha ančhucaž intirjita žoñiqui.

⁶ Timplu jilirinacami, nižaza timplu wijilni zultatunacami nii cheržcu, alto joržtan kjawcan, chiichičha:

—¡Cruzquizkaz ch'awczna!   ¡Cruzquizkaz ch'awczna! —cjican.

Pilatuqui ninacžquiz cjichičha:

—Way, nižtacž chjicha ančhucqui, nižaza cruzquiz ch'awczca. Pero wejrqui ana čhjul ujmi tiizquiz jwesi atchinčha.

⁷ Nekz žejlni judionacaqui tuž kjaazičha:

—Wejrnacqui liichiztčha. Wejtnaca lii jaru tii žoñic ticstančha, tiiqui “Wejrtčha Yooz Majch” cijican ojklaychiž cjen.

⁸ Jalla nii chiita taku nonžcu, Pilatuqui tsjan eksičha Jesusižquitztan.

⁹ Jalla nižtiquiztan Pilatuqui niiž kjuya wilta luzzičha Jesusižquin pewczjapa.   Jalla tuž pewczičha:

—¿Jakziquiztan žoñipant amya?
Jesusazti ana čhjulumi kjaazičha.

¹⁰ Jalla nižtiquiztan Pilatuqui niižquiz wilta paljaychičha, tuž cjican:

—¿Kjažtiquiztan am ana wejtquiz kjaazjo? Wejrqui mantasačha, am cutzjapa. Nižaza mantasačha cruzquiz ch'awczjapa, ¿Jalla nii ana ziz amjo?

¹¹ Jesusaqui niižquiz kjaazičha, tuž cjican:

—Yoozqui amquiz mantiz poder ana tjaatasaž niíqui, amtaqui mantiz poder ana žejltsačha. Yooz amquiz mantiz poder tjaachiž cjenkaz wejr mantasačha. Jalla nižtiquiztan jecčhalaj amquiz wejr intirjichi, jalla ninacačha amquiztan juc'ant ujchizqui.

¹² Jalla nuž nonžcu Pilatuqui Jesusa anchaž jaknužumi cutz pecatčha pero nii judío žoñinacazti kjawžcan chiichičha, tuž cjican:

—Tii žoñi cutznaquiž niíqui, am zakaz César tsjan chawjc jilirž quintra paaquičha. Jakziltat “Wejrtčha chawjc jiliritqui” cjican chechaj niíqui, César chawjc jilirž quintraž paačha.

¹³ Pilatuqui jalla nuž nonžcu, zultatu mantichičha, Jesusa zancchuc jwescajo. Zancchuc jwesquichičha Gabata cjita patiuquin. Gabata tuž cjičha, maznacžtan curta, jalla nii. Jalla nicju Pilatuqui jusjiiz julzquiz julzičha.

¹⁴ Jalla nii tjuñiqui tjacz tjuñitačha jaka pascua pjijztaž cjen. Nižaza taypurutačha. Nekztanaqui Pilatuqui nii judío žoñinacžquiz cjichičha:

—Tiičha ančhuca chawjc jilirioui.

¹⁵ Ninacaqui kjawchičha, tuž cjican:

—¡Ticžla tiiqui!   ¡Ticžla tiiqui!   ¡Cruzquiz ch'awcžla!

Nekztan Pilatuqui ninacžquiz cjichičha:

—¿Kjažt ančhuca tsjan chawjc jiliri ch'awcznas?

Nii timplu jilirinacaqui tuž kjaazičha:

—Wejtnacaltaqui zinta tsjan chawjc jiliri žejlčha, César cjitačha.

¹⁶ Jalla nekztanaqui Pilatuqui ninacž kuzcama Jesusa intirjichičha cruzquiz ch'awcta cjisjapa.

CRUZQUIZ CH'AWCTAČHA

¹⁷ Jalla nekztanaqui Jesusaqui chjichtatačha. Persuna crusa kuzi ojkkatchičha Ach Tsijj cjita tjuuchiz yokquin. Nii yokaqui hebreo tawkquiz Gólgota cjitatačha.

¹⁸ Jalla nicju cruzquiz ch'awctatačha, nižaza nižtan chica tsjii pucultan žoñinaca yekja cruzanacquiz ch'awctazakaztačha, Jesusiž porap kjuttan, Jesusazti ninacž taypiquiz.

¹⁹ Nižaza Pilatuqui tsjii letrero paakatchičha, tuž cjican: “Jesusa Nazaret wajtchiz žoñi. Judionacž tsjan chawjc jiliri”. Jalla nii paažcu Jesusiž ach juntuň cruzquiz ch'awcžinchičha.

²⁰ Chawc wajt žcati Jesusaqui cruzquiz ch'awctatačha. Jalla nižtiquiztan walja judío žoñinacaqui niíž letrero liichičha. Nii letreruqui čhjep tawkquiztan cjijrtatačha, hebreo tawkquiztanami, griego tawkquiztanami, nižaza latín tawkquiztanami.

²¹ Nii letrero cheržcu timplu jilirinacaqui Pilatužquiz cjichičha:

—Ana cjijra, “Judionacž tsjan chawjc jiliri” cji-canaqui. Antiz cjijra, “Tii žoñiqui cjičha, ‘Wejrtčha judionacž tsjan chawjc jiliritqui’”. Jalla nuž cjijra.

22 Pilatuqui tuž kjaazičha:

—Jaknužt cjijrchinžlaja, nužupanikaz cjequičha.

23 Zultatunacaqui Jesusa cruzquiz ch'awcžcu niiž zquiti ricujchičha. Nižaza pajkpic partiquiz tojzičha, nii pajkpaltan zultatunacaqui. Tsjii pajk tol zquitiqui ana ch'ucuchiz watzatačha, tsewchuc kozzuc pakjipacha.

24 Jalla nižtiquiztan nii zultatunacaqui porapat kazassičha, tuž cjican:

—Anačhum wjajrla. Antiz surtiila. Tii zquitiqui jecžquizkat surti cayačhani nižtaž cjequičha.

Jalla nuž paatan cjirpta Yooz takuqui cumplis-čha. Cjirpta Yooz taku tuž cjičha: “Ninacžpora wejt zquiti tojzičha, nižaza parti zquitquiztan surtiyassičha”. Jalla nuž paachičha nii zultatunacaqui.

25 Jalla nekz Jesusiž cruz žcati tsijtsiñ želatčha, Jesusiž maa; nižaza niiž maa cullaqui; nižaza María (Cleofas tjuntačha); nižaza María Magdalena; nii pajkpaltan želatčha.

26 Jesusaqui niiž maa cherchičha. Nižaza niiž pecta tjaajinta žoñi naaža žcati tsijtchi želatčha. Jalla nuž cheržcu Jesusaqui niiž maaquiz cjichičha:

—Maataka, tiičha am maati cunta.

27 Nekztanaqui nii tjaajinta žoñžquiz cjichizakazza:

—Taačha am maaqui.

Jalla nekztanpacha nii tjaajinta žoñiqui Jesusiž maa ricujžcu persun kjuya chjitchičha.

JESUSAQUI TICZA

²⁸ Jalla nekztanaqui Jesusaqui zizzičha, tjapa Yooz Epiž tjaata langznaca liwj žeržtapantačha, jalla nii. Nekztan cjichičha:

—Kjaz kjaral paznučha.

Jalla nuž cjican, cijrta Yooz takuqui cumplis- sičha.

²⁹ Jalla nekzi tsjii ojch želatčha jar vinchiz. Jalla nekztanaqui kjaz ch'umni esponja t'awzičha nii vinquiz. Nekztan hisopo cjita munti parquiz ch-japžcu, Jesusiž atquin ch'iižinchičha.

³⁰ Jesusaqui nii jar vinu licžcu, nekztan cjichičha:

—Tjapaž cumplissay. —Jalla nuž chiižcu Jesusaqui acha colžcu ticzičha.

³¹ Pascua pjijzta tjacz tjuñitačha. Niiž jakatažu jeejz tjuñitačha, nižaza chawc pjijzti tjuñitačha. Jalla nižtiquiztan judío žoñinacaqui nii cruzquiz ticziž curpunaca anaž nuž tsjijptapacha čhjelinz pecatčha. Jalla nižtiquiztan nii judionacaqui Pilatužquin maychičha, cruzquiz ch'awcta žoñinacž lis tsjii kjolkjolžinajo, apura ticskatsjapa. Nekztan ticžtan cruzquiztan apakznasačha.

³² Nekztan Pilatuqui zultatunaca mantichičha, nii cruzquiz ch'awctanacž lis kjolzjapa. Primir tjañž lismi kjolžinchičha. Nižaza tsjii tjañž lizmi kjolžinchizakazza.

³³ Nekztanaqui Jesusižquiz macjatžcu, nii zul-tatunacaqui cherzičha, ticzi, jalla nii. Jalla nižtiquiztan niž lismi ana kjolkjolžinchičha.

34 Pero tsjii zultatuqui Jesusiž ch'ill kjuttan ch-japžinchičha pajk cuchillžtan. Jalla nuž chjaptan ljocmi kjazmi lewchičha.

35 Wejrpacha jalla nii cherchinčha. Jalla nižtiquiztan werara ticlarchinčha nii puntuquiztan, ančhuczakaz criyajo. Weriž ticlarta takuqui werarapančha.

36 Jalla tii watchi puntunacquiztan cjirta Yooz takuqui cumplissičha. Cjirta Yooz takuqui jalla tuž cjicha: “Anaž jakzilta niiž tsjjimi kjołtaž cje-quicħa”.

37 Niżaza tsjii cjirta Yooz takuqui tuž cjicha: “Ninacaqui ninacaž chjapta žoñiqui cheraquicħa”.

JESUSAQUI TJATZTACHA

38 Jalla nekztanaqui tsjii Arimatea wajtchiz žoñiqui, José cjita, Pilatužquin mayi ojkchičha. Josequi Jesusiž curpu maychičha tjatzjapa. Josequi chjojzaka Jesusiž chiita tjaajintanaca catokchičha, ana jecžquizimi mazcu. Parti judío jilirinacžquiztan eksičha. Jalla nuž maytan Pilatuqui permiso tjaachičha. Jalla nekztanaqui Josequi ojkchičha Jesusiž curpu chjichi.

39 Niżaza Nicodemo cjita žoñiqui Jesusiž curpu tjaczni tjonchičha. Jalla nuž Jesusiž curpu tjaczjapa zjijcchičha, tsjii quintala zuma ulurchiz mirržtan aloestan t'ajžta. Niiž tuquiqui Nicodemus qui Jesusižquin ween tjonzitačha.

40 Josežtan Nicodemžtan Jesusiž curpu tjacičha. Niżaza nii mirržtan aloestan jalla ninacžtan zuma pañunacžtan Jesusiž curpu capzičha, jaknužutažlaj nii judío žoñinacž cuzturumpi, jalla nuž.

41 Jesusiž cruzquiz ch'awcta yokquin muntinaca želatčha. Nii muntinac yokquiz tsjii ew sepulturu želatčha, ana jec ticzimi tjatžtatačha nii ew sepulturquiz.

42 Judionacž jeejz tjuñimi pascua pjijzta tjuñimi wajillatačha. Pero nii ew sepulturuqui žcatillatačha. Jalla nižtiquiztan nii sepulturquin Jesusiž curpu tjatchičha.

20

JESUSAQUIJACATATCHICHA

1 Semana kalltiznan nii tuming wenz chawjc kjantati María Magdalena sepulturquin ojkchinčha. Nekztan cherchinčha sepultura pjucžta maz, cjetžtatačha.

2 Jalla nekztan María Magdalenqui zati pariju ojkchinčha, Simón Pedružquin, nižaza nii Jesusiž pecta tjaajinta zoñžquin. (Jalla niičha tii liwru cijirni Juan cjitaqui.) Jalla naa Mariiqui ninacžquiz paljaychinčha, tuž cjican:

—Jesús Jilirž curpu sepulturquitztan chjichtačha. Nižaza jakziquin chjichcu tjatžtakazlani anačha zizzuca.

3 Jalla nekztanaqui Pedružtan nii tsjii pecta tjaajinta žoñžtan ulanžcu sepultura cherzni ojkchičha.

4 Ninacac pucultan juntu zatatčha. Nii tsjii qui tsjan apura zajtchičha Pedružquitztan. Jalla nuž zajtžcu Pedruž tuqui sepulturquin irantichičha.

5 Irantižcu sepulturquiz colžcu chercherzičha, nii Jesusiž curpu tejlžta pañunaca nekzikaz cherzičha. Pero ana luzzičha.

⁶ Niiž wiruñ Simón Pedruqui irantichizakazza. Jalla niiqui sepulturquiz luzzičha. Nižaza niiqui Jesusiž curpu tejlžta pañunaca cherzičha.

⁷ Jesusiž acha jeržinta paňu morokpachalla tsjii latu nonžtatačha. Parti pañunacžtan anatačha juntu.

⁸ Jalla nekztanaqui nii tuqui irantiñi žoñiqui sepulturquiz luzzizakazza. Jalla nii pañunaca cheržcu, criichičha, Jesusa jacatatchi, jalla nii.

⁹ Cjirta Yooz takuqui Jesusaž ticziquiztan jacatz puntuquiztan chiičha. Pero Jesusiž tjaajintanacaqui nii cjirta Yooz taku imaž intintazatčha.

¹⁰ Jalla nekztanaqui Pedružtan Juanžtan, jalla nii pucultanaqui kjuya quejpchičha.

MARIA MAGDALENAZ QUINTU

¹¹ Maria Magdalena cjitiqui sepultur zancu želatčha, kaacan. Jalla nuž kaacan sepultur kjutñi colžcu cherzinčha.

¹² Nekz sepulturquiz pucultan anjilanaca chiw zquiti cutchi želatčha. Jakziquiz Jesusa tjatžtatažlaja, jalla nekz julzi želatčha. Tsjioui ach kjuttantačha, tsjioui kjojch kjuttantačha.

¹³ Nii anjilanacaqui naaquiz pewczičha:

—Cullacalla, ¿kjaäztiquiztan am kaa? —cjican.

Naaqui tuž kjaazičha:

—Wejt Jilirž curpu chjitchičha. Jakziquin chjitztakazlani, anal zizi atučha.

¹⁴ Jalla nuž chiižcu, kjutzquichinčha. Jalla nuž kjutžcu Jesusa tsijtsi cherziñčha. Pero Jesusa ana pajchinčha nii ratu.

¹⁵ Nekztan Jesusaqui naaquiz pewczičha, tuž cjican:

—Cullacalla, ¿kjažtiquiztan am kaa? ¿Jequivim kjurya?

Mariiqui persun kuzquiz pinsichinčha: “Munti yoka cwitiñi žoñiż caa”, cjican. Jalla nižtiquiztan niízquiz cjichinčha:

—Señor, amqui Jesusiž curpu chjitchamžlaj niíqui, maznalla, jakziquin nii curpu cjichamta. Nekztan wejrqui niíz curpu chjichasačha.

¹⁶ Jesusaqui nekztan naaquiz cjichičha:

—¡María!

Mariiqui nuž chiiñi nonžcu zumpacha kjutzinčha. Nekztan Jesusižquiz chiichinčha:

—¡Raboni! —cjican. Nii takuqui hebreo tawkquiz “Maestro” cjičha.

¹⁷ Nekztanaqui Jesusaqui naaquiz cjichičha:

—Wejr cutzna. Wejrqui imazil Yooz Ejpžquin okučha. Jaziqui mazní okaquičha weriž tjaajinta jilanacžquin. Tuž cjican maznaquičha: “Wejrqui Yooz Ejpžquin okačha. Jalla niíqui wejt Ejpčha, nižaza ančhuca Ejpzakazza. Nižaza niičha wejt Yoozqui, nižaza ančhuca Yoozqui”.

¹⁸ Jalla nekztanaqui María Magdalenqui Jesusiž tjaajintanacžquin mazní ojkchinčha, tuž cjican:

—Jesusa Jiliri cherchinčha.

Nekztan ninacžquin Jesusiž chiitanaca mazzinčha.

JESUSAQUI WILTA PARIZICHICHA

¹⁹ Tumincuqui jalla nii nooj ween niíz tjaajintanacaqui tsjii kjuyquiz želatčha. Kjuya zuma chawjcchitačha, quintra žoñinaca ekscu. Jalla nuž cjen Jesusaqui tsjitsi ninacž taypiquiz

parizichičha. Nekztan ninacžquiz tsaanchičha, tuž cjican:

—Ančhucqui walikaz cjee.

²⁰ Jalla nuž tsaanžcu, Jesusaqui ninacžquiz tjeezicha niiž pjetta kjaranacaž, nižaza niiž chjapta ch'illa. Jalla nekztanaqui ninacaqui Jesús Jiliri cheržcu, ancha chipchi cuntintutačha.

²¹ Jalla nekztanaqui Jesusaqui wilta ninacžquiz tuž chiichičha:

—Walikaz cjee. Jaknužt Yooz Ejpqui wejr cuchanžquichičha, jalla nižta zakaz wejrqui ančhucaquiz cuchanžcačha.

²² Jalla nuž chiican, Jesusaqui ninacž kjutňiž pjuzičha, tuž cjican:

—Ančhucqui, Yooz Espíritu Santuž tanzna.

²³ Jakzilta žoñž ujnaca ančhucqui pertunaquiuž niiqui, Yooz Epiž pertuntaž cjequičha. Nižaza jakzilta žoñž ujnaca ančhucqui ana pertunaquiuž niiqui, ana pertuntaž cjequičha.

WILTA PARIZICHICHA, TOMAS ZELAN

²⁴ Nii oraqui nii tuncapan illzta žoñinacžquitztan tsjiioui ana želatčha, Tomás cjita. Niiž tsjii tjuuQUI “Pacha” cjitatačha. Jesusa tjonz, nii ora ana želatčha.

²⁵ Wiruñaqui parti tuncapan tjaajintanacaqui Tomasquiz quint'ichičha, tuž cjican:

—Jesús Jiliri wejrnac cherchinčha.

Pero Tomaszti tuž cjichičha:

—Anal criyasačha. Wejrqui Jesusiž clawžtan pjetta kjarami ana cheraž niiqui, nižaza nii pjetquiz ana wejt kjar loc'ana chjapznaž niiqui, nižaza niiž ch'ill pjetquiz wejt kjara ana chjapznaž niiqui, jalla nižtiquitztan anal criyasačha.

26 Quinsakal tjuñquitztan nii tjaajintanacaqui wilta kjuyquin želatčha, Tomastanpacha. Kjuy chajwcchiž cjenami, Jesusaqui ninacž taypiquiz tsijtsi parizichičha. Nekztan ninacžquiz tsaanchičha, tuž cjican:

—Ančhucqui walikaz cjee.

27 Jalla nekztanaqui Tomasquiz paljaychičha, tuž cjican:

—Wejt kjara cherzna. Am kjar loc'ana tekz ch-japzna. Nižaza am kjara zjijca, wejt ch'illquiz ch-japzna. Anapan tira ana criini kuzziz cjee. Antiz criya, wejtquiz kuzziz cjee.

28 Tomasqui tuž kjaazičha:

—¡Wejt Jiliri! ¡Wejt Yooz!

29 Jesusaqui nekztan niižquiz cjichičha:

—Jaziqui Tomás, amqui wejr cheržcu criichamčha. Ana wejr cheržcu criichinacaqui, juc'ant waliž cjequičha.

30 Jesusaqui niiž tjaajintanacaž cheran walja milajrunaca paachičha. Parti milajrunacakaz tii libruquiz cjijrtatačha.

31 Jalla tekz cjijrta milajrunacaqui wejrqui cji-jrchinčha ančhucqui cryajo, Jesusaqui Cristučha, nižaza Yooz Majchčha, jalla nii. Nižaza cji-jrchinčha, ančhuc Cristužquin kuzziz cjisjapa, araj-pachquin wiñaya kamzjapa.

21

JESUSAQUI WILTA PARIZICHICHA

1 Niiž wiruñ Jesusaqui niiž tjaajintanacžquiz wilta parizichičha, Tiberias kot atquin. Jalla tuž watchičha.

² Nekz želatčha, Simón Pedružtan, “Pacha” cjita Tomastan, Caná de Galilea wajtchiz Natanaelžtan, Zebedeož majchnacžtan, nižaza tsjii pucultan iya tjaajintanacžtan. Jalla ninaca juntu želatčha.

³ Nekztan Simón Pedruqui cjichičha:

—Wejrqui ch'iz tani okučha.

Nii partinacaqui cjichičha:

—Wejrnacmi amtan chical okačha.

Jalla nekztan kotquin ojkchičha. Nicju tsjii warcuquin luzzičha. Pakara langzcanami ana čhjul ch'izmi tani atchičha.

⁴ Kjanžcanalla, Jesusaqui kot atquin parizquichičha. Nii tjaajintanacaqui ana zizatčha, nii Jesusažlaj, jalla nii.

⁵ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Jilanaca, ¿ana čhjul ch'izmi tanchinchuckaya?

Ninacaqui kjaazičha:

—Ana čhjul, —cjican.

⁶ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:

—Nii warcuž žew latuquiz ch'iz tanz tjojtzna.

Jalla nekz ch'iznaca tanznaquičha.

Jalla nuž tjojtžtiquiztan wacchi ch'iznaca tanzičha. Wacchi ch'iznaca tanchiž cjen, wirataž ana warcuquin joozuca.

⁷ Nii Jesusaž ancha k'aachita žoñiqui Pedružquiz cjichičha:

—Niičha Jesús Jilirioui.

Nuž chiiiquiztan nii orapachalla Pedruqui niiž chjokta zquití cutžcu, kot kjazquin luzzičha, kjaz juntuň narcan Jesusižquin ojkzjapa. Warcuquiz langzcan, ana zquitchiztačha, calzunsillo alaja.

⁸ Parti tjaajintanacaqui warcuquiz ojkchičha ch'iz tanzquiz ch'iznaca joocan. Nii ch'iz tanzqui

ch'iznacžtan chjjppachatačha. Nii joocan kot atquin macjatžquichičha. Ninacaqui kot atquiztan patac metruž jalla nužquinkaztačha.

⁹ Nekztanaqui kot atquin irantižcu, warcuquiztan ulanchičha. Nižaza uj paraza cherchičha, ch'iz tjucta. Nižaza t'anta želatčha.

¹⁰ Nekztanaqui Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Tsjii kjaž ančhucaž tanta ch'iznaca zjijca.

¹¹ Jalla nuž maytiquiztan Simón Pedruqui warcuquiz luzcu nii ch'iznaca kot atquin joožquichičha. Nii ch'iz tanzqui pajk ch'iznacžtan chjjipitačha, patac ppijska tunca quinsani ch'iznacchiztačha. Jalla nuž wacchi tanchiž cjenami, nii ch'iz tanzqui ana wjajrzičha.

¹² Jesusaqui ninacžquiz cjichičha:
—Picha. Chjeriž lujl-lay.

Ana ultimu pajžcumi anaž jecmi nii tjaajintanacžquiztan pewczni atatčha, “¿Ject amya?” cjicanaqui. Ninacaqui “Jesús Jilirižlani” nuž kuzquiz pinsichičha.

¹³ Jalla nekztanaqui Jesusaqui ninacžquin žcatžinžquichičha. T'anta tanžcu, ninacžquiz tjaachičha, nižaza ch'iz zakaz ninacžquiz tjaachičha.

¹⁴ Ticziquiztan jacatatžcu, tii čhjep wiltiquizi qui Jesusaqui niiž tjaajintanacžquiz parizichičha.

SIMON PEDRUZQUIZ CHIICHICHA

¹⁵ Jalla nuž čhjeri lujltiquiztan, Jesusaqui Simón Pedružquiz pewczičha, tuž cjican

—Simón, Jonás maati, ¿amqui tii žoñinacžquiztan wejttan juc'anti munazkaya?

Pedruqui tuž kjaazičha:

—Jesalla, wejt Jiliri. Amqui zizza, wejr am pecučha, jalla nii.

Nekztan Jesusaqui niižquiz cjichičha:

—Wejt žoñinacžquiz arajpach čhjeri tja. Ni-nacačha uuzanacažtakazqui.

¹⁶ Nekztan Jesusaqui Pedružquiz wilta pewczičha, tuž cjican:

—Simón, Jonás maati, ¿amqui wejttan zuma munazkaya?

Pedruqui tuž kjaazičha:

—Jesalla, wejt Jiliri. Amqui zizza, wejr am pecučha, jalla nii.

Jesusaqui niižquiz cjichičha:

—Wejt žoñinaca cwita. Ninacačha uuzanacažtakazqui.

¹⁷ Nekztanaqui Jesusaqui čhjep wiltiquizi qui Pedružquiz pewczičha:

—Simón, Jonás maati, ¿amqui wejr peckaya? — cjican.

Pedruqui jalla nuž čhjep wilta pewcztiquiztan llaquita cjissičha. Jalla nekztanaqui Pedruqui tuž kjaazičha:

—Wejt Jiliri, amqui tjapa zizñampančha. Amqui zizza, wejr am pecučha, jalla nii.

Nekztan Jesusaqui niižquiz cjichičha:

—Wejt žoñinacžquiz arajpach čhjeri tja.

¹⁸ Ultim weraral amquiz chiyučha. Amqui tjowa cjicanaqui zquitи cujtžcu jakziquinam ojkz pecčhaja, ojkñamtačha. Pero chawcžcuzti, amqui kjaram waaznaquičha. Yekja žoñiqui am zquitи tjutznaquičha, nižaza ana amiž ojkz pecta, jalla nijchuc chjichta cjequičha.

19 Jalla nuž chiižcu, Jesusaqui mazinchičha, jaknužt Pedro ticstančhalaja, nižaza jaknužt Pedruž cjen Yoozquin honora tjaataž cječhaja, jalla nii. Nekztan nuž chiižcu, Jesusaqui Pedružquiz tuž cjichičha:

—Wejt kamañquizka kama.

TJAAJINTA K'AYI ZOÑI

20 Nekztanaqui Pedruqui wir kjutňi kjutžcu, Jesusiž tjaajinta k'ayi žoñž kjutňi cherzičha. Nii tjaajinta k'ayi žoñiqui pascu pjijztiquiz čhjeri lulan, Jesusiž latuquiz želatčha. Niiqui Jesusižquiz pewczitačha, tuž cjican: “Wejt Jiliri, ¿ject am tankataquiya?”

21 Jalla nii tjaajinta žoñž kjutňi cheržcu, Pedruqui Jesusižquiz pewczičha, tuž cjicha:

—Wejt Jiliri, ¿tii žoñžquiz čhjulut wataquiya?

22 Jesusaqui Pedružquiz tuž kjaazičha:

—Wejt tjonzcama tii žoñž žeјtz munaž niiqui, čhjulut amquiz importiya? Wejt kamañquizka kama amqui.

23 Jalla nuž Jesusaž chiitiquiztan, tii quintu ojkchičha, nii tjaajinta k'ayi žoñiqui ana ticznaquičha, jalla nii. Pero Jesusaqui ana nižta chiichičha, “Amqui ana ticznaquičha” cjican. Pero Jesusaqui cjichičha, “Wejt tjonzcama tii žoñž žeјtz munaž niiqui, čhjulut amquiz importiya?” Jalla nužkaz cjichičha.

24 Wejrpachačha nii tjaajinta k'ayi žoñiqui. Wejrqui tii cartiquiz cjijrtanaca maznučha. Nižaza tii liwruquiz cjijručha. Nižaza criichi žoñinacaqui zizza, weriž mazta taku werarapančha.

25 Nižaza iya juc'anti Jesusaž paatanaca žejlčha. Tjapa niiž paatanaca cjijrta cjesaž niiqui, nii cji-jrta liwrunaca tjapa tii muntuquiz chijipsnasačha. Nižaza iya juc'anti želaquičha. Nužukazza. Amén.

Ew Testamento: Chipay Tawkquitztan New Testament in Chipaya (BL:cap:Chipaya)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chipaya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chipaya [cap], Bolivia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chipaya

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

baeaa6d6-fcc1-578f-afbd-04a9c5c14184